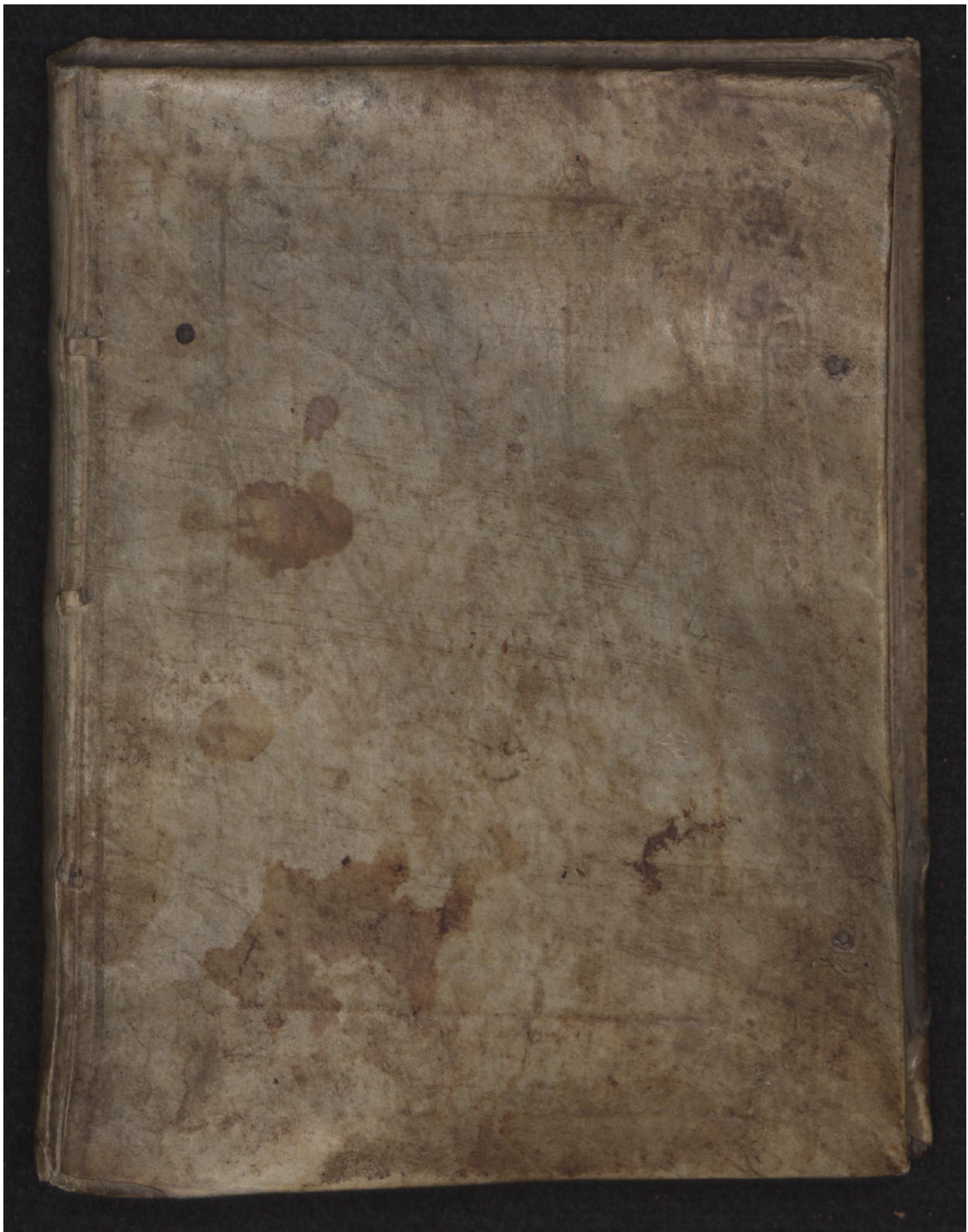
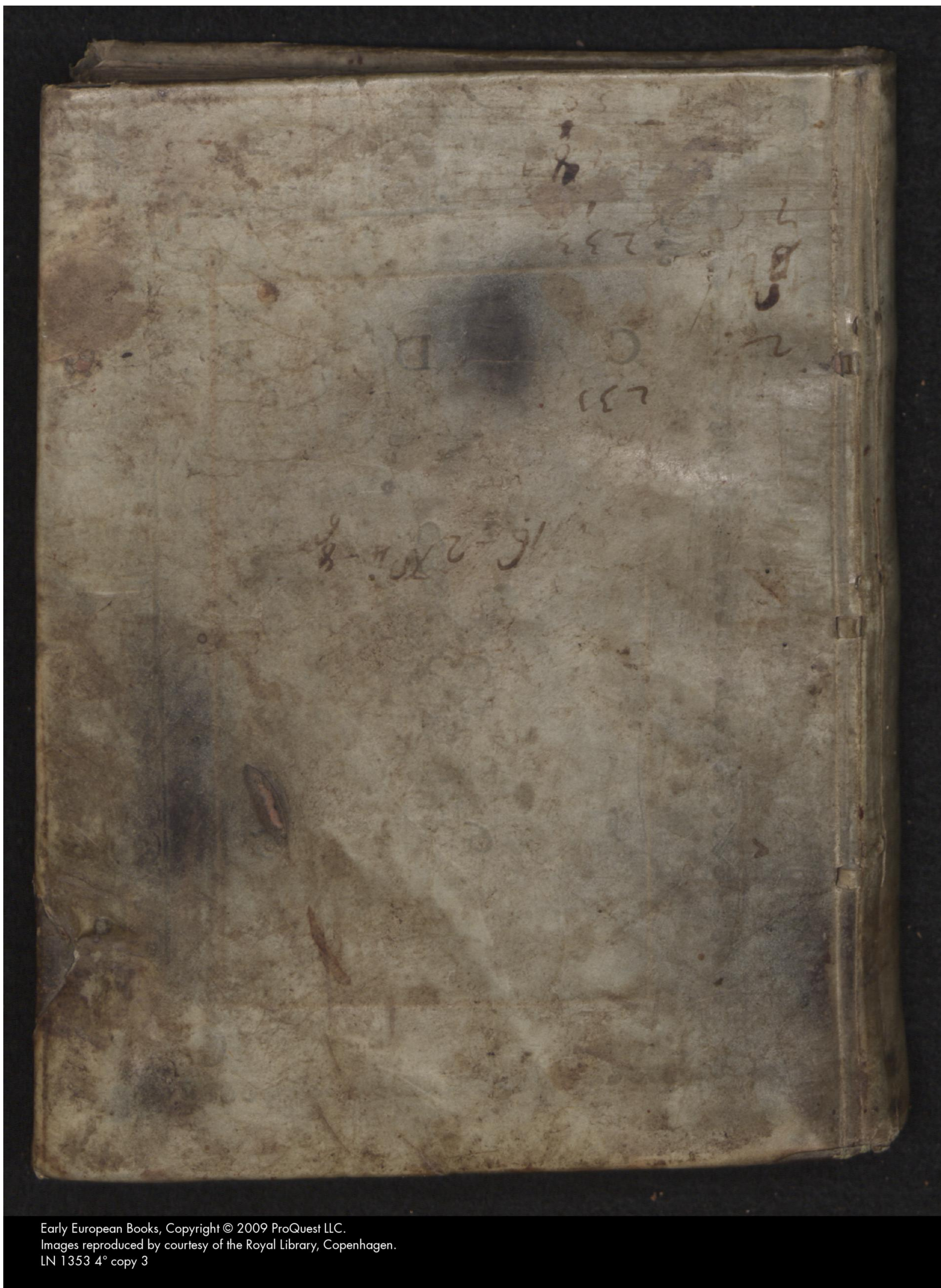

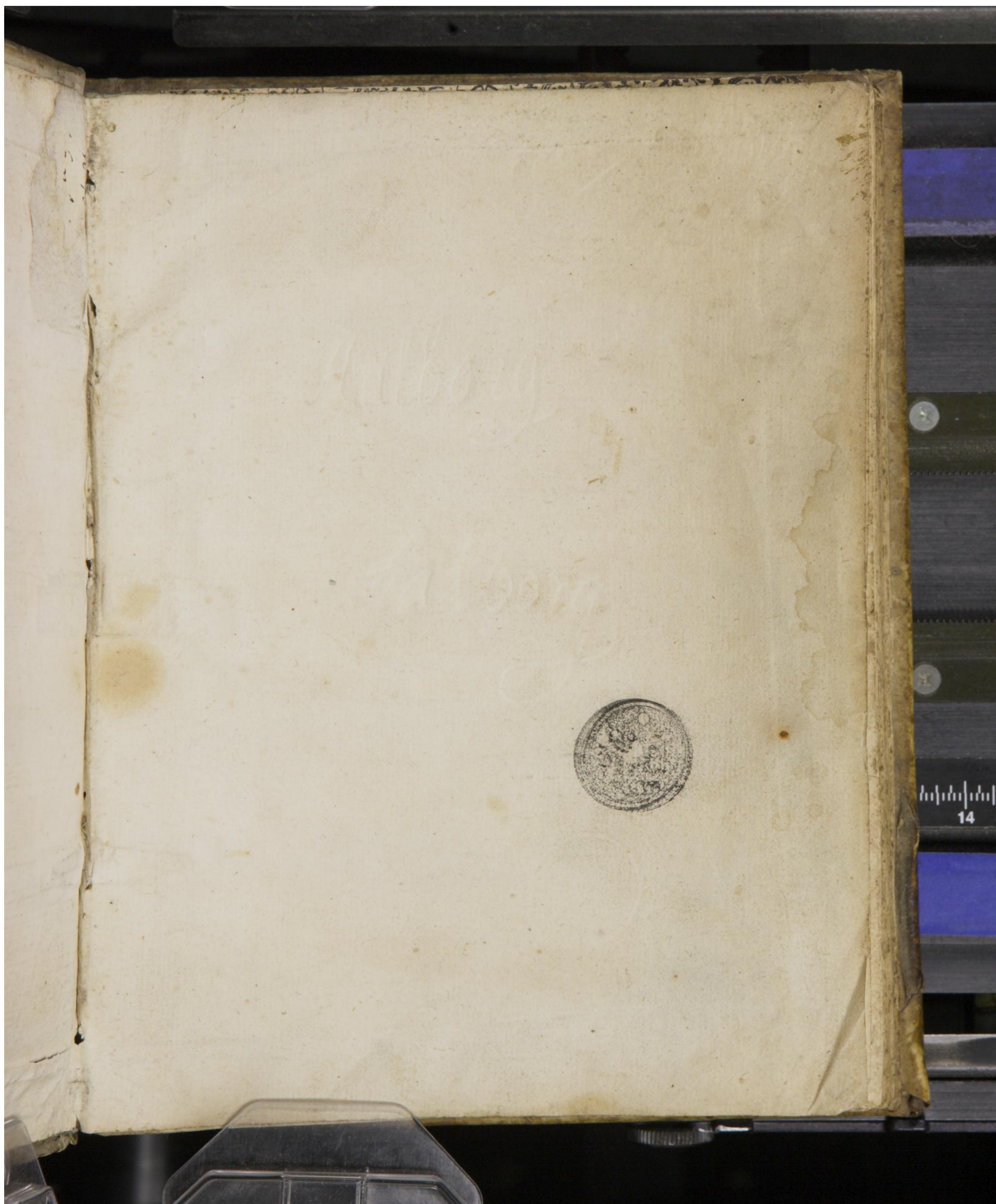

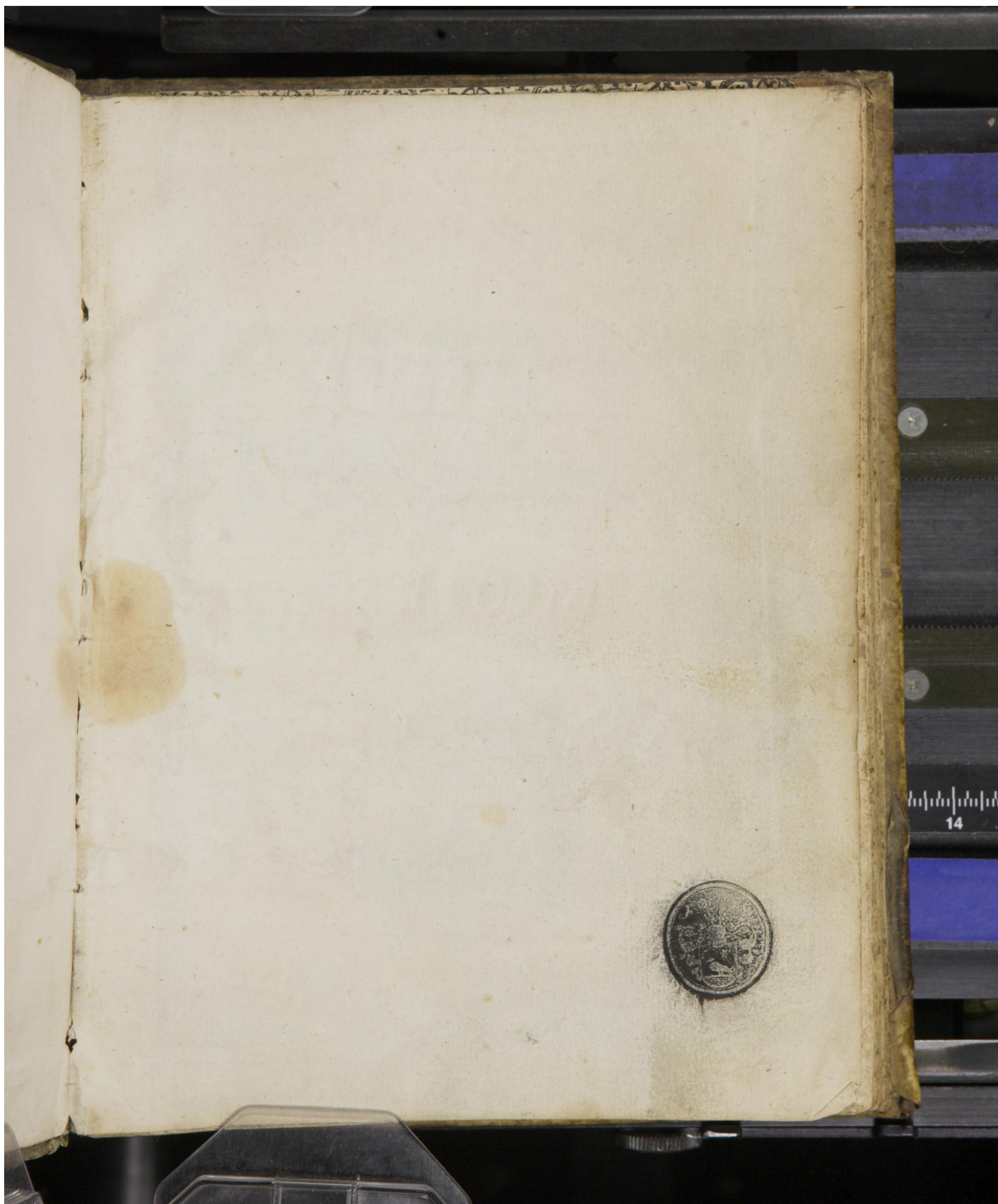

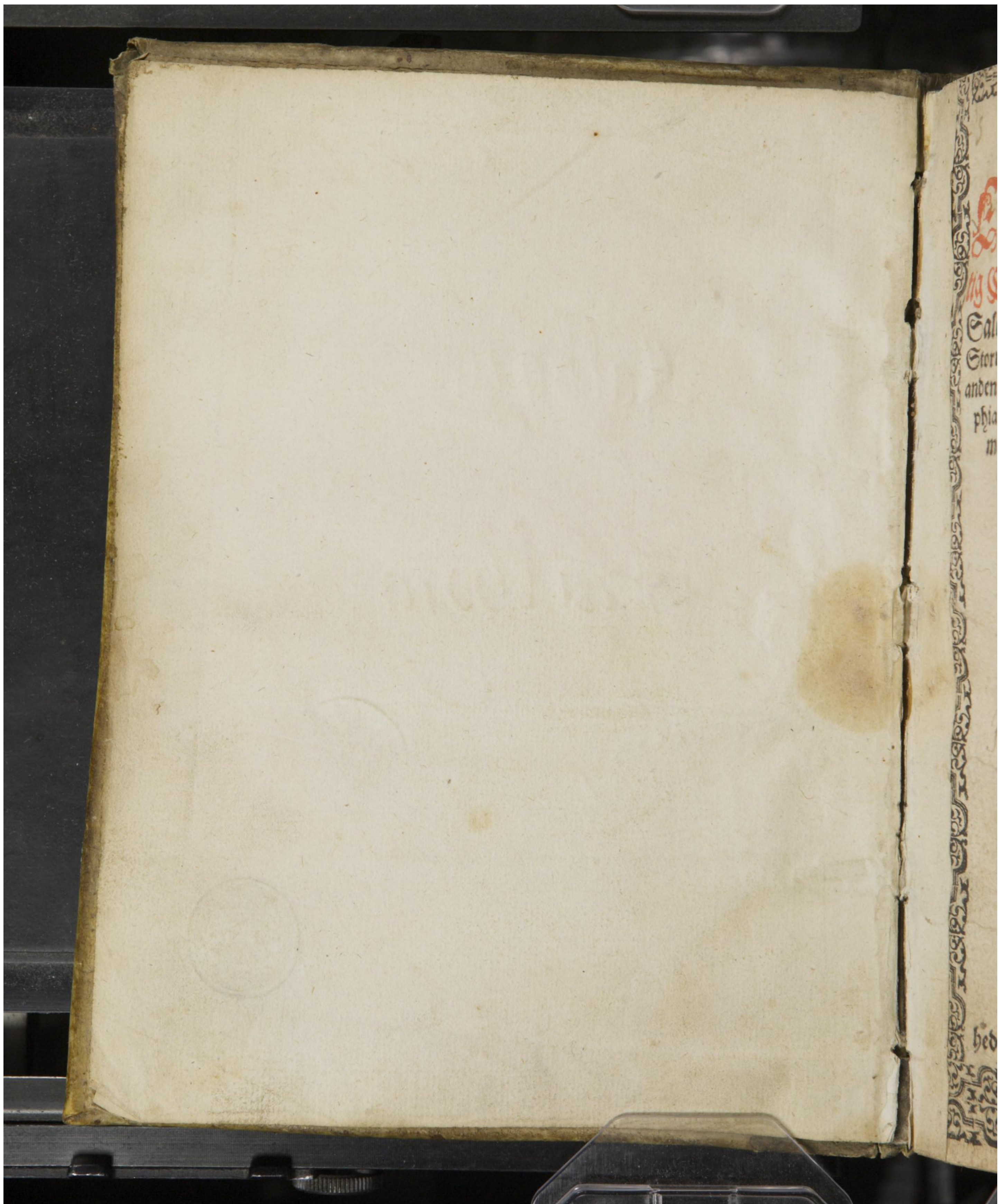

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

K: SALOMONS Hylding:

En ny lystig / oc nyttig Comoedi / aff K: Dauids / oc K: Salomons Historier vd dragit.

Oc ageret for Stormectige oc Høyborne Første / Konning Frederich den anden: Hans N. Høyborne Gemal / Drodning Sophia: Deris Kiærlige / oc Høyborne Børn: Danmarckis Riges Raad / oc Adel / etc. Wdi Høyborne Førstis / Hertug Christian / den Fierdis Hylding / som Stod i Wiborg / Trinitatis Tisdag / Anno 1584.

Screffuit aff

HIERONYMO IVSTO,
sogne Prest i Wiborg.

15 85.

Jeg siger eder / at icke end Salomon i al sin herlighed / vaar saa klad som en aff dem / Matth. 6.

BIBLIOTHECA REGIA
HAFNIENSIS

Stormectigste Herre/oc Høybaarne Første/Konning Frederich den anden/ Danmarckis/ Norgis/ Wendis/oc Gottis Konning: Hertug wdi Sletzuig/Holsten/ Stormarn/oc Dytmersken: Greffue vdi Oldenborg oc Delmenhorst min Allernaadigste Herre oc Konge/ynsker ieg Naade oc Fred oc euige Lyckfalighed aff Gud.

GVd Almectigste/ Allernaadigste Herre oc Konning/ haffuer icke aleniste beuist sit Folck Israel/ sin synderlige naade her i/at hand haffuer opholt det Kong: Maiest: oc Offuerigheds embede hoss dem/ Men oc/at hand haffuer ladet flitelig tilhobe skriffue Offuerigheds Historier for deris efterkommer. Thi endog Israels Børn vaar it wlydigt oc haarnackit Folck / som Moyses oc mange andre klagit offuer / oc de aff idel hoffmodighed oc Menniskelig blindhed / Gud wadsport / begerit andre Offuerighed offuer sig i Samuels tid / end hand haffde giffuet. 1.Sam: 8.
Dog haffuer hand alligeuel / aff sin Faderlige godhed/vduald/hyllet/ saluet oc giffuet Konger/

oc ved sin Gudomelig mact oc Visdom/framdragit det store Regement hoss Jøderne / saa vel i Samaria/som Hierusalem/oc der ved/meget got vdret/i meden det Kongelige spijr vaar hoss Judam indtil Siloch/det er Christus kom til verdẽ. Oc om mange aff Kongerne lode sig findis Affguds Dyrkere/Tiranner/ Voldzmend/ Epicurer/ som førde it vgudelig væsen/oc leffnet mod Gud/ oc brugte stor Tyranni imod Propheterne. Det vanseet/ haffuer *HERREN* dog holt det hellige embede ved heffd / oc ved onde / vdret meget got / saa oc opuact mange fine Herrer der imod/ Gudfryctige/oc lydige/hans hellige Religion/oc den verslige politij til gode. Der til met ere K: Historier opskreffne aff *HERRENS* Propheter / Samuel / Nathan/ Gad/ Ahia/ Elia/ Elisæo/etc. Oc i saa mange store vildfarelsse/oc Tyranners forfølging / bleffuen beholden hoss efftterkommer / paa det Jsraels Rige skulle være it euig speyl for alle Regiment i den gantske Ver-
1. den/bode huor deylig oc konstlige Gud bygger sin rede/som er **dit Altere HERRE Ze-**
Psalm. 84. **baoth.** Hoss sit Folck/ oc ved sine Propheter oc tro Lærefedre/end ocsaa blant vtacknemelige Menniske opholder sin rene dyrckelsse mod alle

helffue-

helffuedis Porte. Oc at al Jorderige skal vide 2.
huor HERREN selff setter Offuerighed bode
i oc aff/ oc at **Kongerne regere ved han-
nem.** Saa oc/ at alle maa vide / huad go- 3.
de Gud haffuer framført ved Israels Konger i
Feyde oc i frede tide. Disligeste at Offuerigheds 4.
dyder / huilcke jo er den Helligaands bedrifft/
kunde settis almindelige for alle Oyen / i alle
Stater. Der imod Last/ oc Wdyd / Brecke oc
forseelsse / paa det andre kunde effter følge det
gode/oc fare vel/ och sky det onde/ oc være Guds
vrede / Wlycke / timelige oc euige plage quit.
Paa det oc/at det skulle aabenbaris/huilcke vn- 5.
derlige handel oc selsyne foruandeling i somme
Riger er til dragit. Thi det A. N. H. oc Kon-
ning / verslige vise Mend / met stor wmag / oc
hoffuit brecke/haffuer wdspuort/læst/ hørt/seet/
oc forfarit/ om Stormectige Monarchier / oc
languarende Regement.. Oc det opskreffue for
merkelige stycker / mange til stor forundring /
Det findis oc / ja end meget verkeligere hoss Is-
raels Offuerighed bode det onde / oc det gode.
Oc det som feyle hoss de blinde Hiedninge / det
haffuer Guds Aand icke forglemt i same Histo-
rier / som er sand Trøst / oc Husualilsse / mod
 Guds

Guds vrede / oc taalmodighed vnder plagen. Endog alle Jsraels K: Historier indholder merckelige lærdō oc beretning/ om alle slags bedrytt i Riget / dog skinner K. Dauid / oc K. Salomon/bode Personerne/oc daad/ longt offuer alle de andre. Thi lige som Riget da stod i største oc deyligste flor/ Saa er oc de to HErrer/ saadant wdstafferit aff Gud / at deris lige blant Jordzens Konger / aldrig haffuer verit / icke heller komme skal. Oc ieg oc taar kalde deris Historier / en sand Vidisse / eller Copi / aff alle Monarcker/ Konger / oc Potentater i Verden / endog begge deris Regiment kunde icke strecke sig offuer firesindstiue aar / oc dem selff taar ieg hede/Jordzens miracкel. J Regimente/pleyer at settis/ huor vnderlige / oc ved huilcken Guds bestilling/Herrer er framdragen til store befalninger / oc diss ringer deris anher er / diss mere vnderligt holdis det for verden. Som skede der Romulus bleff tagen fra Wlff Patten / Cyrus fra Hunden/ Habides fra Sow Milck/ oc bleffue saa opheffuit til Monarckers oc Kongers herlighed. Dette kalder en Hiedning / en wforuarinde hendelsse oc slumpelycke. Men K. Dauids/ oc K. Salomons wdspryng giffuer oss retskaffne

skaffne vidnisbyrd om Guds forsyn / nerværelsse oc wduellelsse til Kongelige spire. Thi det vaar K. Dauid saa w[...]tet / baade for hannem selff / oc alle hans Slect[...] [...]c Venner / at side paa Kongelige Throne / som nogen aff de andre. Der 1.Sam.16.
Propheten Samuel haffde befaling aff Gud at drage til Bethlehem / der at salue en aff Isai Sønner: huercken Propheten/eller Foreldre/eller Brødre/ tencte paa Dauid / den arme liden Hyrde Dreng paa Marcken. De saa hen til de elste / sterckeste oc største / met Menneskelige Øyen/Men HErren sagde: Jeg vil see mig om en Konge / blant hans Sønner: Item see icke til Eliab hans skickelsse/eller storhed: Item/ Ingen aff de 7. haffuer *HERREN* wduald. Saa oc K. Salomon / blant mange Brødre/ bode Eldre/ oc Yngre/vduelis aff Gud. Thi

HERREN elskte hannem. Oc paa det / der kunde bliffue noget synderligt wdaff / 2.Sam.12.
sette K. Dauid sin vnge / kierlige Søn / Salomonem/ vnder Nathan Prophetis Haand / en drefflige Mand / som lang tid haffde holt en Propheters Skole / oc haffde wdstaaet meget ont/at hand skulde lære hannem/aff hans Vngdoms første flor. Huilcket oc skede met saadan
lyck-

lyckſalighed oc fremgang/ at der Nathan ſaa ſin Diſcipels framfart i Bogen / oc den ſkøne blomſtrinde nemme/ hine fine Førſtlige dyder/ tenckte hand/ dette er jo *HERRENS* Aands verck. See huor *HERREN* elſker Barnet / See huor hand voxer / i naade oc yndeſt / hoſſ Gud/ oc Menniſken. Ther for / til it euigt tegen/ for hannem ſelff i framtiden / oc for alle vnge Høyborne Herrer / oc Frøykener / vil ieg giffue hannem end nu it nyt naffn/ at hand ſkal kallis JEDIDIA: det er *HERRENS* elſkelig / paa det hand kende kand / at hand haffuer alt dette aff Gud/ oc beflitte ſig ſame Guds yndiſt/ naffn oc gaffn at beholde til hans døde dag. Oc alle hans lige at ſee altid til denne naade / huilken JEDIDIA wduiſer.

2. Der neſt/ A. N. H. oc Konning / befindes i alle Regenters Hiſtorier/ Tuenne Tide: Feyde oc Fred/ almindelige. Endog verſlige Scribenter/ fremdrage ſkøne vnderuiſning oc Liffs Regle om dem begge/ aff naturlige ſkarpſindighed / oc høieforſtand/ det oc met mange herlige Exemple/ tagit aff dyre helte oc drefflige Mends Hiſtorier / beuiſer / Huad i begge tide giøris ſkal aff gode Øffuerighed/ Dog forbilder K. Dauids/ oc

K. Salomonis Historier det megit bedre / Ja saa ret lifflig/ at mand i ingen maade haffuer vidre forklaring eller bemaling behoff. Kong Dauid settis her / en Krigs Første. K. Salomon kallis Fredrige. Saa skiffter Herren sine saluede/ oc vndertiden giffuer det ene/ vndertiden det andet. Endog K. Dauid haffde alle Henderne fulde met Krig / dog skinner hand saa for Salomon oc for alle Offuerighed / at hand icke er funden Orckeløss i nogen tid. J krig var hand/ retferdig/forsictig/vijss/taalmodig/modig/ oc Gudfryctig/oc ved sin Gud sprang offuer Muren/ oc Spente bowen/der met at haantheffue sine Lande oc Rige / straffe Tyranner/ Oprørske/ Æreskiender oc Veldenere. Oc indfri huad met wret riget vaar fra kommen. J Fred/naar hand vaar affledinge/ eller Offuersten vaar hen met Krigs Folcket/tenckte hand paa sine deylige oc konstlige Psalmer / sine Jnstrumente / Bøner / Offer/ Propheters Skoler / Kircke Ordinantz / Relligionen/oc gode Politij i hans Lande. Det hans Historie nocksom met føre. Huor flitig hand vaar i de bestillinge / om Arcken/ oc Templens bygning/ Thi hand sagde: Lader oss hente vor Guds Arck igen til oss. Thi wi skøtte inted om

Kong Dauid Herrens Kriger.

1. Paral: 14.

hende i Sauls tid. Oc huor strengelig hand befalde sin kierlige Søn / Raadet / oc alle hans Vndersotte i sin yderste / at de skulde bygge Templen. Det samme giør K. Salomon som maa

K: Salomon Bygmester.

besynderlig kallis HErrens Bygmester. Ja saa meget mere / som hand haffde bode bedre tid / større Viisdom / mere effne oc matt / end hans Herre Fader. Thi Gud gaff hannem større gaffuer / for de konstlige bygning skyld. Oc efferdi hand skulde settis øffuerste blant alle Jordzens Konger i Maiestat / Viisdom / Forstand i alle Konster / Rigdom oc saadane herlighed / at huercken Croesi rigdom / eller de Græckers viisdom / eller nogen Nation kunde lignis ved hannem. Haffuer Gud giffuet saadan gaffue / at alle maa forundre sig derpaa huor høyt Gud kand opsette it armt Jordklempe. Neffnis i denne Herris bygning / Guds Tempel / Kongelige Huss / befestning / Korne Huss. Oc mange saadane / nyttige bygninger for Guds dyrckelsse oc verslige Regement.

3. A. N. H. oc Konning. Der oc fremsettis i store mectige Potentaters Liff oc Leffnit / paa den ene side dyd / ære / oc berømelsse / paa den anden / last oc wdyd / at mange høye Personer / aff Høyheden:

heden falder i affgrunden. Det findis i lige maade hoss disse tuenne Herrer. Oc om naagen Hiedning ville omdrage met store Hanser/ skiule lasten/ oc hyckle for dem/ eller offuer feyrit met det beste/ finder wi her Guds Aands skarphed oc sandruhed. Thi Kong Dauids hord oc mord: Saa oc K. Salomons forseelsse dølies icke. At alle Mennniske maa see sig i speyl/ huad it Adams Barn kand formaa/ naar Gud tager haanden bort. Icke dette allene som beskriffuer Synd oc Last/ men oc en retskaffen Poenitentz oc omuendelsse til Gud/ det hiedningen vide inted aff.

Her effter følger syndsens mangfoldige straff/ tribulatz/ fare/ forsølging/ vnderlige befrielsse ved huilcke meetige Personer enten neer leggis eller opreyses. Det er det gemeinste i alle Historier. Setter wi derfor Kong Dauid for oss paa platzen/ oc ligner hannem met andre meetige/ Nepelig finder wi nogen/ saa meget ont/ saa lenge/ oc aff saa mange haffuer optagen/ som hand/ i vngdom/ midalder/ oc paa Graffsens bredde. Løwe/ Biørn/ Goliath. Hiemstød/ howforfølging/ Sauls tij aars iact. Krig/ Fluct/ Nød/ Hunger/ Pestelentz/ etc. Aff alle slags fiender/ egen oc fremmede. 4.

5. Taler verslige Historier der om at Børnen staar effter Faderens død / er det høit opskreffuit huor Tyrcken Machomet myrde sine egen tuenne Sønner for Regiment skyld/ Oc huor slect oc Venner/Brødre/ tienere/ Offuerster etc. Lader Forræderen sticke sig / oc holder ingen farffue/ synderlig naar mand staar effter store befalninger. Seer wi A. N. H. at dette oc tildrager sig i disse tuenne Kongers Rige. Absolon/ oc *Adonia* vaar jo Kong Dauids Sønner / de dog vilde skiude deris Herre Fader fra Riget. *Ioab* oc *Amasa* vor jo K: Dauids Søster Sønner / den ene aff *Abigail* / den anden aff *Zeruia*. De torde dog falde fra deris Herre oc K: *Ioab* i *Adoniæ* oprør / *Amasa* i *Absolons* Krig. Achitophel sad offuer Kongens Bord/hand lod dog forræderen Raade. *ABlathar* HErrens Prest endog K. Dauid haffde skiult hannem mange aar / oc opdragit hannem / Hand falt alligeuel fra sin Herre oc K. Den ene Offuerste Joab felder met sin blodige Tezack to andre Offuerster Abner/oc Amasam aff idel æregerighed / oc affuind.

6. Ja det allerbeste mand søger effter i Historier/ A. N. H. er den deylige trøst/oc Hussualelsse / huilcke wi finde / naar wi læser / huor velde-

lige

lige *HERREN* kand hielpe oc befri sine vd-ualde/huor hand i rette tide kommer/huor kraff-telig hand affstøder Tyranner / oc Blodhunde. Huor vislige hand Møder de treyrske paa halff veyen som gaa vnder Jorden met hans Børn/ huor smuct hand størter Skalcke oc Forrædere i deris egen Graff/ oc huilcken skammelig ende det tager met dem som oplegger raad mod Herrens wdualde/ Oc huilcken stor ære hand vender sine til/mod de wgudelig deris spaat. Dette viser oss herlig de tuenne K. Historier. Saul den døde Hundslar / oc Loppeiager/ døer i sit Ansictis be-skemelsse/ men K. Dauid æris/Alle hans Garn oc Snare vaar hannem wnyttige. Achitophel henger met skam/Absolon lige saa/ Dauid sider end nu en Herre oc Konge. Joab faar en blo-dige affgang/ *Adonia* i lige maade. ABJathar met spot oc skam foruises aff sit hellige Embede. Alt nyder K. Salomon sin ære oc Herlighed. Thi ingen mact/ingen raad/ ingen opleg/ ingen vnderfundighed duer mod Herren. Oc sandelige der som dette kunde hielpe/ *Adonia* K. Dauids wliudig Søn haffde vel da beholt Israels Kon-ge Rige. Thi al den konst/ Forrædere pleyer at bruge/det forsøgte hand. Falskhellighed / Be-

hendighed / Forspryng / oc Herremact. Hans vgudelig anslag er / at støde sin Herre Broder/ Salomon / fra Rigens Kaar mod Guds klare vilie / oc hans Herre Faders forset. Guds dyr- ckelsse oc Offer maa alt tiene hannem vdi dette onde. Hand drager aff byen/dog icke longt bort/ paa det hand diss bedre kand sette sin sag til rette. Drauantere oc Tienere / Vogen oc Reysetyg er i bestilling / Hand haffuer to stercke stude bag i Plouuen. Joab Øffuersten offuer alle Krigs Folck/ oc ABJathar HErrens ypperste Prest/ saa oc flere aff Rigens Raad/ hand drager sine mange Brødre met sig i forbund. Det synis for alle en Gudelig oc hellig Werck. ABJathar Offrer / der bliffuer anlob paa alle sider / giøris en sterck forbund/ *Adonia* vdraabis for en Herre oc Konge i Riget/ der anrettis stor Pancket/de ere alle trygge / glade/ oc lystige/ som de der haffuer vvundet spil. Kong Dauid er inden døren megit suag/oc vdleffuit/ved inted her aff. Nathan Pro- phete faar kundskaff der om / giffuer D. Bersa- beæ det strax til kende/ vnderuiser Hende / huor hun skal tale Kongen til. Hun giør effter Pro- phetens befalning oc vnderuisning / søger Kon- gen paa haand / oc hand strax skicker sit Raad

Bena-

Benaiam/Zadock Preſt/Nathan Prophete met Kemperne/ner til Gihon Beck i byen inden Muren/at Salomon der ſkal hyldes/huilcket oc ſkede met ſaadane fart oc lycke / at de andre vden for byen ved intet her aff førend Jonathan varer dem at / oc de da henſticker ſig huer i ſin vraa. Oc Kong Salomon bliffuer ſidende paa Rigens Throne i ære oc Maieſtat/oc alle hans Vuenner beſkemmis. Thi *Adoniæ* hylding kunde icke haffue bedre fremgang. Fordi det vaar imod Gud/ſaa oc fordi her ſkeer ingen forbøn til Gud/ vden alene en falſk Offer / icke heller bruges HErrens Olie oc de andre Cœremonier / icke heller ere HErrens Propheter til ſtede / Men i fuldſkaff oc Galſkaff ſkeer det / Der for tager det lige ſaadan ende. Men K. Salomonis hylding tuert i mod er lofflig/ oc lyckſalig.

Allernaadigſte Herre oc Konge / Der ieg paa den ene ſide offuerueyet denne herlige Hiſtorie/huor fructbare den er / oc befandt at den bød ſig ſelff til en *Comœdie* dict/met ſine behøringe: Oc paa den anden ſide hørde de glædelige tidende/ om Eders Kongelig Mayeſtadt Høyborne kierlige Søns Hertug Chriſtian den Fierdis/ Hylding/her i Wiborg først at ſkulle begyndes / Tog

ieg

ieg mig faar aff min arme ringe formoffue/ sam-
me K. Salomons Hylding i *Comœdie* vijss at
samle/ ther met at forære hans N. oc forlyste i
denne hellige bestilling. Oc saa der effter ant-
uoret den hen i Skolen / effter min gode *Mecœna-
tis* / Herre Cantzelers / Erlige oc Velbyrdige
Niels Kaasis/ Raad/ oc min gode Superinten-
tis / Høylærde Mands / *M.* Peder Tøgersens
befalning/ at vor Skolemester/ Høylerde Mand
M. Peder Høg/ den agere skulde. Oc endog den
icke haffde sin Zirat som sig burde / haffuer
E. K. M. saa oc E. N. Høyborne Førstinde oc
kierlige Børn / ladet sine N. N. det vel befalde.
Huilcket der ieg fattige Mand Forfoer aff Vel-
byrdige Herre Cantzeler / saa oc aff Erlige oc
Velbyrdige Niels Skram/ vor kære Lensmand/
oc andre aff Adelen / mine Venner. Fordristet
ieg mig til denne ringe *Comœdie* at lade komme
ved Tryck E. K. M. til Hende / endog den alde-
lis er vuerdig/ Forhaabendis/ oc met Hiertens
ydmyghed begerendis E. K. M. ville verdis til
den at Anamme oc lade vel befalde. Dauids
Gud / oc hans Søn Jesus Christus / beuare
E. K. M. saa oc E. N. Høyborne Førstinde
D: Sophiam/ begge E. N. Høyborne / oc kier-
lige

lige Børn/ oc gantske Kongelige Hoff i languarende fred oc lyckfalighed. Aff Wiborg den 12. *Aprilis, Anno* 1585. Paa huilcken Dag vor vnge Herre/ E. K. M. Høyborne kierlige Søn Hertug Christian den Fierde / er fød paa Frederichs Borg/ *Anno* 1577. Den Almectige Gud/ som hylder sine Saluede met den HelligAand giff H. N. Lyckfalige vext och fremgang / saa at Eff- ter følge K. Salomons dyder / At H. N. kand Forfremmis i naade oc yndeste baade hoss Gud oc Menniſken.

E. K. M.

Arme oc ringe Vnderdan.

Hieronymus Iuſtus.

Cc Til

Til M: Hieronymum Justum.

MJn gode *Hieronyme Iusti* Søn /
Gud haffuer elskede Menniskens kiøn
Som effter hans egen Billed' er skabt /
Den tijd wi ved synden vaare fortabt /
Haffuer hand sin kierlighed wdøst
Oss ved sin Elskelige Søn igen løst:
Der til alt Ondskab at aff skaffe /
Oc ved sine Offuerighed at straffe /
Haffuer Gud stifftet blant Menniskens kiøn /
Fire Monarchier i verden vel skiøn /
At holde Folckit ved lou oc rette
Wdi fredsomelighed / wden trette ::
De fromme at holde i fred oc verd
Oc de whørsomme at straffe met Suerd.
Wnder Monarchiern' opuoxen ere
Mange Kongeriger / oc Herdom flere.
Blant dem wdblomstrer Danmarckis Rige /
Saa den oc kand være andres lige
Men synderligen haffuer Gud naadig oc blid /
Plantit oc stifftet i fordom tid
Jsraels Rige: det Jødiske spire
En Prestelig' oc Kongelige Rige.
Der vaar Guds dyrckelss' oc Religion ::
Christe dit Rige wdi Sion.
Det Rige stod mest i flor oc ære
Der disse tuenne mon Kronen bære /

Kong

Kong Dauid/oc Kong Salomon/
De dyre Helte paa Sion.
Endog de begge haffde mange ſtøde
Oc meget vaar dem lagt til møde.
Dog ſkiulede Gud ſin ſaluede Mend
For alſkens fare/ ſom vaar optend.
Hand gaff til kiende / at hand vilde raade/
For Kongelige ſpire i alle maade.
Der Dauid Guds Prophet oc Mand
Haffde lenge ſtyret Iſraels Land /
Oc vaar nu gammel oc meget tret /
Paa det hand Riget kunde vijder oprette
Haffuer hand ſin Søn: Herre Salomon
Ved Gud / Ophiulpen paa Rigens Thron.
Lod ham til Kong' effter ſig Hylde:
Den Gud met viiſoom vilde opfylde.
Hans Hylding er bleffuen holt met ære
Som Kongelige Seduaane mon være.
Iſrael glædde ſig der ved:
En huer retſindinge vdi ſin ſted.
Der de den vnge HERRE Salomon ſaa
Ny hylled' i Rigens Throne ſtaa:
En viſſe arffuing til Dauids Rige/
Da frydet ſig bode Fattig' oc Rige:
Ach ſee Herre Salomon paa Dauids ben:
Huor lig ſtaar Dauid der ſielff igen:
I vngdoms flor/oc deylig geſtalt:
See Anſict oc Hender / ſee gantſke offuer alt.
Kong Dauids død Gud leng' affuende:
Den vnge HERRE haff i din Hende.

Israels Gud / Framfør hannem saa
At hand sin Herr Fader offuergaa.
Din fryct/ Vijsdom/din Aand oc naade
Giff Dauids Søn i alle maade/
Fred i hans tid :
O HErre blid :
Fred i hans tid.
Thett' er oc skeed paa denne stund
I Danmarckis Rige saa mangelund.
Thi Landen stander vel i fred
Oc Gud giffuer Dauids met Offuerighed
Vnder Kong Frederichs Regiment
Huor alting er til Guds ære vent
Guds Religion i deylige flor/
Oc Christelige skick paa Benen staar.
Hans Maiestat i dette aar
Tusen fem hundret som skreffuit staar.
Fire oc fire sinde tyffue
En Kongelig Hylding haffuer ladet forskriffue.
Den vnge Herre oc Kongelig Søn/
Høyborne Første aff Kongelig kiøn.
H: Christian nu Hyllet ere
Danmarckis Konge at skulle være
Thi glæder sig bode Quind oc Mand
Sig fryder der ved al Danmarckis Land.
Den Hylding begyntis oc endtis met glæde
Gud giff frembeder til lycke oc frede.
Vor klerck' oc Schol' i Viborg bye
Haffde da opret deris spil paa nye
Den Kongelige Hylding at forære
Kortuil at bruge/ oc lade agere.

Hiero-

Hieronyme i hulp' oc meget her til /
J det i dictet oss dette spill :
Om Kong Salomons Hylding met ære
Som denn' vng Herris ick' wlig mon være.
Met lystige Rim / met skempt oc aluaar /
Thi lærdom oc lyst til sammen vel staar.
Met smucke sæder / oc Høffske tuct.
Jeg haabis det bliffuer icke wden fruct.
Eders god' arbed / oc stor' wmag
Jeg haabis skal vare i mangen dag.

Rembolt Pederssen / Canick oc sogne
Prest i Wiborg.

Nogen Rim at skriffue er ingen konst /
Oc mangens arbeid er omsonst /
Det er offte skade at mand skal spilde
Hin rene Papyr saa megit ilde /
Thi bør saadanne en ringe tack
For deris løse dict oc snack /
Men vel at skriffu' / oc artlig at dicte /
Oc effter konsten met Pennen ficte /
Det bør sin loff / sin roess oc ære /
Endog mand icke det begære.
Plautus den vijss' oc lystig Poet
For mange aar det sagde ret :
De nye Comœdi som nu opkomme ,,
Forskaffer lidet nytt' oc fromme : ,,

De er som gaml' oc wgengs penge
Til huilcke ingen acter at trenge.
Det skriffuer hand i mieninge saa
Om mand hans ord vil ret forstaa
Der skriffues megit oc gaar paa prent/
Endog det er ganske inthed beuent.
Men det der nyttigt oc gaffnligt ere /
Det kunde wi ey vel ombære.
Saa haffuer nu denne Dannemand
En nye Comœdi giffuet aff haand /
Oc tencte icke der oppaa/
At den i Trycken wd skulde gaa.
Men skreff det i den meninge god/
At den i Hyldingen skuld komme paa fod /
Vor vnge HERRIS Hylding til Roff/
Oc mient' at det skulde bliffue der hoff.
Men der Mand saae dette Spil hindes art/
At den vaar tecklig oc haffde fart /
Oc mange begieret den vd at skriffue:
En huer vilde Bogen slide oc riffue.
Til nødis hand at giffue den hen
Vnder aaben Tryck oc gemene pen.
Endog det bliffuer icke huer til maade /
Dog vild' hand lade sine Venner raade.
Hand acter ringe den Spotmules Tunge/
Hans falske Hiert' oc Spotsiuge Lunge.
See det er langt: See det er kort:
Det vaarer forlenge : Det slipper bort.
Det smager formegit aff ram Jydske moel
Pthui / dette smager som sure Koel.

Hand

Hand bad mig suare saa der til
Om du hans dict saa klaffe vil.
Huad dig behager/ tag der oppaa:
Huad dig ey smager/lad det eckon staa.
Hand kend' aldrig saa god en kock
Som teckedis all'/ oc alle gaff nock.
Er det for langt/ saa skær der fraa:
Er det for kort/leg Mier' oppaa.
Er det for groffue/ saa heffuel det slet:
Tal orden sielff: saa er det ret.
Kast Bogen hen/ tag selff din pen/
Oc skriff dig selff dette spil igen.
Aff runden rod/ aff bare bund:
Det smager da bedr' vdi din Mund.
Det vil ieg sige paa denne tid
Denne Mand haffuer giort sit yderste flid.
Historien følger hand som en snor/
Her er Poeters blomster oc flor
Met huilcke Comœdien er opfylt/
Det vil hand icke heller haffue dylt.
Men setter det hoss i Bredd' oc side.
Paa det en huer RET grund kand vide.
Det wdaff skrifften tagen er/
Det føyes oc i Bredden ner.
Kong Dauid oc Salomon hand saa bemale/
At de her taler deris egen tale.
Som Dauids Psalmer oc Salomons Sprock/
Oc andre skriffter vduiser nock.
Huem kende vil en gammel Forræder:
Her findes hand i Joabs Klæder

Huem

Huem kende vil den Oprørske Paffue:
Her staar hans gammel kunst i laffue.
De Rim de ere oc skicket saa/
Som Menniskens sind sig foruandle maa.
Nu lange/ nu korte/ nu hæle/ nu hal/
Langferdig'/ hastig/ som spilles skal.
Summarien settis smuct her faar/
At mand kand vide huad effter staar.
Lerdom oc Lyst vel føyes til samen/
Aluarlige tuct/ oc lystige gamen
Mand skal ick' altid være bøeß/
Men vndertiden sla Gecken løeß.
Det er it gammel lofflig stycke/
Lerdom met lyst at kunde besmycke
Det elskis mest / det giemmis best/
Der findes oc tilhører flest.
Dog om Mand rammer ret til maade/
At Gecken ey formegit maa raade.
Thi alting elsker sin Tid oc Jd/
Oc Saadan Spil vil dictes met flid.
Therfor du læser /godhierted oc from/
Giff denne Comœdi sin ær' oc rom.
Betenck den Hellige Dag /oc Sted/
Oc all' anliggende leilighed/
Der dette Spil kom først her faar/
Lig som det skæd' i dag eller gaar/
Huor mild vor Landfader kom her fram
Met Kongelige pral Zyrat oc bram.
Kong FREDERICH: Hans N. Gemal/
Droning Sophia met lige pral/

Vor

Vor vnge Printz : Hertug Christian :
De deylige Frøyken paa samme plan.
Oc Rigens Raad oc Yppere Mend :
Nøriutlands Geystlig' oc Verslige stend ;
Landsdomere/ Lensmend / oc Adelens flor
Bisper/ Prelater/ oc Domherrers Chor :
Oc all' wdkoren aff dette Land
Stod her i kreitzen Mand hoss Mand.
Begærit alle met lyst oc glæde
At skue Kong Salomons gebær oc tiæde.
Huor hans Herre Fader aff Thronen trad
Oc sat sin Søn i sin egen stad/
Huor Dauid fuldes til dødsens leie/
Den vnge Herre fick Riget at eye.
Endog det vaar eckon Spil oc Læg /
Det giorde dog mangen Kinde blæg :
De der betenckte al Verdens alder
Huor snart en mectige HERRE henfalder.
Mand trøstet sig dog meget der ved
At Sønen kom i sin Herre Faders sted.
Oc Dauids hierte vaar fuld aff glæde/
Der hand sin Søn saae i sin sæde.
Fortrød det icke men glæddis der ved/
Endog verden haffuer andre seed.
Oc der Israel ynsked : til lycke :
Hosianna : Dauids Søn til lycke.
Det samme sagd' oc menige Mand :
Til lyck' H : Christian paa stand.
Hans indgang oc wdgang Gud hantheffue/
Gud vnde hannem vel oc leng' at leffue.

Saa efftersi denn' Hyldings spill
Hør disse tuenne Herrer til.
H: Salomon / oc H: Christian:
Forsmaa den icke / men tag den an.

Petrus Olai ⁂ Pastor Gunderopensis.

DE deyligste Spil mand kand agere
Blant dem wi Christen kallde
Som mest forskaffer fruct oc ære /
De Fromm' oc best befalde:
Er de wi i den Hellige Skrifft
I skøne Hystorier finde.
Thi de ere HERRENS Aands bedrifft /
Aff Liffsens kilde de rinde.
Endog Hedninger spillet vel
Om Seder i nogen maade /
Huor mand i Verden skulle leffue met skel /
Huad mand skulle giøre oc lade.
Dyd oc wdyd / oc alskens feil /
Nu sorg / Nu lyst oc glæde.
Den gantske Verdens lycke speil
Lod de vid spil beræde /
De Græker / oc Romer vaaget her paa
Til bygning oc andre smycke
En stor sum Pending / huad det skulle staa.
En huer lige effter sin tycke.

Huad

Huad vaar det andet en Øgen lyst:
En verdsens forgengelig glæde:
Huad trøst gaff det i hiert' oc bryst.
Mod synden oc Guds vræde?
Gud haffde der aff slet ingen ære
Men støre spot oc skamme
Ehuor herligt det motte være:
Huor stor deris pral oc bramme.
Mand saa der stor Omfletighed/
Forargelsse/ oc løse seeder/
Wtuct/ oc Bolery den leed/
Dog holt de det i hæder.
Gud lod beuise/ hand kund' icke see
De Hedniske Spil saa slemme/
Sin vræd' en gang lod hart betee/
At ingen skulle det forglemme.
Hand lod omstørte et Spille Huss
Som Almoen stod i klynge
Der qualdis firetiffue tusen/ barduss.
Vnder Muren oc bygnings tynge.
De slemme Dieffle glæddis der ved/
Naar mand saa Gud foracte/
At de wlycke kand komme aff sted.
Ther effter de stetze tracte.
Thi bør wi mest at elske de spil
Som Gud behagelige ere
Oc Skrifftens Historí høre nøye til
Naar mand ville dem agere.
Susanna/ Judit/ oc Goliath
Jephte/ oc mange flere

 Och

Och elske dem som dyrbare skat/
Dem hold' i synderlige ære.
Thi der er sandhed/lyst oc fryd/
Trøst/oc lærdom/ tilsammen/
Der skues dyd saa oc wdyd/
Bode sorrig/ oc glæde/ oc gammen.
Set nu Kong Salomon der hoss
Som nu her fram mon komme/
Thi dette Spil bør ære oc roess
Det bliffuer oc dig til fromme.

Andreas Olai ↔ *Pastor*
Wiburg:

Perso-

Personer i denne
Comoedi ere i Fire Haab.

Den Første Haab/
Indholder det Kongelig Hoff.

Prologus sceptriger.

DAVID. Voleffuit Konge/met Krune/Spir/ (oc Harpe.

ADONIA. } Kongens Søn/ (Forræder.

Sobab.
Nathan.
SALOMON. } Den vnge Herre/ smuct stafferit.
IEbehar.
Elisua.

(*Sobab*, *Nathan*, *SALOMON*, *IEbehar*, *Elisua* and *ADONIA*:) } Kong Dauids Sønner paa vext effter hin anden.

Ioab. Øffuerste/met Guld Kæder/ oc Tezack.

Benaia. Kongens tro Raad/stafferit.

Elihu.
Esri. } Høffuitzmend/ aff Juda.

Samma.	Slagsuerd.
Iesabeam.	Basan.
Abisai.	B.
ELEasar.	Spiud.
Elika.	Slag:

 Elha-

Kemper. 12.	*Elhauan.*	Sp:	Met smucke røstning (alle wdstafferit.
	ABialbon.	B.	
	AHiam.	Sl.	
	ELiphelet.	B.	
	IEgeal.	Sp.	
	Hesrai.	Sp.	
	Bani.	Sp.	

Kammeriuncker. 1.
ADONIÆ Drabanter. 6.
Smaa Drenge. 6.
Krage. *Aulicus morio.*

Den Anden Haab/
Indholder Frwezimmer.

BErsabea. Drodning. K. Salomons Frwmoder.
ABisag. Kong Dauids Senge Jomfru.
Jomfruer 4.
Piger 4.

Den Tredie Haab/
Indholder Geystlige Personer.

	(*mosaicam.*
ABIAthar.	Ypperste Prest. *Ornatus iuxta picturam*
Nathan.	Prophete. K. Salomons Tuctmester.
Zadock:	Prest i Kongens Gaard.
Iehiel.	Kongens Børns Tuctmester.
Leuiter.	2. *in albis.*
Achimaas.	Bebudere.
Ionathan.	Bebudere.
Epilogus.	Bebudere.

Den Fierde Haab/
indholder.

Engle	12.
Diefle	1.

Herold.

Anno 1663

Die 22 Novemb:

PROLOGUS.

Stormectig Konning/
K. Frederig:
Høyborne Drodning/
D: Sophi' hans lig:
H. Christian Høyborne/
Vor Printz wdkorne:
Høyborne Frøykene/
Deylig' oc Wenne:
Vort Rigis Raad/
Met yppere daad:
J Herrer mectige
Oc Adel prectige/
J Dydelig Frwer/
Oc prydelig Jomfrwer:
Bisper/Prælater/
J alle Stater:
Domherrer/ Høylerde/
J ypper Verde:
Proester/ Præster/
Borger/Borgemester:
Oc Menige Mand/
Offuer nøre Jutland:
Ver' i Guds fred/
Huer i sin sted.

Wi Danske Mend / met rette maa sige /
Om dette vor Federne Land oc Rige /
Deut: 4. Det HERREN lod skriffu' om ABRAHAM /
Hans affkoms ære / glæd' oc stam:
" Saa giør Gud mod den Danske Thron /
" Hand giør icke bedre mod nogen Nation.

Thi huor er saadant it herligt Folck / som Guderne holdedem saa nær til / som HERren vor Gud / saa tit som wi kalde paa hannem? Oc huor er saadant it herligt Folck / som haffuer saa retferdige skick oc bud / som al denne low.

1. Guds Dyrckelsse reen
Er smuct paa been:
Israels Springe kelde /
Offuer skow' oc marck
I al Danmarck /
Saa deylige flyd' oc velde.
2. God Politij /
Blant Staterne frij
Gaar i sin suang oc genge.
3. En Blomstrinde FRED /
4. Gode Offuerighed
Saa smuct sig her framtrenge.
5. God Fød' oc Spise /
6. Sundhed / oc lise /
Huad skal ieg mer' opneffne?
Alt huad wi begære /
Til nytt' oc ære /
Der aff haffuer wi god effne.
Knæfald. Diss skee Gud ære /
Vor Fader kære /
Som oss regere
Tillige /
At siugdoms plage
I korte dage /
Met ring' vmage
Maat vige.

Vor

Vor Fader mild
Den grusom Jld/
Oc Folcke spild
Met lempe
Her vaar optend
J alle Landz end/
Blant Quinder oc Mend/
Vilde dempe.
See HErre din naffn/
Vide gaar aff saffn
Oss alle til gaffn/
Bør ære.
Ps:90. Glæd oss igen
Effter drøffuelsen
Wi aff hiertet ren
Begære.
J denn' almindelig fryd oc lyst/
Huem kand nu sorge oc være tyst?
J denne store Lande glæde/
Saa meget got/ Gud oss beræde.
Der hand nu Hylder fler' Offuerighed
Aff sin Forraad/ oc store Godhed/
En Christen Første/ it Kongelig Blod/
Vor indfød Herre/ aff Kongelig rod.
Paa det/ wi oc den glæde kunde styrcke/
Aff vor formoffu' oc ringest' yrcke.
Træder wi her fram/ met vor Haanduercke
Aff vor Skol' Hytter/wi arme klercke.
Comœdi spil at præsentere;
K: SALOMONS Hylding at exhibere.

 Endog

Endog det synis geckeligt
At Skole Personer ville bruge sligt
Kaste Bogen hen/ tage Vaaben i Hende/
Lige som mand icke kund' Aben kende
Naar hun sig før' i Aarons Klæder/
Eller slar om Halsen Gyldene Kæder/
Oc henger paa side Joabs Tezacke:
Det veed' en Tylper igen at macke /
It drog kand saadant spott' oc belacke.
Dog skättis det for it Fructbare stycke/
Lærdom met lyst at kunde besmycke.
Aff dem/ som Bogen Elsk' oc lære/
De vide at holde Comœdi i ære.
Lige som mand saa Liffactige speyl/
Huor i wduises dyd oc feyl.
Huor i de stumme taler smuct/
Oc lader see atskillige tuct/
De døde leffuer/ oc gaar igen/
Lige som de vaare/huer paa sin Ben.
Det som er skeed for mange aar/
Synlig det oc for Øyen staar:
Ja det met tiden kand skee/oc Hende/
J saadane spil vil lade sig kende:
Saa oc al Verdens skick' oc Vandel
Betegner denne forblummit Handel.
De Viise Hedning/oc dreblige Mend/
Deris Konst / oc Viisdom haffuer paa vend.
Ved Spil oc Læg/ at straffe oc lære/
Det ond' at klaffe / det gode at ære.
Framfarne Verck/ Mandom/oc Daade/
Nu dyd/nu last i alle maade/

Thi

Thi dett' antagis/ oc elskis mest/
Oc leggis til giemm' hoss hiertet nest/
Naar mand i skempt/ kand aluar see/
Oc om mand der at ladder lee.
Det haffuer oc verit Propheters vijss/
Guds ord at driffue / ved saadane prijss/
Ved long' omslag / oc skøne Parabel/
Betacte sprock/ oc selsyne Fabel.
Saa vil Esaias nøgen gaa /
Oc Jeremias i lencke staa/ Jere: 28.
At Jøderne skulde betencke sig snart:
Thi dett' wduiste Tragoedi' art.
Sek/ saadant er i den hellige Skrifft/
Grundfest / oc er Guds Aands bedrifft.
Thi ville wi oss dertil formode/
J holder oss denne Comœdi til gode/
J spotter oss icke / wi ringe klercke
Men acter huad wi forgiffue oc mercke.
Det Bygning kallis Hierusalem
Her holder Kong Dauid nu Huss oc Hiem.
See der hin skøn oc deylig Zion:
Her staar oc Israels Kongelig Thron.
Vaag op K. Dauids Psalter oc Harpe
Met lifflig røst oc strenge skarpe
Vaag op du Himmelske Herre skare/
Tag nu Salomonis Hylding vare
Vaag op du gantske Hierusalem/
Du hellige Stad giff dette i giem:
Din Fredrige Herre Kong Salomon
Met Fryd oc glæde før i Zion.

Det er min Herre Kong Dauids Bøn/
I ville forære hans kierlige Søn
Den vijse Herre Salomon til Kong at Hylde:
Hans Maiestet vil det for skylde.
Ach lystige spil/
Huem acte vil/
Oc høre vel til.

ARGVMENTVM.

Ac pulcrum est sceptro monstrari, ac dicier hic est.

HEr staar K. Dauid/ en wdleffuit Første/
Adonia hans Søn/effter Riget mon tørste.
Den ypperste Prest / ABJathar/
Oc øffuersten JOab reyste den blar:
De actet at hielp' Adoniam fram
Til Riget / maat dog affuige met skam.
Adonia lod bode stæge/ oc siude/
Hoss ROGELS kilde / lod gesterne biude
Sin fire Herre Brødre/dog vnder det skin
Der at forraade Herre Fader sin.
JEhiel/ de vnge Herrers Præceptor/
Vaar da bested i angst oc far.
Men Gud ved NATHAN lod det foruende:
Hand gaff Drodning BERSABEE til kende
Det Achimaas lod hannem forstaa /
Huor det i Rogel mon til gaa.
Hun søgte hendes gammel Herre paa haande/
Oc klagit hart sin nød oc vaande
Huor hendis Søn/ Herre SALOMON
Maatt lie saadane spot oc hon.
ABISAG Dauids Methustrou kære/
Vilde gerne forsuare Adoniam met ære.

Kong

Kong Dauid lod strax BENAIAM falde/
Nathan/ oc Zadock/ oc saa befalde/
At de met Kemperne hen til GIHON
Skuld drage/ der salue SALOMON.
Adonia tenckt' her minst oppaa/
Førind IONATHAN bebudede saa.
Huer stack sig hen i vinckel oc wraa/
Adonia lod til ALTERET staa.
Kong Salomon gaff hannem naade igen/
Da staar Kong Dauid paa sine Ben/
Oc tacker aff/ met lyst oc glæde:
Hans Kongelig Seng er hannem til ræde.

ACTVS I.

SCENA I.

ACTVS I. SCENA I.

David, Benaia Kongens hemmelig Raad.

David en wdleffuet Herre / i sin Halfierdsinds tiffuende aar / meget skrøbelig/ gaar her fram / och taler met sit hemmelig Raad Benaia / om det meget onde hand haffuer vdstaaet før och siden hand er kommen til Regement.

DA: Psal: 32. EN synder slaes met mange plage:
Maa wi vel sige alle vore dage/ — Ausonius. Aspice & ad pœnas & crimina regum.
Mest nu / siden wi giøris gammel oc (suag/
Oc samler saa mange aar paa bag:
Wi bær dog gierne HERRENS rijss/
Thi wi syndet som den wuijss/
Wi troer oc fast/ at HERRENS naade
Skal oss ey feyle i nogen maade.

BEN: NAadigste Herre/ det er stor glæde/ — Trøst i bedrøffuelse.
I sorrig at haffue sin trøst til ræde.

DA: DV siger alt ret / det giør Guds Aand/
Hand skicker oss wor trøst til haand.
Hand giffuer god raad / trofast lægdom
For alle plager / i hueden det kom.
Psal: 94. Hur kund ieg ellers haff holt det vd:
Om mig ey hiulp'/ HERREN min Gud.
Fra wor Barndoms yderste tid/
Saa meget ont / som wi haffuer lid
I denne verdens wstadige jd:

Dig Betlehem/
Wort egen hiemme/
Kunde wi ey glemme/
1.Sam. 17. Den Biørn/ oc løue/
Vore faar taarde røue/
Taarde wi vel prøffue.
Saa Goliath/
Den onde Watt/
Greb wi oc fat.
1.Sam.26. Saul din jact/
Oc listige pract/
Haffd' ingen mact.
Al din anhenge/
I bræd' oc lenge/
Haffd' ingen genge.
2. Sam.18. Ach Absalon/
Vor hiertis Kron/
Fick oc sin Baan.
2. Sam.17. Achitophel/
Fick oc sin deel/
Met ret oc skel.
Psal. 42. Huad skal wi nu mere sige der fraa?
Som Bølger hin anden offuerslaa/
Saa er vor tid met stor wro/
I meden wi paa iorden bo.
BEN: IT spegel for all' er E: N.
I glæde oc lyst/ i sorg oc waade/
I fred oc ro/ i dage oc leyde/
I flyct/ i dræbning/ oc aaben feyde/

Hand omgicks met løwer/ lige som hand haffde legt met bucke kid. Syr. 47.

Seneca: Finis alterius mali gradus est futuri.

Huad

Huad verden giffuer / huad verden kager/
Huor Gud sin egen tienere plager.

DA: IA/ Ia/ Benaia/ wi siger icke ney/
Alt haffuer wi vanckit en vildsom vey.
Her maa vel trettis Krop oc Been /
Halfierdsindstiffue aar ere alt hen.
ὡς ἔγγιστα Wi vaar hen ved vor tyffuende aar/
Der wi aff Samuel hyllet vaar :
Der trediue Vintre vaar forbi /
Det Kongelig kald kom wi vdi:
I fyretiffue aar haffuer wi vœrit Konge /
Gud veed/ de vaar oss long' oc tonge.
Citharā monstrat Wi maa vel nu henge Skiold paa Veg /
Och slaa i sønder vor harpe leg.
Ach HERRE lad mig snart fare i fred /
Din trette tiener giff sin besked.

BEN: ACh naadigste Herre saa ingenlund /
Gud spar' E. N. karsk oc sund/
Her staar endnu mangen aar i fad/
Gud giffuet de bliffuer E. N. glad.

DA: FOr alder skyld kunde wi end leffue/
Wi taarde end oc vel megit prøffue.
Huad skal den vœre ey vdleffuit mand/
Halfierde sindtiffu' aar regne kand ?

BEN: *E. N.* taler som en Herre/
Gud styrk' E. N. io mer' oc mere /
Til sin naffns œre/ oc menige mand
Til trøst/ oc glœde / i dette Land.

DA: BEnaia/ det haffuer nu sin besked/
Wi veed selff Best den leilighed/

* Omne æuum curæ, cunctis sua displicet ætas. Auso:

Prop. Miles depositis annosus secubat armis.

Teren: Tu si hic sis aliter sentias.

Wi føle det selff i mange maade/
At døden vil oss snart forraade:
,, O verden verden du falske tid/
,, Ach/ ingen slaa til dig sin lid:
,, Saa mangen Herre haffuer du beskuffit/
,, Saa mangen Helt haffuer du forbuffit:
,, See Jordens Konger er idel stoff/
,, Lige som it Menniske drømpt' eller soff/
,, En skygge/ røg/ it armpt aske:
,, Saa Saa er al vor Bram/ oc braske.
Stat: Fœlix ô si longa dies, si cernere vultus natorũ.
Dog vilde wi leffue/ saa langen tid/
Om Lycken vild' opskinne saa blid/
Indtil wi gantske Canaans land
Kund tuing'/ vnder Jsraels haand/
Oc mange flere Slott'/ oc Feste/
Met stormer haand/ oc Kemper beste/
Vor Kongelige børn saa vel forsorge
Met Herredøm'/ oc Fasteborge/
Homo sum, humani à me nihil alienum.
Ach/ See/ See/ See/ huad siger wi nu?
Hur kom oss saadan tancke i hu?
Bort hen/ Ach ney/ du Menniskis Barn/
Al saadan hob bliffuer idel skarn.
Psal. 16. IEHOVA er min Slot oc Feste/
Min arffuedel falder i det beste:
Om wi end lidet kunde bliffue i liffue/
Det saa wdrette: det saa bedriffue:
Wi skull' alligeuel her fraa/
Oc lade al verden til bage staa.
Aldrig kunde wi bestille det alt/
Wi maa offuergiffue mere end halt.

Thi vil wi effther denne dag
Oss ey besuære / men fare i mag/
Esa: 38. Tilskicke vort huss / oc ræde oss til/
Paa dødens vey / naar HERREN vil.
Oc lade vore Kongelige børn opdrage
Ved tuctige lære/ i disse dage/
Oc mest vor Kærlige Salomon:
Thi hand skal arffue Rigens thron.

ACTVS I. SCENA II.

Nathan Prophet / Zadoch Prest.

Nathan den vnge Herre Salomons Tuctmester / oc Zadock / Kongens Prest/ to gamle trofaste tienere / giffuer her deris troskaff / oc retsindighed til kende / det en huer er sin Federne Land/ sin Herre/ oc Konge / oc det gantske Kongelig Huss/plictig met rette.

Paulus til de Colosser: 3.

☞ Alt det som i tienere gøre / det gører aff Hiertet/ som faar Herren/ oc icke faar menniskèn.

NA: HERRE Salomon / (min gode Zadock)
Haffuer stor gefal til dette sprock:
Alting er gantske forgengelig /
Eccles: 12. Alting er gantske forfengelig.

Hand siger ret: Thi offuer maaden
Seer huort i vil: Siun gaar for saden.
Mest om i seer til menniskens liff /
Huor kønne mand er / huor ranck' oc styff/
Naar wi ere kommen til vor feyrste/
Førend wi aff veede/ haffuer wi vor seyrste/
Her skaanis ingen/ huerken Herre/eller Suend
Ey rig'/ ey arm'/ i dette elend.

Sene: Qui sapiens bono confidit fragili.

ZA: WJ taar icke sla meget langt omkring/
Kong DAVID/ er nu i samme ring:
Thi strax hans medalder gick oppaa/
Stor skrøbelighed mon hannem tilslaa /
Oc vden gammel mercke glipper /
Hand snart hen falder/ oc heden slipper.

Boëth. Venit enim properata malis inopina senectus.

NA: ACh hielp da Gud/ hur skal det da gaa?
Mon wi da freden nyde maa?
ZA: JEg frycter / at den styffu' ADONIA
Skal sticke SALOMON riget fraa:
Thi ieg haffuer fanget en hemmelig døn /
Jeg frycter / wi skulle nepp' aff røn.
Dog taar ieg inted sige for vist /
,, Thi verden er fuld aff sualder/oc list.
NA: EN fuel saa ieg litt slaa sine vinge/
Det neppist ieg oc kunde høre den synge:
,, Den IOAB / oc ABIATHAR/
,, De acter snart at gøre en Blarr. *
De Sticker nebbe oc hoffuit til haabe /
Oc huiske/ oc tuske/ i vinckel oc kraabe.
Huad det bemercker kand ieg vel tencke.
ZA: Ja wden al tuil en skalcke rencke /

* Plautus: Virtute ambire oportet non fautoribus.

Jeg

Jeg haffuer til dem ret vnd en grund/
Thi de ere skalcke i nederste Bund.

NA: OS ligger derfor paa stor mact/
At giffuet igiem / oc haffuet i act/
Thi Kongen gaar paa grauens brede/
Oc riget staar i vilde rede.

ZA: MEn huad der om er/ min gode NATHAN/
Tager eder den sag saa hemmelig an.
Den vden barckfald: Enten om Gud selff vil giffue thet ind/
Heller i Kunde det anderledis befind.
Til hoffue hør i tidende nock.

NA: Det wil ieg gøre/ min gode Zadock/
J skull' oc lede / wdfritte / oc spøre/
Om i kunde faa noget vist at høre.

ACTVS I. SCENA III.

Dauid. ABisag Kongens senge Jomfru.

Kongen bliffuer mere suag / oc her opregner for sin Bisloperske / Jomfru Abisag/ mange visse tegen til døden/oc hun som en deylige/oc dydige quinde / beuiser sig tienstactig/ oc ydmig for sin gammel Herre / holder hannem menniskelige trøst/oc raad for/ Men den vise Dauid slar det hen / oc forlyster sig eniste wdi sin Gud. ✱ Vel den som haffuer en dydelig quinde / Thi hand leffuer der aff end engong saa lenge.

K. Dauid slaaer sig paa Harpen.

Syr. 26.

ABIsag

DA: ABISAG du dydig oc deylig Pige/ 1. Reg. 1.
I Israel er icke din lige/
Abisag allerhiertens kære /
Du gør oss villige tieneſt'/ oc ære/
Wor ſtaff wdi vor ſkrøbelighed /
Bode nat oc dag eſt du til ſtede/
At lyffte/ oc lette / at verme / oc føde/
Ellers haffde wi verrit lang ſiden øde/
Wi kund' i mange maade kende /
Wi faar vel ſnart der paa god ende.

Iners ſenectus adiuuat baculo gradum. Sen: Hor. F.

ABI: A Naadigſte HERRE/ A ſaadane tale
Ligger mit vnge Hierte i duale /
Gud ſpar' eders N. end mangen dag/
Den tieneſt ieg giør / er ingen wmag:
Det er min ſtørſte glæd'/ oc ære/
E. N. tienerinde at være/

DA: HVad ſkulde det var' end mangen dag?
Ney/ſige icke ſaa / Hiert' ABIſag.
Det er paa tide at krybe i wraa/
Du ſeer wi kunde nep ſtaggel gaa/
Du ſoffuer gerne vdi wor arme /
At du vor bug / oc been kand verme/
Du føler vel ſelff om nætter tide /
Huer nat du ligger hoſſ vor ſide /
☞ At wi ere kold/ ſom yſſ/ oc ſteen/
Vor arme mage/ vor tørre been/
Al verdens fryd/ al glæde / al rou/
Er lang ſiden hen aff hierte/oc hou/
Wi mercker det paa ſpiſe/ oc mad/
Vort hierte det er oc ſielden glad /

Siſtit gradum eamq; intuetur. Mors ſola fatetur quantula ſunt hominum corpuſcula. Iuuen: Hæ ſunt primitiæ mortis,

Mart: Gaudia non remanent, ſed fugitiua volant.

Vor

Vor bryſt er oſſ oc bleffuen trang/
Vor tid kand derfor icke bliffue lang:
,, See/See/ jeg fryder mig vdi min Gud/
,, Forlyſter mig ved HERRENS bud.

his partibus ætas defluit, et pigris greſsibus ima petit. Corn. Gal.

ABI: E. N. Vil ſlet intet tære/
See der aff bliffuer det verr' oc verre/
I pleyr at vere en kempe ſaa ſterck/
Oc haffuer oc brugit mange hoffuerck/
Staar mandelige bi/ bruger lægedom/
Offuer giffuer eder icke / men ſeer eder om/
R: emp: En god drickſalue/ en god ølaaſt/
Er bode lægdom/oc ypper kaaſt.
DA: ABIſag lille/ du ſiger din tycke:
,, Men dødens ſiuge/ kand ingen beſmycke/
,, Mod døden er al raad om ſonſt/
,, Al ſpiſe/ al dranck/ al lægekonſt.
I. Om vrter gode
Kunde raad' oſſ bode
I dødens vaade/
Huad ſkulde oſſ da kunde feyle:
Strax vilde wi hen
Til HIRAM vor ven/
Ja til Egipthen/
Met mact/ bode rou/ oc ſeyle.
II. Maat det haffue genge?
At guld/ oc penge
Kunde døden trenge/
At hun ſkulde ſlet hen vige:
Den rige Arabia/
For oſſ mon ſtaa/

Pallida mors æquo pulſat pede pauperũ tabernas, regumque turres. Horat:

Diò vilde wi gaa/
Och mest/ wi mectig'/ oc rige.
III. Om mact oc velde
Kunde døden felde/
Huad skal det gelde?
Jngen mectige HERRE vilde bucke. Claud: Omnia mors æquat.
Forloren verck:
Huem er saa sterck/
Blant læg eller klerck/
At døden hans øyen ey lucke?
See/ See/ Abisag hierte lille/
Din gode raad kommer alt forsille.
Det vil wi suære met lige/ oc skel:
Dig skal affleggis gantske vel/
Naar vor søn lille/ Salomon
Er bleffuen sat paa rigens thron.

ABI: GVd spare E. N. karsk oc sund/
Det tuiler ieg slet ingenlund/
See Naadigste HERRE skal det saa vere?
Skal Salomon dette Land regere?
Wi tencte/ at Hertug Adonia
Den fine Herre/ skulde riget faa.
Hand er en sterck framuoxen Person/
Deyligste blant all' i ganske Zion.

DA: Det bør icke dig/ eller dine lige/
At styre/ oc raade Lande oc rige/
Icke maa wi heller raade derfaar/
J HERRENS haand det eniste staar: Deut: 17.
Thi dette Rige er HERRENS kaar.

Ceu fæminaprimum, cui tolerare colo vitā &c. Virg:

ACTUS I. SCENA IIII.

NATHAN Prophet. ABIATHAR den ypperste Prest.

Propheten forsøger den ypperste Prest ABIATHAR/ huor hand er til sinds om Rigens elex/ effter Kongens affgang. ABIATHAR skiuler skalcken / oc forræderen vnder sin hellige lange Presteklæder / lige som Faareklæder skiuler en glubende vlff.

Matth. 7.

☞ Prouerb: 25. Fienden bliffuer kent ved sin tale/alligeuel at hand er falsk i hiertet.

NA: Vor ypperste Prest/ ABIATHAR,
Gud giffue eder mange gode aar.

ABIA: NAthan/ ieg maa det ey forgette/
Det same at ynsk' HERRENS Prophete:
Hui seer i dog saa sæmodig' vd?
Hui falder kød oc røncker hud?
Huad siger ieg nu? det maa i sige
Om mig/ oc alle vore lige:
* Vor haar / oc skæg/ er huid som snæ /
,, Huad er vi andet en hallende træ?

NA: Jeg tencker ja: wi maa vel høffuis/
Saa tit oc offte wi dagelig prøffuis /
J tager eders strenge tieneste vare/
Jeg leffuer icke heller foruden fare/
Huem Kongelige børn skal tucte oc lære/
Stor omhou kand hand ey vnduære

* Deforme solis aspicis truncis nemus.

Seneca: Sic nostra longum forma percurrens iter, deperdit aliquid semper, & fulget minus.

Stor fryct/ oc redzel / nat oc dag/
Om hand sin sag skal komme i lag.
Fare i schole. Hand skal oc see sig fulduel faare /
Om hand met gunst kand komme aff gaare.
See saadant kand vel giøre mig graa/
Oc faa mig nock at tencke oppaa :
Thi Kongen lagde mig vedelag ved
En meget streng/ ved haand oc æd.
Dog glædis ieg offuer alle maade /
At Salomon vil lade sig raade :
Dyd i op tuctelsse. Hand er saa from / saa god/ oc dydig/
Det Kongelig blod er mig saa lydig/
Hand setter sig smuct selff til rette/
Ved blotte ord/foruden al trette :
At hand saa hurtig i bogen er/
Oc som en bij henger ved lær. Sen. Hipp. Redit ad auctores genus.
Det maa ieg hannem effter giffue/
„ Det krøger snart god krog skal bliffue /
Ja ieg vil siget foruden straff :
„ Hand teer det hand er kommen aff/
IEDIDIA, mercker Herrens elskelig. 2.Sam.12. Jeg pleyr oc hannem met lyst at kalle
Offuer Kongens børn/IEDIDIA for alle/
Som den/ bode Gud/ oc mand maa lide/
Oc Rigens Krune vist effter Bide.

ABIA : Nathan ieg glæder mig storlig der ved/
Ve dem som ville vere skiulte faar Herren/ at skiule deris opsæt. Es.29 At Salomon tager vel aff sted :
Dog hørde ieg sige / at Adonia
Er skickeliger'/en IEDIDIA/
Naar Dauid gaar aff verden hen/
At hand da riget bekommer igen.

Endog

En laaen skalck.
Endog det kommer mig lidet ved/
At vide Adoniæ leilighed.
Men skulle wi ieffne det om dette /
Oc en huer maatte haffue frij ønsk/ oc gette.
Da sigis der / at Adonia
Bekommer flerst tilfald/ oc ja:
Thi hand er stor / den anden vng /
Oc dette rige er byre tung.
Den ene er sterck/ den anden klenlig/
Oc voxer fram saa meget seenlig.
Mand siger/det er icke barne leg /
Her hør til visdom/ styrck/ oc skæg.

Plautus: Sat habet fautorum semper qui recte facit.
1. Paralip: 30.

NA: See dette ey dyber ey drager end/
At disputere/ er lidet beuend /
Huem Gud vil wndet/hand fanger den ære/
Thet kand oc intet menniske forkære.

ABIA: Ja huem der tager til i tide /
Mand siger/hand faar det/den andē maa bide/
,, Naar tuenne hunde tager til ramss/
,, Vacker gaar fore / men snill løber gamss /
See/ saadant høre ieg almoen gale/
Huad er det andet end gecke tale?

Vacker gaar for nille.

NA: Vi slaar saa heden i vær oc vind/
Den ene forstaarick den andens sind.
Det vil ieg sige / oc det bestaa /
At naar Kong Dauid oss falder fraa /
Nep skulle vi fange hans bedre igen.

Ah, dictum sapienti sat est. Ter:

ABIA: Gud giffue oss lige saadane en.

ACTVS I. SCENA V.

Nathan, Zadock, Adonia Kongens wly-
dig Søn.

Kongens tro venner/ Propheten / oc Hoffpredicant / forsøger her Adoniam/ huor hand er til sinds om riget/ naar hans Herre Fader hen soffuer. Oc Adonia lader sig saa mercke / at hand forøger den mystancke / de haffde til hannem/til forn/ bode met sine stutzige ord oc lader.

☞ „ Er gryden icke fuld naar loggen affspringe?
„ Den stercke venen paa Baandene tuinge.

NA: „ Det vil alt sprecke hen vd aff mund/
„ Huad der er skiult i hiertens grund/
Sande vil flyde / som lunge i gryde. Her siuder op saa ond en gryde/
Jeg frycter wi alle skulle det fortryde/
Zadock/ ieg talde met den Prest/
Forfoer den sag / som ieg kunde best/
ABIATHAR er dyb i hette
Ji minder ieg fand/ ij mer' ieg lette/
Dog lod hand sig saa her i høre /
At mand kand vide huort hand vil føre/
Adonia er meget vdi hans hou/
Tilligger hannem stor ær' oc lou:
Huor køn hand er/ huor vijff / huor sterck.
ZA: Hey lod hand sig saa groffue bemerck.
Fremit. Skulde Joab/oc hand/ de gamle skeffle/ *
Den vnge HERRE saa offuer teffle?

* Bis peccas cum

Ege hannem der til / kom' hannem der paa/
At hand skuld taar effther riget staa?
Jeg Seer Adoniam der spacere /
Oc met sig selff meget disputere /
Mig tyckis wi ville føle off faar/
Forsøge hui hand saa ene gaar.
Huad vulder det Herr' at i her vancker?

ADO: Forslaar der met mine dybe tancker.

NA: Huad haffuer E. N. saa at grunde?

ADO: Det kommer sig snart/ oc mangelunde.

ZA: Alt er her noget nyt paa fere/
En sorg/en anck/ eller nymere/

ADO: Der kand ieg inthed sige fraa/
Thrasõis. Eder ligger icke heller mact oppaa.

NA: Eders Herre Fader leffuer endnu: *

ADO: Det kommer minst vdi min hu.

ZA: Jsraels rige staar i fred:

ADO: Ha/Ja/ det haffuer oc sin bested.

NA: Eders broder lider vel/IEDIDIA min Herre.

ADO: Gud giffuet at ingen maa bliffue diss verre.

NA: Den fine Kong'/eders Herre Fader
Saa vel offuer dette rige raader.

ADO: Hand haffuer lang siden raad' i quelde/
Hans wogn begynder nu at helde.
Mon skee hand vil/ at IEDIDIA
Skal effter hans død / dette rige naa?

NA: Wi tencker ja/ ADONIA/i kunde vel snacke/
Men naar hand faaret/ saa maa hand tacke.

ZA: O gode Herre ADONIA
E. N. maa ingenlunde tale saa.

J skull'

peccanti obsequiũ accomodas. Publ. mi:

Auersantis eorũ colloquia.

* Eteocles. Pro regno velim patriã, penates, cõiugem, flammis dare. Spotmule.

2. Sam. 18 Stunde icke effter nogē høy stat/ oc tenck icke offuer din formue. Sy: 3.

I skull' ick' Absalon forgette/
Men altid hannem for øyen sette/
Staar icke Guds klare vilie imod/
Oc falder eders Herre Fader til fod /
Foruar' eder vel for blodig' oprør /
Saa megit ont det med sig før/
E. N. er Dauids kæriste Søn/

Seue: Pars sanitatis velle sanari multis fuit.

ADO: Jeg napper deraff sure røn:

Phy: Salomon er hans kæledeg /
Hans lyst /hans fryd/ hans eniste leg:
See/hand skal haffue de fæde stycke/
Mig skier forkort/ lader ieg mig tycke/

Cor. gal. Certe difficile est abscōdere pectoris æstus, Panditur & clauso sæpius ore furor.

NA: Alt haffuer Herren bestilt det saa /
Ved syn / lod hand sin vilie forstaa.

ADO: Huem veed en da huor det kand gaa/

Slæg er got mad. etc.

I Herrer/ Nathan / oc Zadock/
Seer til/ i lader eder icke lock/
Vil i mine huldfaste venner vere/
Jeg suærer ved Gud/ ved liff/ved ære/

Syr: 20. Skenck oc gaffuer forblinde de vise/oc legge dem it Bidzel i munden.

Alt huad eder lyster at pæge paa/
Det skal met villie til ræde staa/
Det vere sig rente / gaffue eller skencke /
Det allerbeste ieg kand optencke /
At hold' eder i større verd' / oc ære/
Mer' end i nogentid taare begære/
Vil i vere stille som sten oc iern?

Scelus est fides.

NA: Er det icke syndigt wi giøre det giern.

ADO: Men giøre i mig noget til mode/
Det bleff eder bedre at i det lode.

Jeg

Na: Jeg tiener Gud / oc min Herre Konge/
Oc Salomon/ hans Søn/ den unge/
Haffde ieg eckon der min haand igen/
J skulle vel find' en trofaste ven/
Za: Jeg haffuer oc sorit Kong Dauid en eed /
Ado: J sine Mend en god beskeed.
Na: Forstaa i Zadock huad der er inde?
Za: Ja gantske vel til dette finde.
Det maa i Kongen saa berette /
At hand hannem snart kand sette til rette /
Oc vride hannem noget udi sit øre /
At hand sig ey lader saa forføre.

Zuldskaff met en tunge i en Mund.

Abit iratus.

ACTVS SECVNDVS: SCENA I.

ADONIA.

Kongens Søn wdbryder met sin hiemmelige anslag. Er her i stor anfecting Kiød oc Blod mod Aanden/ ære oc dyd mod forræderi oc wdyd. Men det onde offueruinder det gode. ☞ Thi Kødet begærer mod Aanden/ oc Aanden mod Kødet / de samme ere imod huer andre / at i kunde icke giøre huad i ville. Gal: 5.

Ado: Mon ieg skal giøret?
Huad naar hand spøret
Dauid min Herre Fader kære?

Der onde bryder/ som Løwen skryder.

Vadit animus in præceps sciens.

 Huad

Huad kunde det skade /
Mod Saadane baade /
Hui skulle ieg ladet være?
Gør ieg icke mod det fierde bud?
Slaar ieg mig icke for meget vd?
Ney skal ieg bliffue leng' i liffue?
Adonia, Adonia, Ach ladet bliffue.
Er ieg icke størst?
Børde mig icke først?
Huem vil mig dette forkære?
Er ieg icke ectige?
Prectig' oc mectige?
Skulle ieg da riget ombære?
Det er icke ebbel heller pære.
Er det icke da min ære fornere?
Er det icke best / at ladet vere?
Den pebeling/
Den gebeling /
Skuld hand mig tuing
Fra dette mit Federne Rige?
,, Wi acter huerken trou eller ære
,, Naar mand taare Kongerige begære.
Salomon er min Broder lille/
Om ieg nu gøret/staar det icke ille?
Skulle HAGITS Søn/
Dette Førstlige Kønn /
For Vriæ hore kone vige?
De skiuder paa /
Gud giøre det saa/
Ved syn lod Gud wdkaare

Sanctitas pietas fides priuata bona sunt, qua iuuat reges eant.

Nihil iā iura naturæ valent.

Den

Den Salomon /
Til Rigens Thron :
Ney / ieg vil staa den fare /
Ja drøme oc fabel /
En løsf parabel /
Jeg lader mig ey saa daare. *
En anden tid vil ieg bliffue from /
Nu maa ieg noget see mig om /
Forsøge huor langt ieg hen kunde kom :
„ Israels Krune wi spiller om.
Huort vil ieg hen ?
Huem er saa ren ?
Huem kunde synden vnduære ?
Mig skeer wskel /
Skal ieg vere trel /
Oc Salomon min HERRE :
Ney Fader / oc Moder /
Syster / oc Broder /
Jeg lader mig ey saa erre.
En om ieg gaar bagfraet met skam ?
Lige som ieg vaar bode halt / oc lam ?
Slaar det mig feyl / det bliffuer min skam /
Oc fanger det genge / det bliffuer min bram :
Naar ieg bliffuer Konge / huem taar da sige /
Hand kom til riget met falsk oc suig ?
Jeg vil føre voge mit vnge liffue / *
Førend Salomon skal mig fordriffue.

* ETEO: Si violandum est ius, regnādi gratia violandum est, Aliis rebꝰ pietatē colas.

Sen. Prosperū ac felix scelus virtus vocatur.

* Vincit acregnat furor,

ACTVS II. SCENA II.

 ABIA.

Adonia, Abiathar, Ioab Øffuersten/ Krage Gecken.

Denne vnge forblindede/ ærgerige HERRE/ slaar sig fra Propheterne/ oc de gode tro Prester deris Raad / oc Lærdom / hen til sin Herre Faders hiemmelige Fiender / den ypperste Prest/ oc øuersten/ de wdhisser hannem / oc grundfester i hannem denne forræderij/dog met Saadane vilkaar at hand maa tilforn suære sig ind til dennem. ☞ O huor deylige lader det sig naar de graa hoffuit ere vise/oc de gamle ere kloge/ oc Herrene ere fornumstige / oc forsynlige. Det er de gamlis Krune/ naar de haffuer forsøgt meget/ Oc det er deris ære at de fryete Gud/ etc.

Eccleſi: 25.

„ Det er dog en visse proberet rim:
„ Gammel skalck aldrig god pillegrim.

ADO. Procedit cum ſuo morione

NOch haffuer det ligget hoss mig i duale /
Det maa skøt op til Høimols tale :
Haffde ieg Eckon venner faste/ oc hulde/
„ Ret grunde venner/ de gaa for fulde/
„ Thi mange er falsk' i hiert' oc hou/
„ Der bygges saa mange trysse brou.
Jeg sende ABJathar/oc Joab bud/
At de paastend skulle komme her vd/
* De ere mit raad / huad de forgiffue/
Der hoss taar ieg vel ladet bliffue /

Plau. bac. Pauci ex multis sunt amici homini, qui certi ſient.

* Qualem cōmen-

Thi

des, etiam, atque etiã ad spice. Hor:

Thi deris raad slaar icke feyl/
De haffuer sin fart/ som brusende seyl.
Her kommer de/ huer paa sin side/
De tencte vel ieg kunde icke bide/
Helsæl i gode Herrer bode/
Haffuer tack/at i eder finde lode/
Denn' vmag skal eder ey fortryde/
Hoss oss skulle i alt got atnyde
Vor naade oc gunst altid til forn:

ABI. Min Herr/ Adonia/ først' høiborn/
E. N. at tiene/er ieg tilstæde.

IOAB. E. N. at tiene/er ieg til ræde.

ADO. J gode Herrer/ huer i sin sted/
J vide vel selff min leilighed/
Vi haffuer oc offte tald der om
Naar wi vaare i vore ene rom:

Daglig sprack.

Huor mig forraader
Herre Broder/oc Fader/
Nathan/ oc Zadock/
Saa faa de pock.

Hoffue blomster.

Det vil ieg sige først for hen/
Min Fader er icke eders grunde ven/
For tiden vaare i gilde oc geffue/
Nu staar i skreffuet bag paa breffue.

IOAB. Det mercker vi vel/ det gaar saa til/
,, Thi Herre gunst er lycke spil.
Dog mindes ieg vel bode tid oc sted:
Joab vaar holt i ypperhed.
Haffde ieg icke verrit/ nep skulle hand bære
Saa langen dag sin Krune met ære.

Stet quicunque volet potẽs aulæ culmine lubrico.

ABIA: Det er nu det/ det vil saa gaa:
,, De gamle Tienere beløñnis saa. — Gamle Tiener / ond løn.
ADO: For eder taar ieg mig vel oplade/
Jeg veed / at i mig ey forrade/
Jeg veed at i for orde kunde staa /
J kund' oc best ligge haanden paa.
Viger mere hid/til denne wraa/
Her vil ieg lade eder dette forstaa.
,, Jeg vil vere Konge/ ieg vil mig reyse/
,, Om almuen mig til Konge vil keyse.

(Efferebat se dicens. EGO regnabo.)

KRAGE:
Hop/ Hop/ huid Pert/
Det er aldrig vert/
Icke mer' / end en fert.

(Ad spectatores.)

IOAB. ,, Det hør en forslagne HERRE til /
,, Sin sag at holde forborgit/ oc still/
,, Endtil hand seer sig tid / oc effne/
,, Da kand hand best det wreck' oc heffne:
,, En lønsag/ ømpt/ oc megit faarlige
,, Skulle mand tractere megit waarlige.

(Alting i rette tid.)

ADO: Huad gode raad veede i at giffue?
IOAB. Ha: Saadane sage er gode at driffue. — Skalckemester.
Kend' i min frende Achitophel?
Hand lerde mig saadant gantske vel/
Huad raad hand gaff/ vaar faste i grund/
Lige som de komme aff HERRENS mund. — 2.Sam.16
Huad det skulle gielde til Heste/eller fod/
Vor Prest haffuer oc der til god mod.
Hand raader for HERRENS Helligdom/
Jeg raader for Kriegsfolcket landen om /

(Luca. Nulla fides, pietasque viris, qui castra sequuntur, venalesque manus: ibi fas, v-)

Vil

bi maxima merces.

Vil ieg Eckon stampe met eniste fod /
Strax reiser sig / huer Landtzknecte god.
Vil ieg eckon huysse / oc blæse min Aand/
Flux er forsamlet menige Mand.
Hui saa icke Herr' / oc første høiborne?
Alle Rytter/oc Knecte/ere mine beforne.

Pompeius. Grotsprecker.

ABIA: Den sag haffuer leng' here legget i Bryst /
Oc haffuer mit hierte saa offte kryst.
Den Geistlige staet vil ieg foruende/
At den E. N. for Herre kende:
* Dog om i oss igen betencke
Met preuelegi/ oc statlige skencke.
Met Prestedommen det saa beramme /
At det maa følge min lini' oc stamme/
Huem oss vil smøre/ hand bliffuer smorde:
En saluede Konge er snart giorde.

* Ita imperatores & reges adacti sunt vt Pontifici Romano iurarent.

Plau. Si lucri quid detur, potius rem diuinam deseram.

Paffue Kunst.

Hand fryter for Herrens trutzel/ 1. Sam. 2.

IOAB. Min Herr Adonia ieg vil icke liuge
Mit Folck haffuer oc den same siuge/
Først skull' i eder til mig ind suære/
At i mig altid vil gunstige være/
Oc mine Høffuitzmend holde i ære/
Oc lade oss faa/ huad wi begære:
,, Taar i Eckon waage det røde Guld/
,, I skulle vel finde mig tro / oc huld.
,, En smorder wogen gaar let aff sted/
,, En villige hund er god i beed.

Perdurat non empta fides, nec pectora merces allegat. Claudianus.

Practick's Krig.

ADO: Ieg suære ved Gud/ved IEHOVA/
Alt huad i begære/ skal vere eder ja:
Vor gunst/oc naade/skulle i befinde
I mere/oc mere/ oc icke minde.

Iurata manu.

Bidzel's Munde.

Det

ABI: Det allerførste i skulle begynde:
Forskaffer eder god Held oc ynde.
Met ydmyghed/ hoss alle mand/
Deris hierter steler saa hen paa stand/
J skulle oc for eders brøder slæge/
Om i bemercker / at de ville huæge:
Loffuere/ oc stryge/ nu fire/ nu nu hale/
Som Hunden locker oc huismer met hale.
Nu truer/nu lister/ dog i sin tide.
De bliffuer vel da dissbedre blide.

IOAB. Det giorde hin skønne Absalon /
Der hand begynte de gamle ron.
J maa icke effter denne dag
Vere saa blyferdige/stille oc spag/
Slaar eder flux vd met Førstlige pract/
Her hør alt til en større mact/
Drauantere skulle i tage eder an
E. N. Vecter'/ oc Vnderdan.
Dessligest mange Vogne/ oc Heste/
Lader see/de ere och aff de beste:
Saa ere E. N. dess mere trygg/
Naar i til dem taar kast' eders ryg.
Dog lader E. N. sig inthed ved gaa
At Øffuersten IOAB raader eder saa.
,, Dess stiller vand / dess dyber grund/
,, Lader icke en huer/ strax vide eders rund.

ABI: Vil i eder saa mod Kongen opsette:
See dette skull' i oc icke forgette /
Større prectighed / oc Maiestat/
Meget skønner smycke/ oc større zyrat.

Hierte tiuff.

2. Sam. 15 Absalon gick stedze tilige til Porten / helsent oc kyste alle dem der skulde til Kongen faar dō/ oc stal saa Jsraels Børns Hierter.

Stor Hoffue liden moffue.

1. Reg: 1.

Ferrum tuetur principē, melius fides.

Forræderske Konst.

Hare fod.

Eders Herre Faders stercke kemper
Seer til / at i eder ret effter lemper.
Forsøger oc huad de føre i skiolde/
Det bliffuer vel got: det mude maa volde. Hoffue tuct.

IOAB. Værer Eckon frisk/ oc giøre god russ:
I skulle snart sidde paa Zions Huss
En saluede Konge i Israel/
Oc Salomon skal bliffue eders trel:
Hand taar icke effter riget hibe/
Huem veed huor verden kand sig stribe.

ACTVS II. SCENA III.

IOAB. ABIATHAR.

Endog de to affældige Forrædere/ haffuer en bange conscientz/oc gruer for denne skendelige gerning/for den fare skyld hoss henger/dog ere de aldelis forstocket/aff idel æregerighed / oc affuindsiughed / den ypperste prest ABIATHAR / mod den anden prest Zadock/ oc øffuersten IOAB / mod Kongens hiemmelige Raad BENAIA.

☞ De vgudelige ere som it oprørt Haff / som icke kand være stille/oc hendis bølger opkaste skarn oc vrenhed/ de vgudelige haffue ingen fred. Esa: 57.

Naar had oc affuend/icke findes til hoffue.
Da flyder Guden offuer de skoffue.

IOAB. KOng Dauid er ingen skiempte Barn/ Stat:
Faar hand oss i sin Pande oc Garn/ O cæca
Jeg frycter wi skulle bide. nocentū

ABIA. Faar hand eckon enist' en liden døn/ consilia,
En liden nyss/ en liden støn/ o semper
Jeg frycter wi maa suide. timidum scelus.

IOAB. En stund vaar hand meget streng oc bøss/ De gamle
Nu er hand moxen sandzeløss: bespottis.
Dess bedre haffue wi at gøre.

ABIA. Hand seer icke til met øyen grant/

IOAB. Hand lader sig des bedre gant/
Hand kand icke heller vel høre.
Wi vide vel Kongens vilie her om /
2.Sam:7. Huem Gud vil haffue til Kongedom.

ABIA. Huort kunde wi kom?
Skal dette icke være en forræders stycke?

IOAB. Forræderij kand mand vel besmycke *Se:
Mangen til lycke. Nullum
Det regnis icke saa nøye til hoffue / caruit
* Huad/skuld' en Offuerst' icke det taare voff- exemplo
Jo ret paa loffue. (ue? nephas.

ABIA. Det lyckis først met ring' wmage/ Syr: 20.
Om sider kommer mangen i plage Det lyckis
Jaa saa lang dage: mangen i onde sager/ men det triffnis hannē til forderffuelse

IOAB. Huem inthed voffuer/ hand inted vinder/
Huem intet staager/ hand inted finder/
Huercken mer' eller minder.

ABIA. Skal mig fortrenge den Prest Zadock?
1.Sam:7. See/den min armst' oc ringste flock/ Affuinds
1. Reg: 2. Kand hand icke rock. syge.

IOAB. Ja/ den Benaia/ Preste kleppe/
1. Paral. 28. Jeg acter ham icke ved den skoleppe/
Huor hand kand skreppe.
Skal den Benaia mig fortrycke?
1. Reg. 2. Alt skal hand nyde vel god en lycke/
Lader ieg mig tycke.
Tretude⸗re. De ligger altid i Kongens øre/
Det duer nu inthed/huad de ey giøre/
Som ieg kand høre.
Ironice. ABJathar:
Den gamle Narr.
Plaut: Joab / Joab/
Nam e⸗ Den gamle Ab.
go hanc De smact' icke en nu Joabs tezack:
Machæ⸗ Jeg bære vel denne foruden min tack/
ram mihi Tratz/ huem mig acter at sticke aff sæde/
consolari Hand skal der ved lidet lee/eller quæde/
volo. Meget snarer græde.
Jacobs Tezack er De faa at lade Joab raade/
end nu til Om det skal ellers bliffue til maade.
ABIA. Vil Salomon til riget ind/
Alt skal hand haffuet i begge vor minde:
Adonia er vng / en Herre saa fex/
Kong Dauid er gaml' oc nu afflex:
Plures ad Det morgen skin/
orant so⸗ Er lifflig oc fin/
lem ori⸗ Afftens soelrøest/
entem. Den acter wi løest.
quàm oc cidentẽ.

ACTVS II. SCENA IIII.

Dauid, Nathan, Benaia.

Kongen sider paa stolen / hans Prophete/oc hiemmelige Raad/staar for hannem.
Der op regner hand sit Rigis største ære / oc Beprydelsse / met hiertens glæde: Oc formaner Propheten at hand met flid optucter hans vnge kierlige Søn/Salomonem / Jsraels Rige til ære / oc glæde. Nathan giffuer sin discipel en deylige berømelsse / oc raadet varer Kongen at / om Adoniæ raserij/oc anslag/dog den godehiertet Fader icke vil engang straffe sin Søn/oc sige/ hui gør du saa?

DA: *Rigens største beprydelsse.*
Den største prijss/ oc rigens ære/
Blant skøne zyring / oc gaffuer flere/
1. Er Herrens dyrkelsse/ren/oc klare/ *Guds rene ord.*
Som hand det selff lod obenbare:
2. Jtem god ordning i Kirke handel: *Ordinantz*
3. Oc god politij i verslige vandel: *politij.*
Vor ypperste ære/ vor glæde det ere/
Oc alle deris/der Krunen bere.

NA: *Kongens embed.*
E. N. haffue hid vend sin flijd/
Met vogne netter/ oc daglige tijd/
At hielpe Guds dyrckelse paa sin foed / *1. Paral. 24. 5. 6. 25.*
1. Para. 14 Det Saul forsømpte/oc effter sig loed.

BENA: Paa alle staters ordning/oc skick/ *En god ordinantz oc Kirke skick.*
1. Paral: 28. Feyl icke en eniste tytel/ eller prick:
Israels Slecters Men alting haffuer sin lifflige gang/
Som Instrumente/ oc lystige sang/ 1.

Som

Førster oc Leensmend offuer Davids godz
Som feyre hyule/ huer i sin sted/ 2.
Som Lemmer føyes led i leed/ 3.
E. N. haffue lagt Hierne i Bløed/
At mand skuld' icke see nogen støed.

NA: Al wmag/ omhou/ oc store arbed/
Ach/Gud være loffuit/ere vel bested.

DA: Aff hiertet glædis wi der ved /
Kongs ønsk.
At wi kunde kommet vel aff sted/
Gud giffuet/at vor Kærlige Søn/
Vor Salomon vilde bliffue Kon/
Det at forfremme / ved mact at hoide/
Naar dette vort hoffuit er lagt vnder molde/

NA: Jo/ naadigste HERRE/ Jeg siger det vist/
Vden hyckelerij/oc argelist/
Retsindig Tiener.
Her er stoer haab/ oc glæde i hende/
Om ieg Herre/Salomon ret kand kende/
Jsraels ære/oc herlighed/
Met herlige dyder er hand bered /
Al hans gebære /
Er tuct/ oc ære /
Al ord/ oc lære/
En vng Herris berømmelsse.
Førstligt det ere:
Vijss / oc forsictig/
J tal' oprictig /
J lader prectig.
Jeg vundrer selff oc mest der paa :
Der for heder hand min Jedidia.

DA: Mon hand ville holde ved bogen fast?
NA: Jo/ HERRE det haffuer ingen brast/

Syr: 47. O huor vel lærde du i din vngdom / oc du vaa rst fuld aff forstand.

Det er hans lyst/ hans største rou: ☘
,, Dog er det en sialden fuel til hou.
Dybe sprock at tale/ det er hans Kæde/
Oc Høisang / er hannem til ræde:
E. N. Psalmer veed hand at siunge
Ved Instrumente / oc lifflige Tunge:

Disciple gaar offuer mesteren.

Hand seer saa skarpt i naturen ind/
At hand mig selff gøre dermet blind:
Hand veed allræde at disputere
Om vrter/ træer/ oc saadant mere.

☘ Facit hic quod pauci vt sit magistro obsequens. Plautus: En sialde fuel.

DA: Vi vide eder tack / slaar der til lijd /
J vende her paa eders største flid:

Tuctmesterens æd.

J soer oss før / saa dyre en æd/
Oc Rigens Raad/ her vaare til steed.
Wi haffue hen giffuit i eders haand
Det allerkærist wi neffne kand/

Løn oc afftack

J skulle foruente en herlige løn *
Aff oss/ oc aff vor kærlige Søn.

* Iuuenum Mercedē appellasse quid enim scio: &c.

NA: E. N. skulle slet inthed tuile/
Jeg vil det gøre / met flijd / oc ile.
Gud giffuet / at HERR' ADONIAS
Ville fare frem / ved same pass.
DA: Nathan/ huor hugger hand aff sted?
NA: Vel HERRE / det ieg icke andet veed.
BENA: Eders N. skulle alt haffue Øyet hoss/ *
At hand icke bliffue formeget foss.

Vngdõs last.

Al disciplin er hand foruoxen /
Sin egen Herre er hand moxen/
Hand slaer til hob en Førstlige Hoff /
Oc mene hand haffue der til god loff:

* Sen: oct. Regenda magis est feruida adolescentia.

Begyn-

Begynde oc selff ad holde Huss
Met sine Drauanter/ i daglige suss.
NA: Men naadige HERRE seer til i tide/
Jeg fryeter det bliffue til angst oc quide.
DA. Ach/ Nathan hand er oss saa kær/
Det kand icke altid lige ens ver/
Dauid er for bløð oc mild. Wi vil icke sige det i lønn/
Hand er vor elste/ oc deyligste Søn.
Det unge Blod vil alt regere/
Oc met deris lige saa dominere/
NA: Ja/Naadige HERRE/ men dog til maade/ *
Saa at de ey selff formeget maa raade/
DA. Skulle wi vor Sønlille saa bedrøffue?
Ney lad hannem saa sin ungdom prøffue.
BENA. Ey straffer dog met et eniste ord.
DA. Ach/ ingenlunde/ det er stoer mord.
NA: En Beck / ere bedre at stille/ end aae:
Saa pleyer det alt i verden at gaa.
BENA. Der ager mangen oc kiøre met suøbe/
Dog maa hand offt' effter Vognen løbe.
DA. Huor miene du det Benaia vijss?
BENA. Jeg sagdet hen vdi en quantzuijss:
Raadens embed. Achitophel/ oc Absalon/
De leffuer en nu her paa Zion.
DA. Ha/ ney / ney/ ney/ tale aldrig der om. *
Adonia er der til alto from.
BENA. Wi raader i lader Herre SAlomon Hylde:
NA. Nu kunde eders N. oss inthed beskylde.

ACTVS

* Adeò indulgent sibi latius ipsi. Iuuen:

Last vdi en hellig Mand.

* Teren: Verum nimia illa licentia profecto euadet in aliquod magnum malum.

ACTVS II. SCENA V.

ADONIA, IOAB, ABIATHAR, KRAGE.

Adonia haffuer nu wdstafferit sig/ effter Prestens/ oc øffuerstēs Raad/ met Drauanter/ oc Hoffgesinde/ oc Raadfører sig ydermere met sin onde Raadgiffuere/ de disputere til oc fra/ om mange blodige anslag/ omsider beslutis saa/ at mand vnder en gudelige skin lettiste ved offer/ kand gaa vnder iorden/ oc snige sig til Kongeriget behendelige/ vdē al Suerdeslag. ☞ Men Menniskēn eere dog inted/ store Folck feyle oc. De veye mindre end inted/ saa mange som de ere.

Ps. 62.

Procedit Adonia ampliore habitu, & splendidioribus ornamentis, stipatus satellitio custodū corporis, armatorum.

ADO: *Amandat famulos.*

HØr du/ løb hen/ kald Joab hid:
Hent du den ypperste Prest met flid:
Staar i der hen noget mere til side/
Huad wi ville handle maa i ey vide.
Det taar en Lyckis i mere oc mere/
Det taar en gaa effter min begære:
,, Lycken er først saa smigger oc blide/
,, Mon wi skulle dristlige paa hende lide?
Meden ieg haffuer dem i lede toffue/
Huad skulle ieg da icke taardet voffue?
Huem taar fortørne de ypperste Prest? ✱
Staar hand icke nu hoss Herren nest?
JOAB haffue mact oc Herredom
Offuer alt Krigs Folck/ oc Landzknecte from/

Lyckens wstadighed.

Sen. thy. Nunquā rebus credere lætis.

✱ Quis homo est tanta cōfidentia qui sacer-

Hui

Hui skulle ieg icke til Joab hobe? — *Raabe paa en brøden gierde.*
Paa hannem taar ieg vel kaste min Kobe.
Accedunt. I gode Herrer / som i mig Bad
I allemaade bar ieg mig adt:
Drauanter/ Vogne/ oc Førstlige pract:
See denne Zyrat oc ypperdract.

IOAB. Det teckis mig / det er mig kert/
Ellers vaar det en føieting vert:
Slinde Mickel. ,, Mand pleir at sige / som Mand er Klæd/
,, Saa er Mand oc antagen oc hæd. — *Hæd som Klæd.*
Saadant maa i alt haffue til ræde/
Om i vil effter krunen læde:
Naar mand haffue icke at giøre med /
Huort kunde i nogen steds kom' aff sted?
Joabs iact. ,, I skulle alt laffue eder paa Hunde
,, Førend haren løber / alle stunde.
Det ere icke heller en Mands gerning/
Lige som Mand om Rige vil kaste terning.

ADO: Huor slaar wi da dette an behende/
At det kunde snart tag' en god ende?

ABIA: Wi maa begynde en vnderlige rey/ *
De gamle ere i veye. Skuld Dauid saa lenge være i eders vey?
Forræderij er mange fold
Forraad er Liffs løß. Da mest / naar nogen er skødt oc sold:
Jeg staar hoss Kongen i passige gunst:

* O quantum bonum est obstare nulli. Se:

IOAB. Diss bedre kunde wi bruge vor kunst:
Ja / her saa sact at sige i lønne/
Som hand mig troe / skal ieg hannem løne;
Blodhunde. Huad wi skulle brug' enten Suerd / eller Kniff/
Snart kunde wi stecke en Kongens Liff.

Iuuen: Oc lade de andre til hobe springe
Nulli Offuer denne Zabel / oc skarpe Klinge: Exeat
grauis est Naar Koppen er aff / kand gaasen ey kecke: aula, qui
percussus Saa raader Joab / oc ingen gecke. volet esse
Achilles. Thi naar eders fiender er' alle myrde / pius.
Er icke dette Rige eder ene bestyrde? Luca:

KRA: O Gud beuar huer erlige Mand
Fra Joabs raad / siger Amen paa stand.

ABI: End om wi giffue hannem duale drycke?
Paffue dryck. Huad gielder hand skall icke lenge hicke. Recepta
Eller och wi lader hannem føre bort/ pontifi-
J blinde Fengsel / mand veed'ey huort. cū mul-

KRA: Hey/ Her Jens Klocker/ holt hart abag/ tis seculis
Hey/ tag til fange/lad far' i mag. probata.

ADO: J taar ey saa eders houede brecke/
Blod drager. Eders kunst/ oc raad/ saa vijt hen strecke.
Naar Kongen faar at høre den larm/
Hand styrter strax aff idel harm/
Der flacker i hannem icke vden en Aand/
Thi hand icke lenge leffue kand.

ABI: Huad giord' eders Broder ABsolon/
Paffue raad. Drog hand icke heden til HEbron? 2.Samu: 15.
Oc vnder løfft' oc offers skin
Der at forrade Fader sin.
Falsk hellighed. ,, Ja denne hellige skinn oc glantz
,, Føre mang' en Herre bag i dantz.
J skulle oc drage til SOheleth /
Oc rette der an en stoer pancket/
Eders egen Brødre/ oc Juda raade
Skulle i til Offeret biude lade/

Oc flere vennere/ huld' oc faste/
Som halen icke i Vand ville kaste.
Der vil wi eder smuct opsette/ *
Oc fly alting meget vel til rette.

De onde ere selffboden. Wi tho vil vel selboden komme
J huad det gaar til skad' eller fromme.

IOAB. Gammel skalck. Men dette raader ieg som eders ven/
J drager icke for hobsterck' hen.
Thi bliffuer Kong Dauid dette vijss/
Wi faar der aff en ringe prijss.

Gammel Krigsmand. ,, Det er io ont at giøre grød
,, Vnder en gamle Krigsmands skød.
Faar wi eckon først/ en liden forspring/
Tratz/huem mig kand optage oc tuing?
Saa sact skulle i eder der hen sticke/
Lige som i vnder iorden gick.

Vndergang. ,, J hoer/ forræderij/oc mord/
,, Pleyr mand at liste hen vnder iord.

KRA: ,, JOab løber vnder/ieg offuen oppaa:
,, Huem troer i best met ære kand staa?

ADO: Tager vaar' i morgen ved Rogel kilde/
Seer til at i komme icke forsilde.

ABIA: Jeg vil betimelige reyse did/
Bestill'/ oc laffu' alting met flid.

* Ouid: Consilium resq; locusq; dabunt.

En viss ord aff en Geck. Ad spectatores.

ACTVS TERTIVS. SCENA I.

Nathan, Zadock.

Nathan oc Zadock / drager medønck offuer Kongen/ oc hans Huss / foruundrer sig huor aff Saadane store wlycke indfaller blant Kongens deylige Børn / at endog de ere vel Høiborne/ oc vel opdraget/ ved god disciplin/ mange aff dem ere dog aarsage til forældernis
Prouerb. 15. hierte sorg oc spot. * En vijss Søn glæder Faderen/ oc it daarlig Menniske er sin Moder til skamme.

☞ Du vnge Lecker / tager ille aff sted/
Din gamle Fader maa holde ved.

NA: DEn lycke maa io være meget tynd /
Det maa io være en forderuede brynd:
Naar en haffuer Børn/deylig'/ oc mãge/
Den største part skulle giøre hannem
Vdyd i Børn. Eckon ære for to/men spot for fem/ (bange.
Huem det vil ellers vel giffue i giem:
Vonslect. Ja glæde for en/ for fire sorg/
Saa gaar det her paa Zions borg.
ZA: Jeg vundrer alt ieg vundre maa/ Heroum
Hui Dauids Børn taar skicke sig saa. filij ple-
Kong Dauids wlyck i huset. Først den wkysk' oc ond' Ammon/ 2.Sam: 13. rumqꝫ
Derneft hin oprørsk' ABsolon: noxæ.
Saa Thamar/den arme krencket Pige: Perlucet
Huad skulle wi mere om dennom sige. omne re-
NA: Wi maa vel sett' Adoniam hoess/ giæ vitiũ
Thi hannem och følger passige roess. domus.
Se:

Nathan

ZA: Nathan giøre sit/ saa giøre Jehiel
J Præceptorer / det veede wi vel.
NA: Det er nu det / det andet igen/
Der ere alt flere Tuctmester end en.
Du gode Nathan/ 1.
Du onde Sathan/ 2. Tuctmester.
Du Adams Blod 3.
Gør vedermod/
Du onde samgang 4.
Gør oss tit bang.
Det kund' oc hend' / at federne synd
Er en aarsag til Børnens wkynd.
,, It Barns wdyd er Faderens plage ;
,, Det veed ieg vel / ja denne dage.
* Iuue: Dedit hanc contagio labem, & dabit in plures ;
* Nu Joab/ nu Achitophel/
De veede til hoffu' at gøre skel.
Huad wi i dag kunde lere frem/
J morgen løber det op aff sem/
See nu/ huor Adonias
Slaar sig flux løess/ begynder at rass.
Jeg vil icke heller det holde i dyld / *
Den gode Dauid haffuer oc sin skyld.
* Qui non vetat peccare cum possit iubet. Senec. in Tro:
Hand er forbløð i hierte oc sind :
ZA: ,, See/ der er lyske paa alle skind. Lysk paa alle skind.
NA: Benaia / oc ieg/ wi sagde hannem frij
Om denn' Adoniæ raserij :
Hand suared' / hand vild' hannem ey bedrøffue/
Hand maatte vel sin vngdom prøffue.
Jeg haffuer giort mit /
En anden gøre sit.

ACTVS III. SCENA II.

Adonia, Sobab, Nathan, Iebehar, Elisua,
Kong Dauids Sønner.

Her kommer *Adonia* for Scholen/ oc lader kalle sine Herre Brødre til sig/ Gestebiuder dem til sit offer/ met søde ord/ at hand kand indsnere dem/ i sin forbund mod Salomonem. De troer hans slege ord/oc i deris hierters simpelhed følger hannem effter.

In proscenio conueniunt, seq; modeste salutant, & gerūt vt principes.

☞ Thi hans Mund er blødere end smør/ oc hand haffuer dog strid i sind. Hans ord ere smidigere end Olie/ oc de ere dog dragne Suerd. Psal. 55.

ADO: VOr HERRE Fader siunger saa
(Min Herre Brødre skull' i forstaa)
Det wi i Psalmen finde maa: Psal. 50.
,, Der som i HERREN løffter iette/
,, Det at betal' i ey forgette.
Jeg loffuet wdi min store siugdom/
At ieg skulle Offer'/oc bliffue from/
Naar Gud vild gøre mig før igen/
Oc ieg maatte komme paa sunde been:
Det er forhindret ind til nu/
Det angrer mig aff gandske hu.
,, Der er saa meget oss slaar hen fraa/
,, Naar wi det gode vill fatt' oppaa.
,, Jeg taar icke nu forholdet lenger/
,, Thi wi altid til HERREN trenger:

Lige som Absalon skød paa sin lyffte. 2.Sam.15

Kongn ligger til sæde.

Jdag

Paaskod. J dag er løfft'/ oc Offer/ bered/
Jeg vil oc drage strax affsted.
Thi beder ieg eder min' Herre Brødre kære/
J wil mig veede den Bøn oc ære/
Oc tage eder til den ring' wmag/
Oc følge mig hen til Offer i dag/
Mit Offer at ære/ for mig at bede/
Mit Offers kaast er langsiden ræde:
J taar ey frycte i nogen maade/
For nogen wlyck'/ eller nogen skade/
Det skal/ met Guds hielp/ bliffue vden fare/
HERREN skal eder vel beuare.

SOB: Kongens Søn. Vor Herre Broder i gør' alt ret: — Førstlige dyder.
Betaler Gud det i haffue iett
Saa pleyr vor Herre Fader at giøre/
Det wi huer dag kunde see oc høre.

NA: Kongens Søn. Wi fuld' eder gerne til dette finde/ — 1. Para. 28
Dog om wi haffd' JEhiels minde. — JEhiel vaar hoff Kongens Børn.

ADO: Thraso. Nero. Liceat facere q Seneca im pbat. Huad? Jehiel taar hand och det forbiude..
Det maat en oc en Hund fortryde.
JEhiel/trell/huad vild' hand gøre? — Claud: Virtute decet nō sanguine niti.
Skull' hand eder taar for Konge føre.
Huad? frycter i for den Jehiel?
Vil hand knøtte Kongens Børn ved hæl?

IEBE: Kongens Søn. Ney / Herre Broder Adonia/
Det skicker sig dog icke saa.
JEhiel er sat i Herrens sted/ — Iuuena. Metuens virgæ is grandis Achilles.
Lige som hand vaar vor Øffrighed/

ELI: Kongens Søn. Det staar icke vel / at de Høiborne
Sine Præceptorer ville fortorne.

Boß

ADO: Boß velten Herre Brødre / hui frycter i saa?
Vil i eder lad' en frygt indslaa?
Ney / Affue gør en forsagder Mand / *
Der Land' oc Rig' ey beskerme kand.
Huad er nu det huem kand mystencket?
Vor reyse er god / huem kand forkrencket?
Wi drager bort / at Offre Gud /
Oc gøre effter vor Herre Faders bud.
☞ Vor ypperste Prest kommer selff dere
Den hellige Fader / oc venner flere:
Icke longt her fraa / hoss SOheleth sten /
I kund' oc komme paa stand igen.
Ther for haffue i det inthed behoff
At bede nogen om forloff.

SOB: Gud giffue til lycke wi vil eder finde /
Gaa i eckon faar til dette sinde.

ACTVS III. SCENA III.

IEHIEL, Kongens Børns Tuctmester / NATHAN, Prophete / Salomons Tuctmester.

Præcedit Adonia adducens secum domesti- cos custodes, & totum satellitium. Principes subsequuntur, confluunt alij proceres. Pontifex adornat sacrificium in altare ex saxis quadratis extructo, cui paruulam struem leuis materiæ imponit, quæ puluere sulphureo leuiter insperso, facile incendi & puram flammam reddere potest.

Prouerb. 28.
Det er icke gaat at ansee Personen / thi hand gør oc vel ilde for it stycke Brød. ☞

Vden faar Hierusalem.

Er snar findet.

* Krantzius libro 3. Ostrogotorum cap. 20.
Nogē aff de Ostrogoters raad / forbød drodning Amalasuinta at hun icke skulle lade affue deris vnge Herre / da Faderløff / i sit ottēde aar oc berettet at det vaar icke de Goter deris viss / at deris vnge HERrer skulle vere vnder disciplin. Thi de Mente / de bleffue der aff formeget blødhiertet / etc. Men dette vaar icke ret betenckt.

potest. Sacrificium quidem (ouis aut vitulus) spectatoribus ostēdi potest per Leuitas, sed assari aut comburi non patitur præsens tempus. Cœterum scaturiginis effigiem in eodem angulo proscenij fingere conuenit canalibus deductis ad altare fere, infusa aqua, locoq; inumbrato.

De tho Tuctmestere taler met hin Anden / IEhiel veed icke huor de vnge Herrer er bleffuen/ bekømrer sig meget der offuer. Thi hand fryckter for wlycke / Nathan Prophet hans Medbroder giffuer hannem nogen vnderuijsning om Børnen oc trøster hannem.

IF Haffuer nogen it embede da skal hand tage vare paa sit Embede / lærer nogen da skal hand vare paa lærdommen/etc. j. Thessalo:5. Rom: 12.

Wi bede eder kære Brødre at i ville kende dem som arbeyde iblant eder / oc ere eders forstandere i Herren/ oc formane eder/ elsker dem dissmere for deris gerning skyld/oc værer fredsommelige met dem. ☘

Peg finger / sker tender/tou hannem aff lud/,
Den Geck/ den Abe/ den Skumpelskud.

IEH: Senex & grauis.

ER dett' icke harme?
Det Gud forbarme:
De stucke sig Hen/
Lod mig i gen.
Det er icke vunder at ieg er graa/
Thi ieg slige støb optage maa. Sorg for Skole-børn.

Ach Ach mit hierte/
O sorg/ o smerte.
NA: Huad er paa fære / min Jehiel?
IEHI: Ach gode Nathan / mig skeer wskel.
NA: Vor Kongelige Børn/ huor lider dem?
IEHI: Det maa Gud veede/ de ere ick' hiem:
Jeg leder vde/ ieg leder inde/
Ach/ ingensteds kand ieg dem finde.
Jeg veed' ey huort de støffu' eller fløffue/
Det maa io mig disſ mere bedrøffue.
NA: Ey/hielp osſ Gud/ huad skal det være/
Er Børnen huercken hist eller hære?
Waar vor' Adonia icke der inde?
IEHI: Hand kommer saa offt' i min vminde.
Hand loed sine Brødre kalle for døre /
Oc gaff dem nogit hemmeligt fore.
Siden sluppe de hen / ieg veed' ey huort.
NA: JEhiel/ieg haffuer for sanden spuort
De fuld' hannem hen til Offers gille/
IEHI: Jeg fryeter det skal smage dem ille/
2.Sam:13. Absolons Gestebud
Skøn Absalon bød oc til gest/
Slog dog sine Broder som en best /
Ach / Ach/ ieg saare befryete maa/
At det nu lige saa vil gaa:
Huad dette betyder/det maa Gud vide/
Gud naade dem der til skulle lide.
Hør gode Nathan/ HERRENS Seer/
Er Salomon/eders Herre/ oc der?
NA. Bag døren.
Ney / ney/ thi hans Stoel vaar icke rede.
Wbodne mand huor er hans sæde?

Den Ioab giør vel det smør reent /
Jeg frycter hand haffuer alrede spent.
Wi faar vel snart tidende der fraa.
IEHI: Beraadet Gud huore dette vil gaa/
Her er alt noget nyt paa ferre /
Giffue thet Gud huad det skal vere.
Faderlige omhu. O Gud beuare det Kongelige æt
Fra all' wlyck' fra mord/ oc mandslet.
Det vaare da gaatt/meden de vaare smaa/
Nu haffuer ieg andet at tencke paa.
,, Huor snart kunde sig en wlycke til drage /
,, Her skeer saa meget i mange dage.
NA: For Kongens Børn taar i ey gremme:
HERREN skal dem beuare oc giemme:
HERREN antuore wi dem i vold/
Hand være deris eniste wern oc skiold.

ACTVS III. SCENA IIII.

Stant proceres circum altare pontifex solus cum Leuitis eminentiore loco apud sacrificium, atque ita conuersus ad Adoniam verba facit.

ABiathar, den ypperste Prest / *Adonia, Sobab, Nathan, Iebehar, Elisua*, Kongens Sønner.

Ioab, Øffuerste/ KRAGE
Elihu, } Høffuitzmend.
Esri, }

Her gaar forræderi oc oprør an i dette wgudelige raad / huor de ypperste HErrer
Psalm. 1. i Riget raadsla til sammen / oc giøre en sterck
forbund indbyrdis mod Herrens saluede. Børnen
Psalm. 2. mod deris Herre Fader / oc Broder: Rigens
Offuerster mod sin rette Herre oc Konge: Den ypperste Prest / mod Guds klare vilie / oc forsiun. Joab holder Adoniæ ord / de andre indrømmer Adoniæ forset / Reiser hannem til Konge / met æd oc haand: Oc Adonia setter Gesterne til Bordz / de ere alle secker oc trygge.

❧ Men den som Boer i Himmelen leer at Psal. 2.
dem / oc HERREN bespotter dem: naar den wgudelige truer den retferdige oc bider si- Psal. 37.
ne Tender sammen offuer hannem.

ABIA. Begynde icke oprør i staden / oc heng dig icke til Almuen / etc. Tenck oc icke Gud skal see mine store Offer der faare. Syrach. 7 Phariseer

I Gode Herrer / huer oc en
Som er tilstede hoss denne sten /
HERR' Adonia / hans Herre Brødre kære /
J Andre Herrer / hans venner ere /
Wi holder ved vor Federne skick /
Den wi aff dem i hende fick:
At loffue lyffte / det at fuld ende /
At slacte Offer / oc ild optende:
Saa mener wi at giøre det gott /
Naar wi saa dyrcker SEbaoth /
Som hand oss selff forskriffue ioed
Diss cœremoniæ / oc dyrckelse goed:
Saa efftherdi Herr' Adonia
E. N. loed bestillet saa /

Plau. Ru. Atq; hoc scelesti illi in animum inducunt suum, Iouem se placare dõis hostijs, & operam & sumtum perdunt, ideo fit, quia ni-

At ieg i dag skulle Offer brende/
Thi bør eder nu at giffue til kende/ — hil ei acceptum est à periuris supplicij.
Huor faar E. N. haffuer dette anret/
Oc slactet / oc kaaget i Sohelet/
Faareklæde. Naar det er giort/ saa vil ieg giøre/
Huad Preste embede sig met føre.

ADO. Verdige Fader ABiathar/
Eders gode vilie ieg forstaar/
At ieg skal giffue her til kende/
Huor faare ieg lader Offer brende:
Aarsage her til/ de ere tho/
Den først'/ at ieg vil findis tro/
Opleg oc Dict. Oc holde Gud mit lyfft' oc jette/ 1.
Jeg i min siugdom loffuit slet/
Om hand vilde giffue mig førlighed:
Hans naade er io mig beteed.
Det andet huad wi haffue for hende
Skal Offuersten Joab giffue til kende.

IOAB. J gode HErrer/ i Mend aff Juda/ 2.
Impia sub dulci melle venena latent. Ouid. Met denne sag haffuer det sig saa.
Efterdi Kong Dauid er meget suag/
(Gud spare hans N. mangen dag)
At hand (diss verre) icke lenge kand leffue/
Vor kald/oc embed/aff oss vdkreffue/
At tencke paa Rigens nytt' oc gaffn/
Syr: 19. Der ec mangen skarpsindig/ oc dog en Skalck/ oc hand kand vrie Før wi den gode Herre skulle saffn.
Huor snart haffuer hand sin visse helsot/
Maa wi icke frycte for skade oc spot?
Vor naboe skulle vel acte det/
Philister/Syrer/oc andre met/.

sagẽ huort hand vil.

De sider paa spryng/der effter de haage/
Om wi en Konge paa ny opstaage/
Om Riget stander verie løess/
At de kunde bringe oss paa en røess/
Oc fald' her ind met vidie / oc brand/
Oc skend' oc Brend' Jsraels Land/
Mon wi icke det for Gud skulle suare/
Om dette Rige kommer i fare?
Endog Kong Dauid oc andre faa/
Vil Salomon skulle riget naa.
Dog kand en blind vel der paa treffue/
Det raad er huercken nyttig heller geffue.
Hand er en vng sperlemmit dreng /
Oc riget kand ey tøffue saa leng /
Vaar Kongen rørinde/ her oc dære/
Oc lode sig bruge/ at være paa fære:
Da vaar her ingen mangel eller nøed/
Wi taarde ey frycte for nogen stød/
" Er det icke bedre i visse end i vente?
" At haffue selff end læde oc fente?
Icke burd' ham eder saa at for skiude
(Lig som hand viste lack eller liude
Met eder i Herrer) hans ectuge køn/
Mere end den anden / hans kæriste Søn.
Huad er det andet end gaa i voll/
Oc blant skøne Perler opsøge koll?
Skal dette Rige nu vere it arff /
Saa rammer til eders egen tarff:
Adonia er bode eldre oc støre/
Huem vil hans fødzels ret forgiøre?

Prouerb: 4.

Joab suat ser / oc Tersker met Tongen.

JOabs falske omhygelighed.

Skal

Skal dette Rige nu være it kaar?
Da bør eder best at see eder faar /
Icke ansee vild / skenck eller venskab /
Ey acte Kong Dauid / ey mig Ioab /
Men kaare den mest duelig ere /
Det ere oc Herrens egen lære.
Adonia er stor / en sterck / rask helt /
Vijss/oc forstandig/ oc rede melt/

KRA: Wi faar eck' en slemmer
Slømmer / oc demmer.

IOAB. Hand biuder got til/ vil det fuldkomme — Tilbod.
Ved haand oc eed/at vere oss fromme/
Huad i forsetter vil hand indrømme/
Alt huad en Kong tilbørlig kand sømme.
(Trusel i den ene Munds-Kraag.) Om nogen vil end her mod sige /
Hand maa alliguel bucke oc vige.
Thi wi haffuer giort saa stercke contract /
Det kand icke andet en bliffue ved mact.
(Pla. Asi. Non decet superbum esse hominem seruum.) Huem det vil icke indgaa met gode /
Hand maa alliguel falde til fode/
Icke taar der heller nogen frycte
Om Konger spørier dette rycte:
Thi ieg taar suere der paa met skel/
Hand harmer sin Søn foringen del.
Therfor i Herrer sambøris here/
Oc giør effter denne Adoniæ begære.

SOB. Huad siger AViathar HERRENS Prest?

ABIA: Ieg pleyr at følge den store hob mest.

IEBE: Til Riget giffue wi hannem kaare /
Om i det vjlle for Kongen forsuare.

Ha

ABIA. Ha det skal haffue huercken mangel eller breck/
Huad tencke i Joab om ieg er geck?
Jeg vil icke stort gyld' offuer galle/
Den Salomon mig ille befalle.
IOAB. Jeg giffuer hans N. oc min samtycke.
ELIHV. oc ESRI. Wi ynsker Kong Adonia til lycke.
Wi ynsker Kong Adonia til lycke.
ABIA. Nu vil ieg lade det Offer brende
Oc alting der met at haffue god ende:
Incendit holocaustum sufflante Sathana. Concurrunt.
Forbund/ forbund/
Ret fast i grund/
Aff hierte oc Mund:
Meden Offeret brender/
Ved æd/ och hender.
At hold' et fast
Ved tryg handtast.
Applausus vulgi.
Skalcke forbund.
ADO. Extensa manu ad ignẽ iurant.
Wi ville haantfeste
Det minste/ met det meste/
Det billigt ere/
Der paa wi suære.
Huldskaff / Mandskaff/
IOAB. oc alle de andre.
Huldskaff / Mandskaff/
Ved liff/ oc ære/
Der paa wi suære.
KRA. Met Mund / oc Tender / met Kniff /oc Skede/
Naar fancker vancker / er ieg til stede.
Tratz / Joab mellem mig/ oc dig/
Huem best sin æd kand holde vden suig.
ADO. Haffuer tack i Herrer/ huer oc en/
Giører nu saa vel oc følger oss hen

Til

Forræders Gestebud.

Til bords / at wi kunde faa oss mad /
Oc giøre oss noget lystig' oc glad.
Vor kære Herre Brødre i sider hid /
Vor ypperste Prest paa denne sid/
Vor øffuerste Joab sider der/
Vore gode Høffuitzmend sider her/

KRA: Her bliffuer icke lang sæde aff/
Ad spectatores. Mig tyckes at stolen staar paa raff /
Min Stoel vil ieg icke efter læde/
Jeg tencker de bliffuer icke verm' i sæde.

Sene. Alieno in loco haud stabile regnū est.

ADO: Drauantere/ tager vaare paa/
At ingen oss belure maa.
J gode Herrer/ wi gierne om bad
J vil giøre vel/ oc faa eder mad/
Oc slaar al tancke hen aff eders hou/
Oc tager eder til god lijff' oc rou:
Den dag skal være vor fryds høitid /
Thi løcken er oss saa meget blid.

Ouid. Sum felix, quis enim neget hoc? felixq; manebo.

ACTVS III. SCENA V.

Achimaas, Zadocks Søn/ bebudere/
Nathan, Prophete.

Achimaas Preste Søn pleyer at lade sig bruge i speyderij / løber her fram oc bebuder Nathan prophete det hand haffuer seet / oc hørt / om Adoniæ oprør / huor hand er reist mod Kongen. ※ J Tienere verer eders legemlige Herrer lydige i alle ting/ icke met tien- 2.Sam:15 Col. 3.

ſte faar øyen/ ſom at behage Menniſken/ men
met hiertens enfoldighed oc met Guds fryct.

ACH: Ach/ Ach/ oprør/
Kunde wi nock høre:
Du arme Stad/
Du eſt forraad:
Ach/ Zions Slot/
Dig bydes ſpot.

NA: Achimaas huad er det for jammer?
Huad er paa fere/ farer du met klammer?

ACHI: Ney HERRE Nathan ieg ſiger ſande/ *
Jeg frycter i faa det ſnart i haande:
Onde tidende haffuer ieg at bære.

NA: Dem kand wi ingenlund' vnduere.

ACHI: Jeg vaar der neder hoſſ Rogels kilde/
Der giør Adonia Offer gilde/
Sandru Tiener. Hand lod der ſiude/ ſtæge/ oc bræde/
Der er for haand ſtor lyſt oc glæde.
Adonia er op mod Kongen reiſt/
Hand er alrede til Konge keiſt:
Den ypperſte Preſt ABiathar
Giord' Offer/ oc Røgelſſe/ paa Altar:
Adoniæ Brødre/ Joab tillige
Oc Judæ raad/ hørde ieg da ſige:
Wi giffuer Adoniæ vor ſamtycke:
Adonia til lycke/ Adonia til lycke.
Nu laffue de til at giøre god ruſſ
Oc drick' omkring met Kand' oc Kruſſ.

* Omnis enim debet ſine vano nūcius eſſe maioremq; timens ſeruus habere fidē. Propert.

Sig

NA: Sig mig dog/naar gick dette oppaa?
ACHI: Ret nu/ ret nu kom ieg der fraa.
NA: Gack hen oc sige din Fader det
Abit. Zadock/ oc rør inthed mere der ved:

Onde tidende er hastige.

,, Ny tidende før du ey forsnart/
,, De haffuer alliguel hastige fart.

Gemitus.

Ach JEdidia/
Huor villet gaa?
Jeg tenckte vel dette /
De der effter lette/
Den styff forræder/
Joab hand heder.
Den suigfuld Prest /
Den slemme best.
Ach Israel
Du arme trel
Beraadet Gud vel.
Ach Sebaoth /
Affuend den spot/
See dette for gott.

2. Reg: 2. Nathan Prophet maa vel kallis Herr: Min Fader / min Fader/ Israels Vogn oc hans reysenere.

Nathan retsindige

2.Reg: 13.

Ræt' oc grad.

ACTVS III. SCENA VI.

Ioab, Adonia, de vnge Herrer / *Abiathar,* Høffuitzmendene/ Krage.

Feruet conuiuium.

Adoniæ Gester ere tryge/ glade oc lystige / som de der haffuer vundet spillet/ taler stort / berømmer sig i sin fuldskaff / men det er beseglet met idel geckerij / Thi gecken slaar sig

flux løess/ oc vdtrycker dog hin bare sandhed.
☞ Aff hiertens offuerflodighed taler Munden / etc. Men deris Bord skal bliffue for dem til en snare/til en betalning/oc til en felde. Psal.69.

IOAB. Thraso ebrius. HØiborne Første/Kong Adonias/
E. N. tildricker ieg dette Glass/ Vbnoel.
Der met Israels Konge Rige/
Met eniste dryck / det kort at sige :
Ebibit. Den dryck vaar stoer/Ja ret paa loffue :
Zeruia Søn tør Saadant voffue.
E. N. til glæde / vor fiender til harm/
De maa vel drycke lud oc barm.
KRA: Ioab/taarsdu hen dricke oc loffue/
En flyende Fuel / oc diure i skoffue ?
Ad spectatores. Ha / Ha/ hand dricker oc selier biørne skind/ Biørne skind.
Oc veed ick om hand kand biørnen vinde.
ADO: Haffuer tack vor Øffuerste/vor mand/ oc raad/
Det falder oss ret vel til maad.
IOAB. Ja naadige HERRE/ ieg taler stort
Min lycke/ oc mandom/ er vel sport.
KRA: Du kanst vel plocke en Krage lort.
IOAB. Alt haffuer ieg verit met i spil/ Miles gloriosus.
Huad det gick vel/ heller ille til :
Saa mange orloff/ saa mange Krige/ Mars haud ausit dicere, neque æquiparare suas virtutes ad tuas.
Ney skal mand hette Ioabs lige.
KRA: Ha/ha/ det er eckend aff at sige.
IOAB. Hey/ Jebus Jebus : 1. Paral. 12.
Her holt ieg huss.
Philister/ oc Moab/
De kender Ioab/

Kong

Kong Hadadesar
Giorde ieg til en narr:
Phy / Ammon / Aamaleck
Fräckord — De vaare mine gecke:
Hoss Syrer/ oc Edom/
Saa ieg mig om /
Ey Seba/ ey Hanon
Hercul. — Vilde ieg forskon.
Oeth: — Et cœtera, & cœtera
Terrebūt — Skulle i forstaa.
tuæ reges vel vmbræ. — Paa Saadane fiender vil ieg icke passe
Mere/ end at dricke aff disse glasse.

KRA: Min Buxer / min Buxer ieg snart besmøre/
Om ieg de store Ord lenge skal høre.

IOAB. Du rompløse Krage holt stille din Mund:

KRA: Huad siger din gamle mule Hund?

IOAB. Saa mange Lande met Herre Skiold
Haffuer ieg indraget i Israels vold/
Dog mange haffuer hugget vdi min Skiold /
Brydbasser / klaffer'/ oc Kemper bold.

Kra: * Din erlige Hoffuerck ere snart told

Ioab. Abner min Broders Mørder ieg stack
J tycke bug / met denne Tezack.

Kra: Du fick derfor huercken ære eller tack.

2.Sa. 20.

Ioab. Jeg stack min Auinds Mand Amasam/
Thi hand begynte mod mig at bram:

Kra: Som en fin Mand saa faa du skam.

Ad Ado: ,, Vaar du dig vel for Joabs grysse *
JOabs gryss. Jude kyss. ,, Met skarpe Zabel pleyr hand at kysse.

* Iuue: Serui vt taceant: iumenta loquētur 2.Sam: 3.

2.Samu: 19.

* Misce stultitiā consilijs breuem. Horat:

IOAB. Ver stille din geck / din erstløsse tylper.
ADO. Kund' i icke høret at Kragen gylper:
KRA: Det giffuer saa ond en Bagsmeck
Naar Joab kysser. ABIATHAR / Ver stille (din geck.
KRA: Huad siger din forloben Prest?
Du findes helst / huor skalck' ere flerst.
SOB. Marcholphus vor Herre Salomons geck /
Er dig i mange maade forkeck:
KRA: Ha: ha: Jeg acter den den Marcholphuss
Icke mer' end en min ringste luss /
I skulde vere hiem' / oc læse i Bog /
Thi Saloman er eder forklog.
Icke saa sticke scholen i giemmen liff /
Oc styrcke forræderij / oc kiff.
ADO. Ingen taar acte en daaris snacke /
En Krage vil gierne i skarnet hacke:
Kragen er fylt til neb oc kro /
Diss giør hand sig saa vacker oc fro.
Ach rører ved desse Kander oc Glass:
ABIA. Jeg loffuer E. N. denne pass.
Oc riget met / ny hyllede Første.
ADO. Gud veedet huor saare mig effter tørste /
Det vaar ABJatars Preste stycke:
ABIA: Adonia til lyck' Adonia til lycke:
Jeg tiente Kong David i mange Aar /
Før eders N. baarne vaar /
I Hebron / I Hierusalem /
Min møie / oc fare kand ieg ey glemme /
I Krig / i fluct / i hungers nød /
I Stor' almindelige Folcke død /

En daaris hierte er lige som en paatte der rinder. Syr: 21.

Passue ord.

Jeg

Jeg vil E. N. her effter saa tiene/
At ieg det vel aff hiertet vil miene.

KRA: Naar gaff Kong Dauid eder haanden igen?

ABIA: Gud giffuet dig stycker it Belials meen.

KRA: J tien hannem som en gammel trœring/
Det skal ney bliffue eder til forbedring:
Kand skee eder timer en gang den spot / (1. Reg. 1.)
J vijses hiem til Anathoth/ (Sād spaa dom.)
Hand er icke ret aff Preste stamme/ * (1. Para: 7.)
Huor meget hand her kand side oc bramme/ (* Thi hand vaar aff Ithamar.)

ADO: Skaltu saa suare den ypperste Prest?

KRA: Hand rider saa meget paa Blackis Hest/ (Slar Krage.)

ADO: Joab/huad tencker i at ieg paa ancke? *
J pleyer end oc at bøde for tancke.
Huad troer i Dauids Kemper vil sige?

IOAB. Phy: Kemper faar vel sine iaffnelige.
Ja naadige HERRE/ oc Først' Høiborne/ (Zorn brender.)
Jeg haffuer verit met huor mand brende (horn.
J morgen vil ieg lade hid hente (Joabs bestelling er stor' ord oc fiere.)
Bode Rytter/ oc Knecte/ fire Regemente/
Naar E. N. seer Ryterne rancke/
Oc mit Fodfolck/saa tapper oc blancke/
Oc rycke hen ind paa Zions husse
Hey/ hey der vil vi skantze oc muse.
Wi dricke der paa saa god en russ/ (ZOFF- VITZ- MEN- DEN.)
Oc speler der hoss / bode zinck' oc duss.

(* Quid quisq; vitet nunquam homini satis cautū est in horas. Hora:)

ACTVS IIII.

SCENA I.

NA-

NATHAN, Prophete.
BERSABEE, Dronning.

Musici dramatis apud Adoniæ conuiuas inter hos actus canunt, ad augendã reguncu li maiestatem.

Continuatur reguli istius conuiuium ad finem huius quarti actus, principibus inter se colludentibus, & per scenarum interualla aut musica, aut instrumẽtis, aut morionis saltationibus se se oblectantibus. Hic meminerint conuiuæ ante quorum oculos versentur, ne aut serio potent, aut per strepitus & ineptias harmo-

niam huius actus perturbent, & spectantium oculos ad se ex medio actu attrahant.

Her effter kommer Kongens Søns forræderij til liuset/ i Kongens gaard/ oc Herren den trofaste Gud/ tencker paa sin forlyffte oc forsyn om Salomon/ setter nu en moel for alle Dauids Fiender/ at de icke nu maa komme en trin vider met al deris konst oc mact.

☞ Naa ferske fod — Ouidius.
Stat hart imod
Begyndelsen/
Venienti occurrite morbo. Pers. — J alle venen/
Haff det i act
Den faar icke mact/
Da er om sonst
Al raad oc konst.

NA: De onde tidende maa her fram:
Gud giffuet det bliffuer vor fienders skam.
Tro mād oc raad. — Til dronningens sal gaar ieg strax hen/
Til Herre Salomons Frue Moder oc ven/
At giffuet faar/ det at berette
Om denne Adoniæ suig oc trette/
Her gaanger aff stoer rycte oc ry/
At Kong Adonia acter til by.
Hør liden Edel
Giør dog saa vel.
Jeg vild gerne vere hindes N. til ords/
Om hendis N. er skønt til bords/

Ach gack flux ind/ (far dog saa sact)
Ingredi-tur puel-la. Oc sig hendes N. ligger paa mact.
O Gud trofast /
Deris raad om kast/
Giør du dem blind
I hiert' oc sind/
Du kandst vel hoffuit
Huad du oss loffuit/
At JEDIDIA
Skulde riget faa.

BER: Hielp Gud/hielp Gud/huad er paa fere/
HERRENS Prophete/ see staar i Here?
Huor lider vor vnge Salomon? Moder-lig hierte.

NA: Vel: BER: Gud vere loffuit i Zion.
Ach skader hannem nogit/vdsig det kort/
Det onde bliffuer alliguel sport.

NA: Ney BERsabee naadige Fru
E. N. Søn skader inthed end nu/
Endog Adonia det fortryde
Oc hannem i dag stort hoffmod byde:
E. N. haffue det icke sport
Huad HAGITZ Søn i dag haffuer giort?

BER: Gud seet for kært/huad er for haand?

NA: Adonia er Konge i dette Land.
I Dauids vor Herr' oc Kongis wminde/
E. N. vere snar til dette sinde
Prophe-tens Vijs-dom. Oc acter paa huad raad ieg giffue /
At i Kunde bode bliffu' i liffue.
Til Kongen skull' E. N. gaa *
Ja meget snart/oc sige saa:

* Sen: Aga Capien-da rebus in malis præceps via est.

Min

Min Herre Konge E. N. soer
Sin tienerinde en æd/saa stoer/
At min Søn lille / JEDIDJA
E. N. Stol skulle sid' oppaa/
Oc HERRENS naffn til vinde kreffuit/
Om hand E. N. offuer leffuit:
Men see/hui er Adonia bleffuen
En Konge i dette Rige opkreffuen:
Men disse ord er end nu i munde
Vil ieg komm' ind / paa same stunde/
Oc saa fuldkomme den hele tale/
Met al omstende/ det ret affmale.

BER: Ach / Ach/ mit bryst/
Mit hiert' er Kryst.

ACTVS IIII. SCENA II.

Bersabee.
Dauid.
Abisag. Kongens Senge Jomfru.
Kammerjuncker.
Nathan Prophete.

Herren obenbarer for Dauid / hans Wuenners snarer/stamper/fald styrtegraffue/ offuer huilke hand i mange Psalmer oc sine daglige Bøner pleyer at bede Gud. Hand troer icke at saa er/ som dronning Bersabee beretter/ fordi hand vilde icke det skulde saa vere/

Men Propheten met stor myndighed fører hannem i den rette sandhed.

☞ Manden er Quindens hoffuit. Eph. 5.

BERS: HElsel min naadigste HERRE blid/ Ectes=skaffs dyder. Adorat regem sedentem apud lectum.
Gud giffu' E.N. sundhed altid.
DA. Stat op/huad fattis dig hierte lille?
BERS: Det ieg E. N. nu sige ville:
Min naadigst' HERRE / E. N. soer
Sin tienerinde en æd saa stoer Porrigit sceptrū:
At min Søn lille / SAlomon
Skuld side paa E. N. Thron /
Oc Herrens naffn til vinde kreffuit/
Om Salomon eder offuer leffuit:
Nu sprecker det slux Mund om anden/
Adonia er bleffuen Konge i Landen.
Thi hand E. N. wadsport/
Hen til sit Offer er dragit bort/
Øxen/ fæt fæ/ oc mange faar
Loed slacte i Rogel/ som ryctet gaar/
Sin Brødre bød hand alle til gest/
Den øffuerste JOab/ oc HERRENS Prest/
Vor Salomon mon hand forglemme /
Loed hannem saa haanlige side hiemme/
Min HERRE Konge/al Israel
Paa E. N. acter vel/
Til huem E. N. vil Riget affhende/
Den vil de alle for Konge bekende/
E. N. er vor eniste lid/
Naar i hen soffuer vdi sin tid/

Da

Da bliffuer ieg paa same stund/
Oc min Søn lille/ forderffuit i grund:
Adonia slar oss enten i hiel/
Eller oc hand giør oss til sin trel/
Oc skil oss arme Syndere bode
Fra liff/ fra ære/ fra al vor gode:
O sorg/ o quide/
Skuld dette mig bide?

DA: Vor Bersabee/ vor hierte kære/ — *Nã multum loquaces meritò õnes habemur. Plau: Au.*
Mon det skal findis saa at vere?

Øffrigheds dyd ,, Ny tidende skal mand icke strax sprœde/
,, Men flitlig effter sandhed læde.

ABIS. E. N. skulle icke tro eller tencke
E. N. Søn / til saadane suencke:

Ziemelig venskab. ,, Verden er fuld met sualder oc føg/
,, Som moe i Soel / som damp oc røg.
Adonia er finer i hiert' oc mod/
Der for taar ieg vel vere god.

NA: Hør Kammer Juncker/ lad Kongen forstaa/
(Hans N. ligger oc mact oppaa)
Om Nathan maa strax komme faar:

KAM: Eders bud til Kongen ieg gerne gaar.

NA: Du stercke Herre/
Ad sprœde de narre
Ved din Krigs skerre.

KAM: Naadigste Konge. Nathan Prophet — *Abit regina.*
Begier' E. N. at tale met.

DA. Jo / lad Propheten komme her an/ — *En ret Kongelige dyd.*
Skulle vi forsmaa vor gode Nathan?

NA: Min Herr' oc Konge/Gud spaar' E. N.
Adorat. Jsrael lenge at styr' oc raade.
DA. Staar op Nathan / IEHOVA seer/
Giffuer for/ huad i aff oss beger'.
NA. Haffuer E. N. dette befald/
At Hagits Søn skal nyde det kald/
Naar E. N. hen soffuer i fred/
Hand maa da arffue eders naffn oc sted?
Thi hand drog hen til Offer i dag/
At hand met lempe kund skicke sin sag /
E. N. Sønner/ oc Herrens Prest /
Oc Høffuitzmendene/ ere hans gest :
Der vancker fæde Offers stycke :
De ynsker : Kong Adonia til lycke/
Hand mercket ey did / som hand vilde skyde/
Derfor loed hand oss andre ey byde/
Benaiam / mig/ eller vor Zadock/
Thi hand haffde ellers Gester nock.
End mere/hand oc sin Broder forsmoede
Vor Herre Salomon ey byde loede/
Prophetès møndighed. Haffuer E. N. saa baaret sig at/
Jeg maatt' ey vide/ at saa vaar fat?
Oc E. N. vil hiemmelig raade /
Til huem/ E. N. vil riget oplade.
DA. Ach / Nathan / wi vid' inthed der aff/
Jck' eniste tydel/ eller Bogstaff.
NA: ,, E. N. see sig snart til styre/
,, Thi gode raad er megit dyre/ Gode raad er dyre.
At de E. N. ey saa forraske/
Thi de met Joabs velde braske/

En fast Herre. Tencker paa HERRENS lyffte oc ord//
E. N. egen æd offuer bord:
,, Det zyrer en Herre gantske vel/ Nathan gaar bort
,, Æd/haand/ord/segel at holde met skel.
DA: Ach/Ach/mig arme/
Det Gud forbarme/
O Gud affstyre
Mine Fienders whyre: Abit vocatum.
Rober igen vor kære Gemal
F. Bersabee/til denne sal.
Mig arme fange
Huad mig er bange.

ACTVS IIII. SCENA III.

Kammeriuncker/
Bersabee.
Dauid.

Kongen trøster sin Gemal/oc statfester sin gamle forlyfft/ om hendis kærlige Søn Salomon/met en ny æd/ at hendis Søn denne dag skal settis paa hans Kongelige Thron for hans Øyen/Oc hun betacker hans Maiestet/ynskendis hannem en euige lyckfalighed.

1. Pet. 3. ☙ Saa prydede oc de hellige Quinder sig i fordom tid/ som sette deris haab til Gud oc vaare deris Mend vnderdanige/lige som Sa-
Gen: 18. ra vaar Abraham lydig/ oc kallede hannem Herre/ hueß Døtter i ere bleffne der som i giøre vel oc ere icke saa fryctactige. Dißligest skulle i

Mend

Mend bo hoss dem met fornumstighed. Oc giffuer det quindelige / som det skrøbeligste Redskaff / sin ære.

KAM: Juncker. Frue Bersabee / kommer igen
Til min Herre Kong' oc ver' ey seen.
BERS: JA / ja / ja / gern wi kommer here:
Gud styrcke min Herre mer' oc mere.
DA: Vor Bersabee / kære Gemal /
Wi tencker paa dine ord oc tale /
Wi finder (diss verre) at haffue sig saa /
Som du tilforn loed oss forstaa.
Thi Nathan oc det samme statfester /
Om vor Adoniæ Offers Gester.
Liff lille / du skalt huercken sorrg' eller quide /
Den æd wi soer / maa du tillide:
Oc nu til ydermere foruaring /
Kongens æd. Mod vor' wuenners treyrske forfaring:
Suære wi: saa sandt som HERREN leffuer /
Den wi oc nu til vinde kreffuer /
Som frelst' aff nød min fattige Siel /
HERREN / min Gud i Israel /
J denne dag skal Salomon
Din Søn / beside vor egen Thron /
J dag for oss / siden effter oss /
Mod alle vore Fiender styffu' oc foss.
BERS: adorat Diss bør E. N. (nest Gud) stor prijss /
For denne glæde / rou / oc lijss /
Kong Dauid skæ lyck' i euighed /
Dette Rige til ære / til glæd' oc fred.

ACTVS

ACTVS IIII. SCENA IIII.

Dauid, Abisag.

Kongen er megit bange / oc som it armpt Menniske seer først hen til Menniskelige raad / taler om fluct / om Vaaben oc verie som en god gamle Krigs Mand / klager hart offuer sine egen Børn / Rigens Raad / oc betroet venner / Der nest slar hand dette alt hen / oc trøster sig i Aanden ved bøn / oc forhobning hoss Gud.

Lige som i Absolons opør. 2. Sam: 15

☞ Wi vide icke huad wi skulle giøre / men vore Øyen see effter dig HErre.

2. Paral: 20.

DA. Stor angst oc banghed.

Bort hen / bort hen / al rou oc huile /
Wi frycter de oss skull' offuer jle.
Huort vil wi hen? huort kunde wi fly?
Wi kund' ick' vndrømme eller fløye til (sky.
Skulle de oss atter i Harnskit trenge?

ABI. Ach / lad eckon henge.

DA. Skulle wi nu bruge diss gamle seene?

ABI. Det kand icke tiene.

DA. Wi kiender Joab slet neder i bund:

ABI. Den slemme Hund.

DA. Joab din farffu' holder sig icke fast /

ABI. Den fule Gast.

DA. Hans skalcke pose / hans vnderfund:

ABI. Saa mangelund.

DA. Huem haffde det troet / at HERRENS klercke?
Kund skiule en skalck vnder messe sercke?

ABIS. Det kunde wi mercke.
DA. Du Kammer Juncker/ løb lad dig lide/
Rob Zadock/ Nathan/ Benaia hid.
Pſ:33. ,, De ere oſſ icke vor høgeſte trøſte /
,, Thi Menniſkens vijſdom / oc mact kunde (brøſte:
Pſ: 18. ,, Men HErren er min klipp' oc vern/
,, Til HErren ſlyer ieg ſaa gern.
Pſ: 3. ,, Ach HErre / hui ere mine Fiender ſaa mange?
,, Hui giøre de mig ſaa megit bange?

Ach HErre huor lenge Pſ: 13.
Skulle de mig trenge
Bøn. God raad i angſt. J dette mit ſtore elende?
Min egen neſte
Bedrøffuer mig meſte/
Min Børn vil mig ey kende:
Ach / ABſalon/ Ammon/
Min ſpot/ oc hon/
Eders Fader i ſaa bedrøffue.
Nu Adonia /
Du lige ſaa/
Mit Liff / oc Rige vil røffue.

Kongen læſer i ſin Pſalterij Bog her oc der/ oc gaar vd att ſette ſig paa Thronen/ ſucker oc græder.

De æder mit Brød / Pſ: 41.
Staa effter min Død/
Mit raad/ oc Rigens beſte:
De tager min ſold/
Er' i affhold /
Mit Liff taar de dog freſte.
Det er langt mere Pſ: 69.
Maa ieg vel ſuære/

Fraus ſublimi regnat in aula. Sene.

Som

Som mig paa iorden plage:
Psal. 40. En alle mine haar/
Paa hoffuedet staar/
Det ere mit høylig klage.
2. Samu: 15. HERRe giør Achitophels raad til daarlighed. Giør du Joab
HErre / til din Abe/
At hans anslag ey due:
ABjathar
Giør til din narr/
Det staar i din formue.

ACTVS IIII. SCENA V.

Nathan, Zadock, Benaia, Kammerjuncker/ David.

David kaller sit Geislige/ oc Verslige Raad til sig / Propheten / Presten / oc Benaiam/ oc lader sig saa høre / at hand gierne vil raadføre sig met dem i denne farlige handel. Benaia staar icke for sin Herre oc Konge/ som en fledie eller hatteflettere eller ja Herre / men trycker sandhed vd / at Kongen haffuer selff største skyld her vdi. Den gode Herre tager skylden til sig. Bliffuer saa beslutet at Salomon strax skal hylles.

Prouerb. 13. En klog giør alting met fornufft/ Men en Daare vdspreder sin Daarlighed.

NA: I HErrer/Zadock/oc Benaia/
De onde tidende er gerne Ja/
ZA: Achimaas min Søn saa snill/ 2.Sam.15
Hand pleyer at see vel nøie till.
BENA. Det er den Joabs eniste bedrysft:
ZA: ABJathar er oc fuld aff forgysft: Hoffue stycke.
NA: Sagde ieg icke / JOab/ABJathar
De actet snart at giøre en blar?
ZA: Ja verdige Fader / i spaaet alt ret/
Som det sig burde Herrens Prophet.
KAM: Zadock / Nathan/ Benaia met
Til Kongen at komme i ey forgette. Statim accedũt.
ZA: Gud styrck E. N.
NA. Gud vijss oss raad. Adorant
BENA: Gud styre vor daad.
DA. Der haffuer wi det/ i gode Mend/
Mon wi icke kende forrædere end? Wtacknemelighed.
,, Wi troet dem vel/ de rønne oss ilde/
,, Saa pleyer mangen sit gode at spilde.
BENA. Wi kiender dem i dage tal/
Det taar ieg sig' alt om ieg skal/ Raadens dristighed.
E. N. er selffuer her i skyldig:
E. N. er alt formeget dyldig.
*Den blodige Joab leffuer end/
Endog hand haffuer saa mangen skend:
E. N. loed Absalon begræde/
Endog hand hette paa saadane tæde/
Som hand haffde verit it wskyldigt blod/
Dog hand vaar ond aff rundene rod:

* Veterem ferendo iniuriam inuitas nouam. Pub.Mi.

Ado-

Pl. Bac. Hei mihi, hei mihi, ista hæc illum assentatio perdidit.

Adonia gaar til met Raaden raade
E. N. oc riget / at forraade/
Wi loed E. N. tit at vare /
E. N. actet sig ingen fare/
E. N. motte haffue fattet paa
* Oc sagd : Adonia hui giør du saa ? — I. Reg. 1.
Det er nu det/ vor Benaia/

DA. ,, It Faderligt hierte haffuer sig saa.
,, Alle mectige HErrer maa see i speyle/
Psal. 62. ,, At Jordzen Konger kund' oc feyle.

ZA. Om wi ville klage/hyle/oc græde/
Det er vor Fienders lyst oc glæde /

NA: Alt haffuer vor Gud forseet det saa:
Hans Faderlige rijss wi kende maa.

DA. ,, Det er mig gaatt du mig ydmyger/
Psal. 119. ,, Oc som det Barn saa tit hudstryger.

BENA. Det er icke tid nu lenger at duæle/ *
Huad gode raad vil wi vduæle ?
,, Snart skulle wi enten lude eller skyde /
,, Thi der er ont i Joabs gryde.
Hand falder alliguel seirløess/ — I. Reg. 2.
Kand skee for mig/den æreløss tøess.

* Sen. Thy. Serũ est cauendi tempus in medijs malis.

DA: Vor kemper skull' i met eder tage /
Instrux om SAlomons hylding.
Met all eders mact strax heden drage /
Oc paa vor Mule sette SAlomon/
Oc før' hannem neder til Gihon /
J Zadoch/oc Nathan skull' hannem smøre
Til Kong' oc lade Basuner høre/
yck vere / Kong Salomon/ skull' i raabe/
Oc følger hannem hid i store haabe /

Saa skal hand side her paa vor sæde/
Den wi ville giør' hannem ledig' oc ræde/
Thi wi ville byde at hand skal vere
En Kong'/oc i vor sted regere.
BENA: Jeg siger amen: Gud sige oc saa
At hand Guds hielp/oc naade kand faa
Sin Herre Fader at offuergaa.

ACTVS IIII. SCENA VI.

Benaia, 12. Kemper.
Nathan,
Salomon.

Samma,	Eleasar,	ABialbon,	Iegeal,
Iesabeam	Elhanan,	Eliphelet,	Hesrai,
ABisai,	Elicka,	Ahiam,	Bani,

I den anden Samuels Bog i det 23. Cap: beskriffuis Kemperne i Kong Dauids gaard/ deris mandom oc duelighed: mange fine trohiertede gamle Tienere/ ved huilke Gud haffde wdret store ting i Dauids Regimente det gantske Rige til gaffn. Tolff aff dem er her ved haanden til stæde i den vnge Herre Salomons hylling.

Therethi/ Pelethi/ Kongens Hoffsindere/Drabantere oc Skyttere følger den vnge Herre.

Prou: 14. ☞ Det er Kongens ære at hand haffuer meget Folck/ Men huor lidet Folck er/ det giør en Herre blødactig.

BENA. WI hørde min Herris aluare befalning/
Det maa fuldkommis vden forhalning.
NA: Vor vnge Herre vil ieg hid kalle:
BEN: Vor kemper vil ieg hente for alle:

Jeg

Jeg tencker nogen er ner til ſtæde/
Saa ieg taar icke ret lenge læde.

Euocat. Samma, Ieſabeam, I kunde vel bram
ABiſai, ELEaſar, Vden alle ſky haar/
Elicha, oc Elhanan, Jrette han/
ABialbon, oc Ahiam, Ere icke lam/
Eliphelet met Iegeal, En priiſſ for alle /
Heſrai, oc Bani. Ere ingen ſlanij.

Proceſdunt armati ſeruatis ordinibus.

See der min Herris gamle Helte/
Som pleyer at vocte hans N. telte/
Min gamle Brødre/ min Burſgeſell
Jeg mindes den dag i giorde ſkel.

IESA: Det veedsdu vel.

BENA: IEſabeam, er det den ſtage/
Som tog otte hundrede mend aff dage
Paa en dags tide/ vdi it ſlag?

IESA. Ja / lad den ſame eckon vere i mag /
Den taar end nu vel holde en brag/
Om det ſig trengde paa denne dag.

Vibrat.

BENA. Du ſkalt vel haffue din Konſt behou.
Som nu tillaffuis / ret oppaa lou.
Min Herre loed eder biude/ oc bæde
Met vaaben oc veri' at vere til ſtæde/
Hans kærlige Søn / HErre Salomon
At ær' / oc følge til Gihon /
Oc hielp' hannem til at ſaluis dere
Til Kong' i Landen/ er hans begære. *

** Ocyus iſte viri, & naſcentẽ extinguite flammam ne feræ redeãt poſt aucta pericula curæ. Silius.*

SAM: Hui kommer det met ſaadane haſt?

BENA. Det vulder Joab den læde Gaſt/
Thi hand loed hyll' Adoniam i dag /
Oc acter at giør' oſſ mer' vmag.

Det

ABIS. Det skal hannem Gud/oc æren forbyde/
Joabs Broder. Det skull' ac alle Kemper fortryde.
BENA. Din Broder/holder sig fast paa loffue/
Lige som en gammel nød oc boffue. *Hoff sticke.*
ABIS. Skal det en erlige kastis i noss/
Hans Broder er en forræder foss:
Huer god for sig i Kongens gaare/
Met ære/ vil ieg (traatz) mig forsuare.
De andre Kemper. Wi ville før lade vor mandom tæ/
Førind Kongen skal time den spot oc spæ.

Salomon kommer her/fram met sin Tuctmester Nathan.

SALO. ,, Jeg seer at Tro er falsk Vildbrad/ *Kong Frederich den 2. sprock.*
,, Huem taar sig nu til anden forlad.
Hey/ huilcket suigfuld Broderskaff:
Det vulder/ hand picker met Joabs Staff.
,, Saa kand ond Selskaff mangen forføre/
Det ieg nu om min Herre Broder høre.
BENA. Høibaarne Først' E. N. vide/
At dette Rige effter eder bide:
Thi Guds forsyn kand ingen vride
Al mact/ al konst/ maa staa til side.
Eders Herre Fader det saa ville/
Oc bød oss tienere dette bestille/
E. N. at hyld'/ oc salue i dag
Imod eders fienders treisk' anslag.
Giør ferdige lader oss hugg' hen veck/
Met det alsnariste/til Gihon beck/
Eders Herre Faders Mule skull' i ride
Wi ville gaa hoss paa alle side/

Til

Til fods/til fods/ det er al best/ *
Wi tøffuer icke effter Mul' eller Hest.

SAL: Som Gud oc Kongen vil haffuet fram/
Wi kunde det icke bedre beram /
,, Herren vil ieg mine veye betro /
,, Hand skaffer mig Bode glæde oc ro.

* Si equo non vtitur, hi rythmi inferantur.

Prou: 16.

ACTVS IIII. SCENA VII.

Benaia, Nathan, Zadock, Salomon, Kemperne/ 12. Engle.

Her gaar en hellige bestilling for sig: Salomon Herrens elskelige/den ypperste Konge i verden i Maiestat oc herlighed / saluis i Hierusalem neder hoss Gihon Beck / oc hyldes til Kongeriget / ved de Coerremonier Jøderne pleyet at bruge: Kemperne slaar en ring paa Platzen/der sider Salomon paa Knæ: Benaia holder orden paa Kongens Vegne: Zadoch kommer dem alle til at giøre Bøn til Gud: Der effter saluis Kongens Søn / Oc Propheten vdrober det paa HErrens Vegne: Almoen glædis der ved / oc ynsker Kong Salomon lycke. HErrens Engle staa nest om hannem i en Kreitz / oc dantzer siungendis den Psalme her nest effter / met de noder: Te Deum summa, &c. Kong Dauid i midler tid ligger paa sine Knæ for Thronen vdi sin forbøn til Gud.

Silohe vand som Chalderē mener.

Psal. 21. HErre / Kongen glæder sig i din krafft oc huor gantske glad er hand offuer din hielp.

BENA. Paa Kongens Vegne.

GVds ordning/Israels Landes sed/
I gode Herrer/ holde wi ved:
Efftterdi vor Kong' / er vel bedagit/
Oc met stoer suaghed saare plagit/
At hand snart Vandrer Jordens Strade/
Den alfare vey/ den gemeine Gade
For alle Stater/oc alle Stende/
(Det Gud aff naaden leng' affuende)
Haffuer Gud / HERREN i Israel/
Bestilt vor sag / saa saare vel:

Saa oc Kong Dauid met vilie goed /
Och stor forsyn/ beskicke loed
Hans kærlige Søn/ Herre Salomon
At salue/ oc hylde her hoss Gihon/
(Oc icke foracte hans vnge alder)
J vaanuare ved/ førind Kongen hen falder.
Thi staar ieg her i Kongens sted/
Met al fulmact/ oc myndighed:
Bæde/ oc byde/ i HErrens naffn/
Jsraels menighed til gaffn /
At i Zadock/ hannem saluer Here /
Effter Kongens død / Krunen at bære.

NA. Guds egen vili' / oc Kongens samtycke/
J GVDs sted. Kand ingen myshaffu' / eller mystycke.

SAL: Jeg staar oc her i egen Person /
Begær' at saluis hoss Gihon/
JHERRENS naffn/ en Kong' at bliffue/
Naar min Herre Fader er' aff liffue.

ZA. Den Gud/ som inted Menniske kand see/
Loed sig ved Kongelige mact betee/
Offrigheds berømmelse. Sin Maiestat/ naffn/ frygt/ oc ære/
At straff' / at hielp' / oc vel regære/
Oc alle Jordens Offrigheds Mend
J HErrens sted/ er' ærit/ oc kend. * (* Imago Rex est animata Dei.)
Lige som mand saa aff HErrens skin
En Contraphey/ oc Billede fin:
Paa det / at denne Kongelig kald/
Kand holdes i ær' / oc være befald:

Deut:17. Moses Prophet / oc Samuel 1. Reg. 8. 9. 16.
Regalia. Haffue styfftit skick' i Jsrael/

At salue/at kyss'/ en Bog at giffue/
Naar mand vil saadan handel bedriffue/
De haffuer oc bruget Offer/oc Bøn/
Guds hellige dyrkelsse/ klar/oc skøn.
Saa er oss tiden bleffuen fortrang/
At wi det nu maa ey giøre saa lang:
*All Offer vil wi lade betemme/
At robe til Gud/ wi ey forglemme:

*De wgudeligis Offer er Herren en vderstyggelighed/ men de frommis Bøn er hannem behagelig Pro:15.

Her falder de alle paa Knæ oc beder Gud.

Abrahams/ Isaacs/ Jacobs/ ære
IEHOVA, verdis tilsted' at være (Bøn.)
I denne Hyldning/ met din Aand/
Din Tiener at salue her paa stand/
Din Dauids Søn/ din JEdidia/
At hand din Aand/ oc naade kand faa/
Saa at begynde / frem drage / oc ende
Sit Kongelig kald/ at hand kand kende
Din hielp/din krafft / din styrck' oc raad/
Saa at reger' i alle maad/
At hand dit Barn ret neffnis kand/
Dit naffn til ær' i dette Land/
At skaffe for alle Low/ ret/oc skel:
Giff hannem det Herre i Israel/
Din Engle lad sla her en ring /
Oc lad wlycke gaa langt omkring.
Her er HERRens Salffolie Horn/ (Olie)
Met dyrbaar Salu' oc Oli' vdkorn.
Der Israel en Konge begærit
Met denne Oli' er de forærit:

GVds Engle slar en ring om dem.

Den

Den hellig Salue paa Hoffuedit flyde /
Guds fryct/ oc mildhed/ det betyde.
En Kyss skull' E. N. oc haffue / Kyss.
Guds kierligheds/ oc naades gaffue.
Kong Salomon / i Jsrael/
E. N. er saluede førstgang vel/
Naar eders Herre Fader er lagt i graffue/
E. N. skulle spir' oc Krunen haffue :
NA: ,,Saa siger Herren i Jsrael : Vdrob.
,, Jeg salued dig offuer mit arffuedel
BENA. Lyck vere/ Lyck vere Kong Salomon :
REM: Lyck vere/ Lyck vere Kong i Zion.

Engle/ oc Planeter Chor.

12. Engle paa den yderste ring/ vij. planeter der vnder / oc K. Salomon sider paa knæ mit i Kreitzen / met it huit Klæde offuer.

De siunger alle oc danzer. Benaia met sin Skare staar vden faar.

Exoritur clamorq; virum, clangorq; tubarum.

Non est necesse vt nouas personas introducat actor. Ex aula enim regia ♄ deuorãs infantem, data falce, & cõpedibus ♃ sceptriger, ♂ armatus, ☉ coronatus, ☿ caducifer; ex gynæceo ♀ cũ floribus, ☽ falcato signo frõti imposito assumi possunt. Quemadmodum suos choros eruditè in-

OP Kong Dauids Harpe/met klang/oc skalle/
Op du Zions Daatter / Gud lod dig kalle/
Siunger HErren Psalmen hans skabning' alle
Ham til gefalle.
Loffuer HErrens godhed i Jule paa Quiste /
Fisk i Vand/ oc Diure paa Land met liste /
Menniskken lad HErren sin ære ey miste /
Ver icke den siste.
HErren eyer Himlen oc Jorderige/
Derfaar bør oss alle hans loff at sige
All' hans Henders gierning oc Verck tillige
Fattig' oc Rige.
See huor Gud skabt Himlene rond' i lenge/
Oc befestet Stiernerne i sin menge/
See Planeters Kreitz huor de sig fram trenge
Huer i sin genge.
Jorden opfyldes met Guds store visdom/
Aaret Krunes met benedidelsse rond om/
Aff hans kild' opspringer hans mact oc rigdom/
Tenck hueden det kom.
Ach huor herlig lucter din Olie Aaron/
Ach huor deylig' ere din bolig Zion/
Ach huor fructbaar ere din dug aff Hermon/
Fryd dig du Gihon. HEr-

ferre solet charissimus præceptor noster M. Petrus Høgius.

HErren send' oss Tiener/ sin Engle Skare
Hid / at wi skulle tage denn' hylling vare/
Oc forstyrr' Adoniam/ oc Joabs snare/
Oc alle fare.
Jsrael din Land maa nu bliffue rige/
Dan ver glad/ fryd dig offuer dette Rige/
Fred / oc Visdom er nu sin andens lige
Jngen skal vige.
Tratz Philister/ Syrer/ Ægipthen/ Babylon
Moab/ oc Edom/ Phy du Womskorne Thron/
See Jsraels fredrige/see Salomon
En Kong i Zion.
Gud beuar vor Koning / oc vor Jedidia/
HErre spar vor drodning D. Sophia/
Gud beuar deris kærlige Børn oc ligesaa.
Amen det er ja.
Offuer alle fra Dan indtil Besabe' end/
Rigens Raad/al Adel/Lantzdomer/Lensmend/
Geystlig och verslig/ver sig Herr' eller Suend.
Din naade optend.

ACTVS V.

SCENA I.

David,	Zadock,	Nathan.
Salomon.	Benaia,	Kemperne.

Kongen met glæde tager mod sin nyhyllede Søn/ viger met vilie aff Rigens Thron / oc setter Salomon der paa i sin sted met Kongelige naffn oc myndighed / ynsker hannem en glædelige indgang / fremgang / oc vdgang / oc Raadet følger saa den gamle wdleffuit Herre til sengen.

☞ Den gammil Dauid til sengen hen/
Den vnge Herre paa Thronen igen.
Naar hand er gammil/maa hand oc vige:
Saa skiffter Konger Land' oc Rige.

DA:

Ach hør vor Søns Fryds jubilet/
Ach hør Basunen oc Tromet:
Vort hiert' vdi vor bryst opspringer/
At det saa lifflig skeller oc klinger.
,, Min Siel ver nu til freds igen: Psal. 116.
,, Thi HErren hielper dig paa been.
See huilken herlig' oc deylige flock/
Som følger vor Søn Kong Selomoch.
* Søn lille/ wi ere aff alder met /
Oc aff dette rig' aldelis tret/
Her sade wi i vintre fire gang ti/
Gud veed huad angst wi vaar wdi/
Vor dag' er' icke wden en haandbred/ Psal: 39.
Wi haabis snart at far' i fred.
Wi sade paa Thronen/som wi kunde best/
☙ Nu ont/nu gott det haffuer wi frest/
Wi taar fry skiude vort skodtzmoel/ 1.Sam:12.
Huor wi haffue sidet paa denne Stoel /

* Sen. Oed. Quisquã ne regno gaudet: ô fallax bonum, quantum malorũ fronte quàm blanda tegis:

☙ Plaut. Nam in hominũ ætate multa eueniunt huiusmodi.

Til

Til alle Stater/oc alle Stende/
Fra dan/ oc indtil Bersabe' ende.
En Kongis skodsmol. Oc er nogen enten Quind'/eller Mand/
Som oss met rette kand skylde paa stand/
Offuerbodig wi ere til mind'/eller rette
Uden huermands skade/ kiff/oc trette/
See min Søn/ verden vil haffue det saa
De vnge skulle til/de gamle fraa/
Paa det at riget maa stande i fred /
Oc nyde sin ær'/ oc herlighed /
Oc ingen vdi vor allerdom
Skal bliffu' oprørsk' / om hand haffde rom/
At vold skal icke bliffue for sterck/
Inden Israels Lande merck /
Eller nogen anden slemme laste/
Som fred/oc Ret/pleyer at kuldkaste:
Psal. 116. Saa haffue wi effter vort Raads behaffue/
Sat alting saare vel i laffue/
I dag at lade dig hylld'/ oc smøre/
At de kunde vide huad mand skal giøre/
Naar dette vort Liff legges paa Baar/
At Riget ey da veriløss staar:
Kongen siger sig fra riget. Antuore jeg dig/ i Heffd/ oc Hende/
Paa det at ingen skal det foruende/
Det gantsk' Israels Konge Rige:
Psal. 39. Befaler at alle for dig skal vige/
For den/ wi setter selff i vor sted
Met Kongelig naffn/oc herlighed.
Kong Salomon settis. Søn lille/sid nu paa denne sæde/
1. Sam. 12. Den wi nu giør dig ledig' oc ræde:

„ HERREN beuar dig denn' indgang/ Psal. 121.
„ Oc giff en lystig' oc salig' vdgang:
NA: Jeg siger aff hiertet Amen/Amen/
KEM: oc almue. Det siger wi oc alle samen.

ZA: Tager nu HErre/ den low/ oc Ret: Deut: 17.
At frycte Gud i ey forget/
Den Bog skal altid ver' i hende
Fra nu/ oc endtil liffuis ende. Bog.

SALO: Tacksigelse. Det haffuer alt HERREN paa banen bract/ *
Ved sin gudomelige styrck' oc mact: Horat: Reges in ipsos imperium est Iouis.
Israels eniste Kong' oc Herre. *
Thi jordens Konger hans Tiener' ere.
Diss bør hans naffn al ær'/oc prijss/
Her fra oc ind i Paradijss.
Mit aluar det er at vide hannem ære/
Aff gantske mact hans loff formære.

Bøn. Gud giff mig oc sin Aand/ oc naade/
Israel saa at styr' oc raade/
At ieg kand voxe E. N. til ære
Min Herre Fader/ det ieg begære.

Kongen følgis hen til Sengen aff Raadet.

BENA. Gud giffue Kong Salomon it bedre naffn/
At der kand gaa aff vider saffn.
End E. N. naffn oc Stoel/
Som Maanen viger for klare Soel/

IESA. HERREN vdbræd Kong Salomons Rige/
At den aldrig haffuer hafft sin lige.

SAM: E. N. vaar stor/ Gud giør hannem større/
Det Rig' at bliffu' yppermer' end førre.

O Gud

DA: paa sengen. O Gud vere loffuit/som loed betee
Oss denne ær'/at wi kunde see
Vor effter mand/vor Søn wi kende/
At spiren ey kommer i fremmede hende/
O Gud lad spiren bliffue hoss min stam/
Indtil Siloch/min Søn/kommer fram. Kongelige oc Faderlige glæde.

ACTVS V. SCENA II.

Adonia, Ioab, Krage/ *ABiathar, Elihu, Esri. Ionathan,* Bebuder.
Kongens Sønner.

Nu omuendis *Adoniæ*, Joabs/ ABiathars/ oc den gantske Selskabs glæde til sorg/ Thi der de hørde tidende om K. Salomons hylding/ aff den ypperste Præstis Søn Jonathan/ er dem aff Herren en fryct paakommen/ saa at de skammelig adsprædis/ oc Adonia søger til alteret. Nu er Dauid Bønhørt:

☞ Ps: 68. Gud staa op/ at hans Fiender kunde bort spreess/ oc de som hade hannem/kunde fly for hannem.
Fordriff dem lige som Røg bliffuer fordreffuen/ lige som Vox smelter for ild/ saa skulle de ugudelige omkomme faar Gud.

ADO: Hørd' i den store rob oc bulder?
Wi frycter saare huad det foruulder.
IOAB. Mig tyckes/ieg hørde Trometers Liud/
Det skal dem Øffuersten Joab forbiude/
Om nogen blæsser i Tromet/eller Horn/
Jeg haffuer mit embd saa vbeskorn.
KRA: Ho/ho/ den skantz er alt forlorn.
ABIA: Her paa er ingen mangel eller tuil/
Wi hørde io anskrig/ oc glædelig spil/
Det vaar ingen dødskrig/ eller mandquale/
Mig tyckte ieg hørde io sang oc tale:
KRA: Hin Wiborge skald begønder at prale.
ELIHV. Mig tyckt' at Jorden skalff der ved/
Met saadan fart tog det aff sted:
KRA: Kandskee Joab sine Buxer besmed.
ESRI. Jeg hørde det skell' i Himmel oc sky/
Aff stor mandrob / oc Trometers ry/
KRA: Kandskee deris Hyrde dreff Fæ aff By.
IOAB. Ney / hør til denne rumpløse Krage/
Marcolphus sticker ham huer anden tage.
KRA: Joab du hetter vel snart din Mage.
ADO: See der/ see der kommer Jonathan/
Vor Prestis Søn/ kom hid ind/ du kom an.
ABIA: Jeg lod hannem bliff' oss alle tilbeste /
At hand i Byen skuld speyd'/ oc freste.
ADO: Ja hand er tro/ oc en god from Mand
Oc bær' hid gode tidend paa stand.
IONA: Ja HERRE: Thi Kong Salomon
Er sat en Kong / paa Dauids Thron.
Och Kongen sende Nathan den Seere /
Zadoch/Benaia/oc mange flere

Arrectis que auribus astant.

Iuuen: Hi sunt, qui trepidant, & ad omnia fulgura pallent, cum tonat: exanimes primo quoque murmure cœli.

(Met sterecke Kemper) (Met hans Liffmul') hen til Gihon/
Der saluede Zadock/ Salomon:
De førd' hannem op / met bulder oc glæde/
(Kand ske i hørdet) (Paa Kongens Mule) til Rigens sæde:
Jeg saa oc Kemperne bucke/ oc bon/
Oc ynske til lyck Kong Salomon.
Oc Kongen glæddis vdi sin Senge/
At dette haffde saa lystig' en genge.

ADO: Forraad forraad/ op/ op/ op/ op/
IOAB. Alarm/Alarm lop/ lop/ lop/ lop.
Benaia kommer/ oc Kongens Kemper/
De oss som stoff / oc skarn ner demper/
Ey haffde ieg her mine Rytter/ oc Knecte/
Mod dem taarde ieg vel kemp' oc fecte.

Pindar. Fugiunt autem in diuinis terroribus etiã Deorum liberi.

KRA: En Offuerst' vden Knecte/
Saa god som en Hecte.
Streng' Offuerste / pramp /
Paa Jorden/ stamp/
Saa faar du nock
Regement'/ oc skock/

ABIA: O wæ / oc vock/ mig arme Prest/
Huad ieg i dag haffuer ille lest/
KRA: J kund' vndrende paa blackis Hest.
ABIA: ,,Ach huem der graffuer styrte graffue/
,, Hand falder selff først i paa raffue.

Psal.: 7. Proverb: 26.

KRA: Herre Domini eders Farrebog/
Maa skee Dauid lader løss' eders Brog.
NA: Kongens Søn. Gud giffuet/ wi vaare igen vel hiemme/
Adoniæ Offer wi ey forglemme.

 Jeg

SOBAB Jeg tenckte det vaar eckon idel skempt: — * Pla: Asi: Lupus est homo homini, non homo, cum qualis sit non nouit. Galeati lepores.
IEBE. Phy/phy/ det vaar io meget slempt.
NA: Jeg tenckte hand haffde vor Herre Faders loff:
Ey skam' ey skame det vaar altogroff/
ELIS. Vi ginge hid i vor simpelhed *
Oc trode deris falske ord oc æd/
KRA. Lop/ lop/Hasenkop/
Lop/lop/Hasenkop.
IOAB. Du Narr løb du hen Sathan i Vold.
KRA: Hand tager vel øffuersten til Maanets sold.
ADO: Jeg arme Synder/ ieg er forlorn:
ABIA. J søger dog hen til Alterens Horn/
Och holder fast/ oc hart/ der ved/ Exod. 21.
Jeg haabis i nyder io Kirke fred.
IOAB. Mit Huss i Orken/vaar ieg eckon dere/ 1.Reg. 2.
Ney skuld Benaia finde mig mere.
KRA: Huor nu? huor nu? huor er det nu fat?
Mig tyckes de bliffue til vilde Kat.

Frangit & attollit vires in milite causa:

ACTVS V. SCENA III.

Adonia, Krage.

Denne arme Herre Bruger nu de raad/ Jøderne saa ocsaa Hedningene i alle Nationer pleyet at see til / naar groffue Syndere / Mysdedere / oc saadane som Adonia oc Joab ere/aldelis fortuilede/oc viste sig huerkē læ eller ly/ skiul eller fred / vden i hellige Steder/ hoss Altere/ Billeder/ oc saadane. Nu

Asyla.

vogner

vogner Adoniæ ſamuittighed gnaffuer oc plaſſuer hannem hart/hand ſlenger fra ſig kæder/ſmycke oc Førſtelige Klæder/ føre ſig i en Seck oc Sorgeklæder/oc bliffuer ſaa ſtaaendis hoſſ HERRENS alter/ græder/ oc formaner Gud. *

Prouer: 16. Den ſom ſkal forderffuis hand bliffuer før hoffmodig/ It hofferdigt oc ſtolt mod kommer før end faldet. *

„ Den onde er ſtolt/haffuer rou oc lijſe/
„ Der kommer dog effter en jammers vijſe.

ADO: Senec: Sequitur ſuperbos vltor à tergo Deus.

KOng Salomon ſlaar mig viſſ i hiel/
Der til haffuer hand god ret oc ſkel/
O Himmel/ o Jord/ huort vil ieg hen?
Mig møder ſnart et bedrøffuede meen/
Jeg arme daare/det mig ſaa gaar
Som den der haffuer it ſnæhuid Haar
Oc nøyes dog icke før det bliffuer kruſit:
Saa haffuer ieg puckit / ſtormit / bruſit/
Lige ſom ieg vilde Biørnen binde /
Saa ſtolte ting haffde ieg i ſinde /
Jeg actet at ſlue/ men fierene vaare bort/
Jeg ſpreckit alliguel ſaa ſtort:
„ Ja mangen Geck rider Heſt hin blackit/
„ Hand acter langt/men kommer ſtackit/
Ach/ ach min Fader vaar mig ſaa god/
Jeg taard' alliguel giør' hannem til mod.

Herc:fu: Pectora tãtis ob-

Jeg kand mig ingenlund' aarſage/
Jmod hans ſtore kær' oc klage.

Ach

sessa ma-lis non sunt ictu ferienda leui.

Ach hans graa haar
Jeg legger paa Baar.
Jeg viste Guds vilie klar/ oc ren/
Dog slo ieg det i været hen.
Icke actet ieg om ær' eller lære /
Kund ieg eckon komme til at regere/
Ja en fin Kong: Kong Adonia:
Stormectige Herre: See heder i saa/
Vil i vere høyre end HERREN vil?
* S. Taar i mod Gud klaffre høyt i spil?
Peiora iuuenes facile præcepta audiunt.
Mig arme Geck ieg er i vande
Jeg staar her met mit Liff i haande/
Til Menniſken slog ieg størſte lid /
Huad vaar det andet end til wlid?
Nu kand ieg det (forsilde) bekende:
Joab / oc Præsten/ giord' al min skende.
Ps.146. „ Min Herre Fader pleyer at sige:
„ * J skull' icke driste paa mectig' oc rige
„ Til HERREN star al lid / oc loffue/
„ Oc icke til Herre mact eller hoffue. ✠
„ Mand pleyer at haffue det meget til tals.
„ Falsk slar sin egne Herre paa Hals.
Ach Absalon/ min arme Broder/
Du fanst oppaa de same Noder /
J Egen bleffsdu hengt hen op
Ved hoffuit/ oc ved din kruset top/
En anden ly i Pibē. Try Spiud i gennem det hierte stod.
Det giorde du Joab / du onde blod.
Det er oc min fortiente løn/
Vden Kong Salomon hører min bøn.

✠ Sæpe in magistrū scelerares dierunt sua.

2. Sam. 18.

Jeg

Jeg haabis hand taar end lade mig leffue/
Oc icke mit arme blod wdkreffue.
Hand er saa dydig aff gantske natur /
Ellers min løn vilde bliffue sur.
Huem faar ieg der taar tale mit beste/
„ J nød pleyer mand sine venner at freste.
„ Min venner ere nu gantske faa /
„ Thi mig lider ilde: saa villet gaa.

Adonia rober. Drauantere/ Tienere/ i andre Hoffpuser
J der offuer borde saa megit bruser/
Om afften slar i bønder paa fluct/
Oc bruger saa mangen Hoffue tuct/
Men Hommel Øl/oc Vinen vancke/
Oc mange skøne fæde fancke/
At slemm' oc demm'/ at spild' oc fordoye/
Huor ere i nu? huer i sin Koye.
„ See/ see/de ere/huer i sin skiul/
„ Thi lycken vender met mig sit hiul.
O Gud hielp mig /
Jeg beder dig/
Prou: 21. Du haffuer i Haand
Alle Kongers Aand.
Hand føre sig aff. Ach foss forræder:
Hen hen disse kæder:
Ach foss forræder.
Bort / bort/ disse Klæder/
Ach styffue forræder/
Bort/bort disse Klæder.
Mig tien nu best denne Aske Seck.
Adonia er sig selff wlig. See/saa skal mand staffer' en Geck:

Cũ fortuna manet, vultum seruatis amici: Cum cecidit, turpi vertitis ora fuga. Petronius.

Sa falder Kong Adonia i dreck.
I vnge Herrer i acter vel:
Tilforn en første: See nu en trel.
Nu ere vi here ☞
Met al vor ære.
" Saa pleyer lycken at vende sig snart/
" Oc April vær haffuer saadane art.

Dictum Iohannis F.

KRA. Huem saa min Konge? søg søg Huidkop
Om du kandst søge min Herre op/
Hand slap mig aff heffte/ hand stack sig i skiul/
Saa sant faa hand en Bammende diul
Marcholphus saasdu icke min Herreste Kong?
ADO: Pack dig du æstløsse Krage vnge.
KRA: See / naadige Herre huad skal det klæde?
Er Fastelaffuen kommen alræde?
ADO: Hen / jeg haffuer andet at tencke paa.
KRA: Jeg vil hoss eder for fire Mend staa/
See nu min Herre huad skal det gelde?
Paa Liff/ paa ære/ paa Skelmerskelde.

Induit panopliam testaceam.

ADO: Dreng lille/ gack til Jomfru ABisag/
Ad Famusum. At hun kand vide min arme sag/
Jeg haabes hun er min ven i løn/
Vist giør hun for mig løn oc bøn/
Saa yndelige lader ieg bede hende *
(Om hun Adoniam nu vil kende)
At hun vil som en dydige Viff
Nu hielp'/ oc frelse mit vnge Liff/
Mine Ord at tale for min Herre Fader/
At hand mig denne feyl forlader /
Til min Herre Broder/ Kong Salomon/
At hand mig ville paa liffuit skon/ Huis-

* Rara fides vbi iā melios fortuna ruit. In Herc: Oetheo.

E. N. haffuer nu met Øyen seet
Kong Salomons ær'/ oc Maiestet:
E. N. haffuer det alt smuct foruunden:
Thi alle vor Fiender ere plat forsuunden.
Den suigfuld Joab/ den treyrske Prest/
Som denn' oprør bedreff almest.
Pthui / pthui / de slemm' affældige tyffue/
At de taarde saadane stycke bedryffue/
En Ven i nød. Saa lock' Adoniam det vnge blod/
Det lam wskyldige/ simpel oc god/
At hand sig wlydige Finde lod/
Saa sant faa de it bedrøffuede mod.
Eders Kongelige Børn ere mig lige kære/
Dog taar ieg suære met tuct oc ære/
Det er hannem visseligeført oppaa/
Om ieg det ellers kand ret forstaa/
Joab er her til ret ophoff/
Deß bør hannem skam oc ingen loff.
Hey det er skade at det saa er/ Aff Seruia.
At hand eders Søsters Søn skal vere.
DA. Hui saa ABisag/ hui saa liff lille:
Saa pleyer vor slect met oß at spille;
Aff Abigail. Amasa vaar oc vor Søster Søn/ 2. Sam: 17.
Giord' hand icke it met Absolon skøn:
,, Knart i huer art/ fæt i huer æt/ Frende er Frende verst.
,, Bode rynck' oc lyske/ dog skinden er slet/
,, Huem icke haffuer saadane vdi sin' ætte/
,, De gamle rime maa hand vdslette.
,, Dog ligger vore egne Børn oß nest/
,, Vor egne skoo oß gnaffuer mest.

Adonia

Adonia motte vel haffue tenckt sig om/
Før hand paa saadane veye kom.

ABIS: Ja naadige Herre huad sigis her nu?
It skrøbeligt kar gaar snart i tu.
See/ See/ min Herre/ det er nu skeed/
Mand kand ick' andet giøre der ved:
Saa vngt it Menniskʼ i skalcke lage/
Ach hand er snart til at bedrage:

S. Her. Fur. Tacita sic abeant mala.

Vijss aff skade.
,, Aff skade bliffuer mand icke rig men vijss/
,, Aff fald lære mand at gaa paa ijss.
Saa saare hannem det nu fortryde/
Hans arme hierte det sønder bryde.
Hand veed ingen anden trøst eller raad/
End til Guds alter oc E. N.
Ach see hand staar hoss HERRENS Bord/
Kledd' i en Seck/ oc frycter for mord:
Hand loffuer fast/ hand vil sig rette/
Oc den velgierning ey forgette/
Ick' heller begynde nogen trette.

DA: Ach Absolon vaarsdu i liffue/
Ach megit vilde wi der til giffue.

Faderlig sind.
Ja gerne / Ja gern' Abisag kære/
Hans Fader/ oc Ven/ wi gerne vil vere/
Oc ski hannem hoss Kong Salomon naade/
Der maa hand sig fast til formode.

ACTVS V. SCENA VI.

David.

Dauid. **Kemperne.**
Salomon.

Den gode Herre Dauid / holder sin vnge Søn / try Bøner for / Først at Salomon skal vere fredelskinde / oc icke begynde sit Regiment met Blod / men tage sin Broder til naade. Det andet at hand ville elske Propheter / oc de gode Prester / oc lade dem paa HErrens vegne vere i Raad met hannem. Det tridie at hand ville holde hans gamle Raad /

Kemper oc Tienere i ære/oc afflegge dem vel/ som duelige/ tro/ oc ærlige Tienere/ Men om den æreskender Simei/ den forræder Joab / oc andre wtro / giffuer hand hannem en anden vnderuisning / som deris fortiente løn vdkreff-uit.

DA. Vor Salomon/ vor kærlige Søn/
Wi beder du vilt vide oss bøn /
SAL: Ja Herre Fader/ huad i begære
Maa ieg ey necte/det maa alt være /
DA. Den dag er ærens/ oc glædens høitid/
* For mandslet vaare dig vel met slid :
Tag du din egen Broder til naade/
Det vil wi bæde/biude/ oc raade/
Skon hannem paa liffuit denne gang /
Hand beder om naaden/oc er saa bang/
Mand pleyer sligt hoffmod/ daarskab/oc kæde
Met hiertens suck igen at græde :
En Broder er bedre at haffue/end miste:
Hand bleff forførd ved skalcke liste :
Om du hannem nu til døde slar /
Aff sorrig ligges wi lig paa baar.

* Sanguine humano abstine quicunque regnas. Her:Fur:

SAL: Endog hand giorde mig stort Hoffmod/
Dog tyrster ieg effter ingen Mands Blod /
Gaar hen Benaia effter Adoniam/
Oc henter hannem hid fraa alteret fram /
Oc siger hannem til trøg leyd' oc fred /
Jeg suære oc der paa ved Gud en eed.

Fredrige.

DA. * Haff tack Søn lille / wi ocsaa beder
Du vilt vore Tienere hold' i heder /

* Der eretuende

Mest

stycke som mig forstryde. Naar som mand lader en Stridzmand paa det siste lide armod / oc at de vise Raadgiffuere paa det siste foractis. Syr: 27. Gode Krigsmend. * Prouerb: 29. Naar spaadomsmen er vde / da bliffuer Folcket vilt oc øde / men salig er den som forfremmer loue. Psal: 127.

Mest dem som oss met tro monne tiene /
Aff Hierte oc sind / oc Henderne rene.
Saadan bør dig at haant heffue/
Oc vel affligge som gild' oc geffue/
Propheter/ Prester/ oc Geistlige Mend/ *
Lad dem ey side paa Benckens end :
Met dem bør dig at raadføre/
Oc HERRENS Mund ved dem at spøre.
SAL: Ja Herre Fader det vil ieg giøre.
DA: Saa oc vort raad/ oc Yppere Mend/
Huijss raad/oc daad/er meget beuend/
At de din gunst oc naade kunde kende.
Item vor Kemper/ oc gamle Drenge :
Thi de ere gode naar mand skal trenge/
J Porte/ paa Vold/ paa Mur/oc Plancke/
Met Skiold oc Spiud i Harnske blancke :
Saa mangen puff / saa mangen stød
Haffuer de wdstaaet / saa offte bløt
For oss/oc for vor Federneland :
Deris Brød haffue de icke æde i band /
SAL: Ja/ Herre Fader/ det skal skee.
KEM: Vor styrcke oc Mandom vil wi betee.
SAL: Ach haffde ieg min Pilekaager fuld
Aff saadane pile/ sterck' oc huld.

ACTVS V. SCENA VII.

Adonia, Benaia, Krage.
Dauid.
Salomon.

Benaia met nogen aff Kemperne henter Adoniam fra HErrens Altar/ Hand kommer her fram megit ynckelig i sin Seck oc Sorgekleder/ oc endog Benaia paa K. Salomons Vegne tilsiger hannem tryg leide oc fred hand vil dog icke troet/ førind hand hør en eed. Kong Salomon holder hannem først for en streng text/ oc tager hannem siden til naade.

ADO: ACh/ hielp nu Gud/ nu vil det gelde/
Ach/ ach/ nu fryter ieg det vil smelde.
KRA: Huad er i Herre i hophelde?
BENA: Ney/ frycter icke Herre Adonia,
I taar icke rædis / oc grue saa.
KRA: Hør Herre / skal ieg stick' eller sla?
BENA: Eders Herre Broder/ Kong Salomon/
Aff naade vil eder liffuit forskon/
ADO: Ach/ mon ieg dog taar der til lide?
BENA: Hans naade soer en æd saa blide.
ADO: Ach/ ney/ ney/ ney/ forræderij.
BENA: Hand soer vid Gud i bliffuer frij.
Kommer eckon fram/ oc gaar affsted/
I faar io vist hans gunst oc fred.
KRA: Herr' Isegrim/ Herre ruste fil/ — En arm Bistand.
Huad skal det vere for it spil.

Vil i min Herre met vold hen trecke? *Moritor adoritur vnum ex gigantibus.*
Met mact skal ieg det heffn' oc wrecke.

DA. Vor egen Søn kunde wi ey kende:
Ey huor kand sorrig it Menniske foruende.
Adonia, Adonia, ver ved it frijt mod/
Oc fald din Herre Broder til fod.

Retferdig i løn/ oc straff. Skenck hannem liffuit denne gang/
Hand er io din elendige fang.
Joab/Simei/oc den Prest/ *En ond regenstab.*
Forstaarduet skriff dem i din Rest/
Til tiden sig børe *Knæfald.*
Veed huad du giøre

ADO: O naadige Konge/ieg er forlorn. *Iohan: F. Carol: 5.*
SAL: Nu heder vi Kong/ men icke tilforn/ *An nescis longas regibus esse manus. Ouid.*
Du maa vel fryete fordødens mord/
Eccles: 8. Er der icke krafft i Kongens ord?
Kongens vrede er dødzens bud. Endog wi haffuer bode effne oc mact/
Om wi ville streng'/ oc der effter tract/
At sla dig i hiel/ eller at forsende
Prouerb: 16. Dig hen Adonia/i stor elende:
Thi du skuld' acte vor dagelig sprock/
Som er vel bruglig oc prijslig nock:
Prouerb: 24. ,, Mit Barn fryct Gud/oc Kongen met/
,, Oc vaar dig for oprørsk' handel oc tret/
Prou: 5. ,, Thi deris straff kommer hastelig:
,, Dem slar paa Halsen deris egen suig.
Dig burd' ick' at føre affuind skiold
Mod denne din Federland met vold/
Federnesland skal æris. Icke saa giffue Riget til prijss/ oc roff/
Men alting haffue i mind' oc loff.

Maa Gud icke raade for Kongelig spijre:
    Vilt du for HERREN ey vige eller fire:
Dog skal det nu vere fredelig/
    Om du vilt holde dig redelig/
Oc icke vil lade dig mere befinde
    Med nogen suig/ enten vd eller inde:
Proverb: 1. ,, Det er forgeffs/ naar nogen gecke
,,   For Fulens Øyen sit garn vil strecke.
Trusel. Men kommer du saa tier igen/
    Vaardig / du veest vel huad ieg meen/
        Giff dette i giem/
        Gack der met hiem.
Din Førstlige Klæder leg atter an/
    Oc bliff tilstæde paa denne Plan/
Oc lad dine Brødre strax hid kalde/
    Sig oc Jehiel/wi det befalde.

ACTUS V. SCENA VIII.

Dauid	*Nathan* Prophet.
Salomon.	*Benaia* Raad.
Kong Dauids	*Zadock* Prest.
Sønner..	*Iehiel* Tuctmester.
	Kemperne.

Nu tacker denne hellig Kong Dauid aff/ staar her paa sine Føder for sine Sønner/

Førster.

Førsterne offuer Kronens leen / Kammersuennene / Stridzmendene oc andre tro duelige Tienere / oc met stor Hiertens glæde holder menigheden sin siste ord / oc yderste vilie for / som en Fader formaner sine Sønner til kierlighed / som en Konge taler om Rigens tuende bestillinge/ Geistlige oc verslige/ oc som en Prophet lærer dem/ beder for dem/ oc benedider dem. ☞

Psal: 84. Herre Zebaoth/ huor lystige ere dine boliger/ Min Siæl lengis oc begerer inderlige at komme til HERRens forgaard / Mit Liff oc Siæl glæder sig i den leffuende Gud.

DA. Efterdi wi gaar den alfare vey/
For huilken ingen kand sige ney/
Til HERRENS menighed er wi en folck:
Hører mine Brødre/ oc mit Folck:

Kongens siste ord til Almuen.
Isai Søns siste ord/ oc tale/
Den Gud giorde tryg/ oc loed husuale
Ved Jacobs Guds forloffuede Siloch/
Lystig' i Psalmer/ oc deylige Sprock.

En Kongelige forsæt.
Wi satt' oss fore at ville bygge
Guds Huss/ maatte dog lade staa til rygge/
For Krig oc Blods wdstyrtning /
Lod Gud forholde sin Bygning.
Ind til K: Salomons Rigis tide/
Saa lenge skuld' alting staa til side.

GVDS Fodskammel.

Saa hielper nu alle/bod' vng' oc gammel/
At Bygge vor Guds Føders Fodskammel.
Huer i sit Embede/veluillig' oc frij/
Tager Henderne fulde/staar duelig bij.

Faderlig formaning.

Psalm. 128.

KOng Salomon/vor kierlige Søn/
Alenist' vduald blant al vor køn/
Aff alle vor Børn/ deylig' oc rene/
Som ere vor Bords Olie grene:
Til oss haffuer HERREN sig indsorn/
Endog vor husser gantske ringborn/
Til oss/ til dig/ oc din affkom/
Dog om du fryctter/ oc bliffuer from:
At vere din Gud/din Fader rette/
I ingen nød dig at forgette/
Visdom/ oc fred/ vil hand dig skencke
Om du det i fremtiden vilt betencke/
Dette Rige vil hand bestyrcke saa/
At det skal aldrig vndergaa/

Israels mangfoldighed.

Oc lige som Stiernern ere wtold/
Saa giør hand Israel mangefold/
Om du vilt frycte/ oc elske Gud/
Hans vidnisbyrd/skick/ret oc bud/
Aff gantske hierte/met villige siel/
Som Moses biuder Israel/
Men viger du fraa HERREN aff/
Du Maa vel frycte for heffn/ oc straff.
Ther for Søn lille/ trøst dig nu vel/
Ver mandelig/oc giør god skel/
Byg du met slid paa Herrens Tempel/
Oc set for dig vort egen exempel/

De største spaane er huggen aff /
I rette Haand haffuer du din staff/
Guld/Sølff/Kaaber/ Sten/ Jern oc træ/
Er smuct tillaffuit/ som du kand see.

Bygme-stere. I Riget haffuer du gode Bygmester
Indfød/ saa oc saa fremmede Gester.
Søn lille/ det er icke der met giort /
Guds Tempel at bygge/det drager vel stort;

Den rette bygning. Det er dog mere Guds dyrkelss' at holde
Vforfalskit/oc Lærfedre bolde.

SAL: Den Faderlige lærdom/ oc Hellig tale/ Sap. 4.
Vil ieg mit hierte gantske befale.

DA: See/ see / huad det er deiligt oc smuct/
Psalm. 133. Som Aarons Oli' oc Hermons fuct /
Som lucter vel i Aarons klæde/
Oc giør Israels Lande fæde.

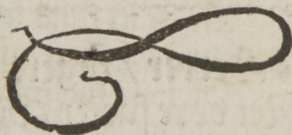
Broder-lig kær-lighed. Naar Brødre til sammen met fred ville bo/
Oc holder hin anden en kiærlige tro/
Thi beder wi vore kiærlige Børn/
At i hin anden icke fortørne
Men leffuer i samdrectighed/
Det biuder Gud i euighed.
Eders Herre Broder/ i Maiestat
Oc Gudoms fryct er nu i sat /
Hand er eders hoffuit / oc Offuerighed/
Eders Herr' oc Konge / røre inted der ved.

KON: Sønner. Det vor Herre Fader oss foregiffue/
Vil wi met gantske mact bedriffue.

DA: Vort elskelig raad/ i vijse Mend/
Eders erlige tro oss leng' er kend:

Prouerb: I seer vor Søner vng oc klene/
4. Ey kand/ey maa bestyret alene/
Fatter paa met/ at Herrens bolig
Kand bygges vel / oc holdis rolig/
,, Thi mange Øyen seer grant oc ret /
,, Oc mange Hender giøre arbeid lett.
NAT: I meden oss kand vindis Liffue/
Prophet. Met raad/met daad/wi det bedriffue.
BENA. Saa vijt som HERREN naaden giffue.
DA. Israels Slecters Førster alle /
Geystlig/Verslig/ huad mand eder kalle:
Holder fast ved den ordning god/
Som wi en huer i Hende betrod
Oc lige som fulen drager til ræde /
Oc Bien samler Honing fæde:
Saa hielper alle/ Guds Huss at bygge/
At Israel kand leffue trygge.
IEHI: Den stercke HErre/giff lyck' oc naade/
Det maa fuldkommis i alle maade.
ZA: Giff oss det HErre / oss alle til baade.
REM: Gud giffu' oss at findis lydig' oc hørsum /
I hiertet tro/ met hender Giørsum.
DA: Vor kære Brødre/Abrahams Sæd/
Wi maaner/oc beder met hiertens glæd/
For HERRENS Øyen i fryeter Gud:
Saa stødis i icke aff Landen vd/
Men Børn effter Børn/Mand/effter Mand/
Skal nyde sit gode Federne Land.
Tacksi- Vor Fædris Gud i Euighed /
gelsse. Bør Maiestat / oc herlighed/

Seyer/ oc tack : Thi Riget er dit
Rigdom/ oc ære/ wi haffuer lit
Vden din hielp / du styrcke oss/
Vor krafft/ vor mact / vor eniste roß.
See nu vor Gud/ wi tacke dig/
Gantsk' Jsrael/ oc huer for sig :
Du Guddoms krafft i Enlighed /
Du hellige Trefoldighed.
Beuar dit Folckis hierte/ oc sind/ Forbøn.
Send dem din hellig Aand der ind/
At de kunde alle haffue lyst/ oc mod/
At giør' alt huad du biude lod.
Giff oc vor Søn det samme i sinde /
At Hand sig lydig vil lade befinde.
enedi- sse. Liuss dit Ansict / offuer dem allesammen :
AT: Wi siger Amen. A L M V E. Wi siger
Amen/ Plaudite.

I Gode Herrer / tagert til tacke/
Met vore facter / Rim/ oc snacke.
Huem er fuldkommen foruden brecke?
Wi kunde vor konst ey vider hen strecke.
Holdert til gode / det er vor bøn/
ZEBAOTH/ HErren/ skal giff' eder løn.
I gode mening' er dette bestilt/
Wi haabis/vort Spil icke bliffuer spilt:
Thi Gud lod see/huad hand kand giøre/
Huor smuct hand ved/ sine Børn at føre

Til rigdom/ oc ære/til lyst oc glæde/
Huor snart en Kongelig Stol er ræde/
For den/ ZEBAOTH vil hielpe paa been/
Oc støder de stolte her neder igen/
At de staar smuct/wet blusel oc skam/
Oc haffuer forlist' all' ær' oc bram/
Oc bliffuer omsider smidig' oc tam.
Huor Herren skencker Offrighed/
De vng' vdi de gamles sted/
Mand effter mand/i bred' oc lenge/
At wi der effter ey leede eller trenge/
Det giffu' oss Gud i Euighed/
Hans Naffn til ære / oss alle til Fred.

Prentet i Kiøben-
haffn/ aff Matz Vingaard/
ANNO 1585.

Abraham [illegible]